

Contract: 5 / 28.03.2017

Lucrare: Actualizare Plan Urbanistic General al comunei Rieni

Beneficiar: PRIMĂRIA COMUNEI RIENI

Faza: P.UG.

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere a documentației

Titlul lucrării: - Actualizare Plan Urbanistic General al comunei Rieni, pentru localitățile: Rieni, Cucuceni, Ghighișeni, Petrileni, Sudrigiu, Valea de Jos

Beneficiar: - Primăria comunei Rieni

Proiectant: - S.C. CARPAT DESIGN CONSULTING S.R.L. Oradea, str. Republicii, nr.13

Data: - martie 2018

1.2. Obiectivul lucrării

Actualizarea Planului Urbanistic General al comunei Rieni s-a elaborat conform metodologiei privind conținutul - cadru al documentațiilor de urbanism 2004, care a fost elaborată în temeiul Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului. Prezenta metodologie înlocuiește: "Ghid privind metodologia de elaborare și conținutul - cadru al planului urbanistic general" aprobat prin Ordinul M.L.P.T.L. nr. 19/N/1999.

Planul Urbanistic General elaborat anterior, al comunei Rieni, a depășit termenul de valabilitate, motiv pentru care a devenit necesar elaborarea unui nou Plan Urbanistic General. Inițierea pentru actualizarea P.U.G.- ului aparține autorităților locale. Durata de valabilitate, de minim 5 ani și maxim 10 ani, decurge de la aprobarea în Consiliul Local.

La elaborarea documentației se va ține cont de dezvoltarea comunei prin transformările la nivel economic, demografic. Au apărut noi reglementări și legi referitoare la urbanism, mediu, siguranța populației, sunt în derulare programe din fonduri speciale în vederea modernizării localității, dar mai ales în domeniul infrastructurii.

Planul Urbanistic General cuprinde prevederi ale strategiei și programului de dezvoltare a localității în următoarea perioadă, conform programului de dezvoltare inițiat și aprobat de Consiliul Local, în condițiile necesității de relansare economică și modernizarea infrastructurii.

Obiectivele prevăzute în P.U.G.- ul comunei Rieni cu localitățile aparținătoare sunt următoarele:

- studierea teritoriului intravilan în corelare cu teritoriul administrativ în extravilan
- limita intravilanului, respectiv a zonelor construite sau destinate construcțiilor
- introducerea în intravilan a unor zone cu potențial imobiliar deosebit de valoros în vederea realizării unor zone rezidențiale cu regim mic de înălțime și a unor zone cu profil economic (producție și servicii)
- restrângerea intravilanului unde este cazul

- propuneri de valorificare a potențialului economic
- aspecte sociale privind mobilitatea populației și ocuparea resurselor de muncă, repartitia și structura populației în cadrul localității
- stabilirea priorităților în organizarea și modernizarea circulației
- sistemul de rețele tehnico - edilitare
- reglementări privind amplasarea, destinația, regimul de înălțime a construcțiilor și indicii de control, privind modul de ocupare și utilizare a terenului
- stabilirea zonelor de interdicție temporară sau definitivă de construire
- stabilirea de măsuri pentru protecția mediului natural și cel construit
- reabilitarea, protecția și conservarea mediului, identificarea și eliminarea surselor de poluare prin măsuri de protecție a mediului.

Pentru elaborarea P.U.G.- ului s-au folosit ca suporturi topografice hărțile comunei la scara 1:5000, suprapuse cu planuri cadastrale vizate de către Oficiul Județean de Cadastru Bihor.

Pe fondul analizei situației existente, a analizei posibilităților de amenajări funcționale ca rezultat al consultărilor locale, s-au stabilit în propunerilor de organizare urbanistică zonificări funcționale, obiective de utilitate publică pentru care au fost fixate reglementări cu permisiuni și restricții prin modalități de intervenție la nivel de zonă funcțională propusă.

Analiza situației existente, precum și propunerile pentru organizarea urbanistică au ca bază de pornire date extrase din *Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Rieni*, surse statistice, studii de specialitate, documentare de teren etc.

1.3. Surse documentare

- Planul Urbanistic General al comunei Rieni, elaborat de S.C. PROIECT BIHOR S.R.L. - Oradea, General Magheru nr. 23, în anul 2010
- Evidența intravilanelor localităților din județul Bihor 2000 - localitatea Rieni;
- Strategia de dezvoltare durabilă a județului Bihor 2015 - 2020, Consiliul Județean Bihor
- Date statistice furnizate de I.N.S.S.E. - Anuarul Statistic al județului Bihor - anul 2006, Recensământul populației 2017, Fișa localității pe ultimii ani
- Lista monumentelor istorice și de arhitectură editată de Ministerul Culturii, în 2015
- Conținutul cadru al documentațiilor de urbanism 2004, care a fost elaborată în temeiul Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismului
- Materiale obținute de la Primăria comunei Rieni în vederea introducerii în documentație a proiectelor recente ale obiectivelor de echipare teritorială

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII URBANISTICE

2.1. Evoluție

Tendențele de evoluție la nivel european, național, județean cu prezentarea aspectelor favorabile și defavorabile pentru dezvoltarea Unității Administrativă Teritorială de Bază.

Autoritățile locale, organizațiile nonguvernamentale, organizațiile comunitare și de afaceri au nevoie de facilitatori comunitari care să fie capabili să creeze legătura dintre politicile guvernamentale de dezvoltare și nevoile comunităților locale.

Uniunea Europeană acordă o importanță deosebită spațiului rural, care se reflectă în politicile și programele promovate de acesta. Finanțările acordate (IPSA, PHARE SAPARD) se adresează tuturor problemelor cu care se confruntă comunitățile aderente: infrastructură, economie, educație, sănătate, tradiții, etc. Pentru utilizarea acestor fonduri nerambursabile ale UE, comunitățile din

România trebuie să elaboreze Strategiile Locale de Dezvoltare Durabilă care să reflecte nevoile și oportunitățile pe care fiecare comunitate le are.

Date privind evoluția în timp

Prima atestare documentară datează din anul 1294 dintr-un document de valoare istorică în care sunt trecute satele românești din depresiunea Beiușului, care erau sub stăpânirea Episcopiei ungurești, cu ocazia inaugurării mineritului la Băița.

Cu prilejul construirii liniei ferate înguste Ștei - Băița, în anul 1916, în satul Ghighișeni s-a descoperit un tezaur valoros și anume, 513 monede străine (monede ungurești, slovene, germane și engleze) datând din anii 1203 - 1301 care demonstrează existența schimburilor comerciale cu Europa de Vest.

După 1944 a început dezvoltarea industrială a zonei. Bogățiile de uraniu din Munții Apuseni, i-au atras pe sovietici, care au deschis exploatarea minieră Băița - Bihor. Rocile care aveau conținut foarte mare de uraniu erau transportate în Uniunea Sovietică cu un avion special de pe aeroportul amenajat pe dealul Dumbrava din partea estică a orașului. Societatea care exploata uraniu se numea "Savrom - Kwațit". Aici a fost atrasă o mare forță de muncă din împrejurimi.

După 1990, activitatea grupului European Drinks, a avut un impact deosebit asupra pieței muncii, nu numai în județul Bihor, ci în toată țara. În 1991 Transilvania General Import Export a ridicat prima platformă de producție în Rieni, asigurând 5 000 locuri de muncă.

În 1996 s-a construit Platforma Industrială Scandic Distilleries, iar în anul 1999 a început la Ștei cea de-a treia platformă de industrie alimentară, European Food.

2.2 Elemente ale cadrului natural

Comuna Rieni este situat în partea de S-E a județului Bihor, în Depresiunea Beiușului care în această zonă este flancată în partea de est, de dealurile Băiței, iar în partea de vest, de dealurile Tărcăiței. Depresiunea este la o altitudine ce variază între 126 - 419 m și este drenată de râul Crișul Negru cu afluenții de pe ambele maluri.

Perimetrul comunei este asimetric față de râul Crișul Negru, cu o dezvoltare foarte mare în partea stângă în raport cu cea dreaptă. Localitățile comunei s-au dezvoltat în spațiul creat de Crișul Negru în zona depresionară. Pe malul stâng, la contactul terasei de luncă cu dealurile Tărcăiței sunt prezente localitățile: Ghighișeni și Cucuceni, iar pe malul drept localitățile: Sudrigiu, Rieni, Petrieni și Valea de Jos.

Reședința comunei, localitatea Rieni se află la 72 km față de municipiul Oradea, la 6 km față de orașul Ștei și la 14 km față de municipiul Beiuș.

Relieful - Depresiunea Beiuș - Vașcău este mărginită la est de Munții Bihorului, cea mai importantă ramură a Munților Apuseni, cu vârful Bihorul (1848 m). Culmile munților sunt împădurite și înzăpezite până târziu, spre sfârșitul lui mai. Apele au scobit cu ușurință văi adânci în stâncile calcaroase, dând naștere multor fenomene carstice. Pantele munților coboară ușor spre seș și se domolesc în dealuri și coline, transformate de localnici în livezi, ogoare și locuri pentru pășunat.

Clima zonei este continentală cu influențe mediteraneene venite din sud-vest și cu specificul dat de amplasarea lui în zona depresionară. Temperatura maximă absolută a fost 39°, iar cea minimă absolută de - 30 C°.

Regimul de precipitații, destul de abundent, atinge valori anuale de 750 - 800 mm cu precădere în perioada de primăvară - toamnă. Vânturile bat din toate direcțiile, dinspre sud 34%, din nord 10%, din est și vest 56%. Viteza medie a vântului este de 2,6 - 8 m/s. Umiditatea aerului atinge valoarea maximă în luna decembrie de 87%, iar minimă în luna iulie, aproximativ 65%.

Rețeaua hidrografică. Din punct de vedere **hidrologic**, comuna Rieni aparține bazinului hidrologic al Crișului Negru care o traversează de la nord la sud, caracterizat printr-un debit foarte variat pe tot parcursul anului. Comuna este străbătută de următoarele cursuri de apă: Crișul Negru, Valea

Crăiasa, Valea Țiganilor, Valea Unghiului, Valea Neagră, Valea Voienilor, Valea Strejeretului și Valea Pascului. Toate cele 8 cursuri de apă de apă relativ redus, creând probleme doar în situația unor viituri sau căderi masive de precipitații.

Apele freatice aflate la mică adâncime în luncă, impun executarea unor lucrări de hidroameliorare, având ca scop evacuarea apelor stagnante la suprafață și scăderea nivelului apei freatice. În zona de terasă, se impun canale deschise pentru evacuarea apelor de suprafață, solurile având un orizont impermeabil care nu permite infiltrarea apei în adâncime. La adâncimea medie de 100 m se găsesc izvoare de apă arteziană care prin forare sunt aduse la suprafață.

Analiza geotehnică. Din punct de vedere **geologic**, pe teritoriul administrativ al comunei se găsesc trei tipuri de sol:

-pozdolitice întâlnite la altitudini mai mari, soluri cu fertilitate naturală foarte slabă
-gleice și hidromorfe caracterizate zonelor depresionare și zonelor de podiș, fiind dispersate pe suprafețe mai mari sau mai mici, în arealul solurilor de pădure
-aluviale, situate în luncă, foarte variabile din punct de vedere al conținutului de humus și al acidității, soluri folosite în cultura legumelor. Aceste soluri au fertilitate bună dar pentru o mai bună valorificare sunt necesare lucrări de îndiguiri, irigare, drenare și evacuare dirijată a apei la suprafață.
În lunca Crișului Negru, formațiunile geologice caracteristice sunt alcătuite din depozite de suprafață loessoide străbătute de depozite de pietrișuri și nisipuri. Aceste formațiuni cu mici îmbunătățiri sunt favorabile pentru construcții. Apa freatică se găsește în general la -2,00 m cu tendință de ridicare spre - 1,00 m.

În conformitate cu zonarea seismică (conform NP100/92) comuna Rieni se încadrează în zona de grad seismic F, $K_s=0,08$ iar $T_0=0,07$.

Factori de risc natural. Teritoriul comunei este străbătut de la Sud la nord de Crișul Negru, care primăvara și vara iese din albia sa, din cauza precipitațiilor abundente din zonă, inundând suprafețe arabile. În această zonă Crișul Negru prezintă un curs foarte meandrat. Ca urmare a acestui fapt, în albia minoră au loc eroziuni puternice care duc uneori la schimbarea cursului acesteia provocând inundații în zona de luncă.

Zonele expuse la riscuri naturale

● LOCALITATEA RIENI

Localitatea Rieni este așezată pe terasele mai înalte de pe malul drept al Crișului Negru. Principalul curs de apă din extravilanul localității este Crișul Negru, cu afluentul din partea dreaptă, pârâul Valea Neagră și la precipitații abundente inundă zona de luncă, afectând terenuri agricole în extravilan.

Sunt necesare îndiguirea pârâului ce străbate satul Rieni pe o lungime de 850m cu un zid de sprijin (actualmente zidul are o lungime de 450m).

Nu s-au identificat terenuri cu riscuri naturale latente și potențiale.

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

● LOCALITATEA SUDRIGIU

Este așezată pe terasa a II-a de pe malul drept al Crișului Negru. Crișul Negru și afluentul de pe partea dreaptă, Valea Lupului, trece în extravilanul localității și nu prezintă riscuri naturale. Pârâul Crăiasa străbate și o parte a intravilanului și la ploi abundente inundă gospodăria și terenuri agricole. S-au început lucrările de regularizare și îndiguire dar nu au fost finalizate.

Un alt fenomen identificat este eroziunea malurilor albiei și surparea acestora. În acest sens sunt necesare amenajări antierozionale și praguri de fund.

Nu s-au identificat terenuri cu riscuri naturale latente și potențiale.

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

● LOCALITATEA PETRILENI

Această localitate s-a dezvoltat pe podul terasei a II-a de pe malul drept al Crișului Negru. Aceasta are un singur afluent pe partea dreaptă, pâraul Unghiului, care traversează localitatea, unde s-au finalizat lucrările de îndiguire de cca. 500 m pentru Valea Crăiasa, un zid de sprijin.

Nu s-au identificat terenuri cu riscuri naturale latente și potențiale.

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

● LOCALITATEA GHIGHIȘENI

Este situată pe terasa de luncă de pe malul stâng al Crișului Negru. Extravilanul localității cuprinde o parte a dealurilor Tărcăiței și zona muntoasă Codru - Moma. Versanții văilor și dealurilor sunt acoperiți de vegetație arboricolă. Nu au fost identificate riscuri naturale în această zonă.

Riscurile sunt legate numai de cursurile de apă: Crișul Negru, Valea Voienilor și Valea Pascului. Sunt necesare finalizarea lucrărilor de regularizări și îndiguire pe Valea Voienilor (actualmente lungimea digului măsoară 1,4 km din cca 2 km) și Valea Pascului (1,1 km).

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

● LOCALITATEA CUCUCENI

Este așezată la baza versantului dealurilor Tărcăiței. Atât în intravilan cât și în extravilanul localității nu s-au identificat riscuri naturale previzibile.

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

● LOCALITATEA VALEA DE JOS

Această localitate este așezată pe versanții creați prin eroziunea celui mai înalt nivel de terasă de către Valea Neagră. Atât în intravilan cât și în extravilanul localității nu s-au identificat riscuri naturale previzibile. Totuși sunt necesare lucrări de îndiguire în zona podului din sat.

Nu sunt interdicții privind construcțiile.

Protecția populației. Pentru realizarea prevenirii populației despre pericolul atacului aerian sau al producerii unor dezastre, dacă perimetrul constructibil se extinde în afara razei de audibilitate a semnalului transmis de sirenele existente în prezent, pentru aceste zone se vor prevedea și asigura obligatoriu, prin grija consiliului local, sirene de alarmare astfel încât semnalul să poată fi recepționat în toată zona construită.

Se impune realizarea sistemelor de anunțare a incendiilor și alarmare (telefonie) acolo unde nu există.

2.3. Relații în teritoriu

Comuna Rieni este alcătuită din localitățile Rieni - reședință de comună cu localitățile aparținătoare Cucuceni, Ghighișeni, Petrieni, Sudrigiu și Valea de Jos. Se învecinează cu comunele Lazuri de Beiuș, Drăgănești, Buntești, Pietroasa, Lunca și orașul Ștei.

Elemente caracteristice de studiu din P.A.T.J. Bihor

În conformitate cu Legea 351/2001, referitoare la categoriile și rangurile avute în vedere în P.A.T.N. - Secțiunea a 4-a - "Rețeaua de localități" și Planul de Amenajare a Teritoriului județului Bihor, ierarhizarea localităților din județul Bihor, localitatea Rieni se încadrează în rangul IV, având importanță intercomunală. Localitățile aparținătoare au de asemenea rangul IV.

Rangul IV se atribuie satelor reședință de comună, dotările minime obligatorii necesare servirii tuturor locuitorilor satelor componente sunt: primărie, grădiniță, școală primară și gimnazială, dispensar medical, farmacie sau punct farmaceutic, poștă, servicii telefonice, sediu de poliție și jandarmerie, cămin cultural cu bibliotecă, magazin general, spații pentru servicii, teren de sport, parohie, stație/ haltă C.F. sau stație transport auto.

Rangul V - satele componente ale comunelor, existența unor dotări publice sau comerciale și dimensionarea lor este determinată de numărul de locuitori precum și de specificul așezării. Dotările minime obligatorii în satele cu peste 200 de locuitori sunt: școala primară, punct sanitar, magazin pentru comerț alimentar și nealimentar, lăcaș de cult.

- comună cu populația între 2 000 - 5 000 locuitori
- important centru economic intercomunal, cu un număr important de locuitori de muncă
- scădere a numărului populației datorită migrării tinerilor
- ponderea populației de vârstă activă (20 - 60 ani) în comuna Rieni a avut valoare de 50%

(conform recensământului din 2011).

- echipare-dotare: învățământ (preșcolar, primar și gimnazial), sănătate (dispensar medical, farmacie), sport (sală de sport, terenuri sportive), cultură (casa de cultură, bibliotecă comunală), culte (biserici), servicii - comerț.

- accesibilitate: căi de comunicație rutieră și feroviară.

Organizarea circulației

Majoritatea satelor din comuna Rieni sunt ușor accesibile, teritoriul fiind traversat de DN76 Oradea - Deva și calea ferată (CF 324) Oradea Vest - Beiuș - Vașcău, având halta CFR Rieni și stația CFR Sudrigiu. Terenul Statului Roman în Administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea CNCF CFR SA aferent liniei CF 324 Oradea Vest-Vaşcău, care trece pe UAT Rieni, este intabulat în CF 52263 Rieni; CF 52284 Rieni; CF 52274 Rieni; CF 52282 Rieni ; CF 52272 Rieni ; CF 52262 Rieni; Cf 52281 Rieni; Cf 52278 Rieni; CF 52277 Rieni; CF 52260 Rieni; CF 52273; CF 52254 Rieni; CF 52256; CF 52288 Rieni. În total o suprafața de 166.779 mp (16,6779 ha.). Din aceasta suprafața 50.037 mp. (5.00 ha), este ocupata efectiv de calea ferata în teritoriu administrativ al comunei Rieni.

Localitățile Sudrigiu, Rieni și Petrieni sunt amplasate de-a lungul drumului național. Din DN76 se ramifică, în localitatea Rieni, drumul comunal DC254 spre Valea de Jos și drumul comunal DC240 spre localitatea Cucuceni. În localitatea Petrieni, din DN76 se ramifică drumul comunal DC241 prin care se poate ajunge în Ghighișeni. Fostul drum comunal DC231 a intrat în categoria drum județean DJ764F Beiuș - Lunca, traversând localitățile Cucuceni și Ghighișeni. În Sudrigiu din DN76 se ramifică drumul județean DJ763 Sudrigiu - Pietroasa.

Alimentarea cu apă și canalizare

În comună există 6 localități cu sistem centralizat de alimentare cu apă și anume Rieni, Petrieni, Ghighișeni, Sudrigiu și Valea de Jos. Sursa de apă în localitățile Rieni, Sudrigiu și Valea de Jos este foraj de mare adâncime, iar în localitățile Petrieni și Ghighișeni sursa de apă este din rețeaua de apă potabilă a orașului Ștei (apa de suprafață captată din Valea Aleului, la o distanță de 12 km de oraș).

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare (în Rieni, Ghighișeni și Sudrigiu), proiect finanțat de Ministerul Mediului. Lucrările au fost finalizare în decembrie 2007, iar în acest fel, comuna Rieni deține sistemul de apă și canalizare foarte bine pus la punct.

Apele meteorice sunt colectate prin rigole și în șanțurile drumurilor.

Strategii și politici de amenajare a teritoriului:

Conform Planului strategic de dezvoltare locală, Consiliul Local și Primăria comunei Rieni, în urma analizării problemelor cu care se confruntă comuna, în vederea dezvoltării durabile își propune următoarele obiective strategice în perioada 2014 - 2020. Aceste obiective sunt grupate pe 4 categorii: populația, infrastructura, economia și mediul înconjurător.

Populația:

- redresarea demografică prin asigurarea îmbunătățirii calității vieții, locuri de muncă, condiții și facilități pentru tineri în vederea opririi migrației spre centre urbane sau în țările Uniunii Europene.
- asigurarea serviciilor medicale de calitate prin înființarea și modernizarea cabinetelor medicale și stomatologice
- asigurarea de noi locuri de muncă
- organizarea unor cursuri de reconversie profesională în domenii căutate pe piața muncii
- acces la sistem educațional performant
- infrastructură și baza materială suficientă și de calitate, capabilă să satisfacă nevoile legate de actul educațional
- posibilitatea de formare continuă pentru adulți
- salvarea și revigorarea tradițiilor locale
- practici tradiționale revitalizate și puse în valoare
- acces facil la surse de informație tradiționale și moderne
- înființarea de terenuri de sport, loc de agrement, locuri de joacă și dotarea celor existente

Infrastructura:

- modernizarea dotărilor existente (grădinițe, școli, cămine culturale)
- modernizare clădire nouă sediu Primărie Rieni, situată în curtea dintre Primărie și Școala Generală
- introducerea încălzirii centrale în școli și grădinițe
- reabilitarea și asfaltarea drumurilor
- construirea unor poduri și podețe peste văi
- extinderea și reabilitarea rețelei de apă existente
- construirea rețelei de canalizare și stație de epurare
- racordarea la conducta de aducțiune de gaz metan Oradea-Vaşcău
- finalizarea lucrărilor de îndiguire pe valea Crișului Negru și valea Voienilor
- regularizare pe valea Neagră (Dosului) și valea Stejerului

Economia:

- dezvoltarea unei industrii diversificate, performante
- îmbunătățirea activității agricole prin introducerea unor tehnologii performante
- înființarea unor puncte de colectare a unor produse agricole și animaliere
- diversificarea obiectului de activitate a firmelor
- dezvoltarea unor activități de prestări servicii gen: cojocării, cizmării, ateliere lăcătușerie, etc.
- utilizarea eficientă a resurselor locale
- dezvoltarea unor servicii turistice prin înființarea unei rețele de gospodării pentru practicarea agroturismului
- formarea profesională a cât mai mulți locuitori în domeniul turismului rural
- realizarea și promovarea unor evenimente locale

Mediul înconjurător:

- stoparea degradării mediului ambiant, datorată degradării activităților economice și deșeurilor solide casnice nedegradabile
- promovarea practicilor de agricultură ecologică
- epurarea apelor uzate
- curățarea cursurilor de apă
- crearea unor mecanisme de colectare selectivă a deșeurilor
- împădurirea suprafețelor degradate

Principalele elemente potențiale de dezvoltare - premise

- zonă aflată pe coridorul principal de dezvoltare județeană
- axă majore de circulație rutieră
- acces la cale ferată
- apropierea de orașele Ștei, Beiuș cu rol important în satisfacerea nevoilor de asistență medicală, culturală și educație
- existența unor puternice societăți comerciale din domeniul industriei alimentare
- existența unor societăți private în domeniul comerțului, prelucrării lemnului și serviciilor

- potențial turistic peisagistic datorită apropierii de zona Munților Apuseni, existența a trei biserici de lemn, monumente istorice, păstrarea unor obiceiuri populare tradiționale.

2.4. Nivel de dezvoltare economică

Comuna Rieni se situează în axul economic Crișul Negru, în zona de influență a orașelor Beiuș și Ștei, dar și a localității Sudrighiu unde funcționează o importantă unitate pentru fabricarea băuturilor alcoolice și răcoritoare, având peste 1000 angajați.

După profilul de activitate, comuna Rieni a avut caracter agricol, unde 51% din teritoriul administrativ este teren agricol. În comună se practică atât cultivarea pământului cât și creșterea animalelor. Terenul arabil este de 1400 ha (41% din terenul agricol), iar plantele cultivate sunt grâul, orzul, ovăzul, porumbul, cartofii și culturile furajere (trifoiul și lucerna). Creșterea animalelor se practică tot mai puțin deoarece populația care se ocupă cu această activitate este îmbătrânită, iar generația tânără se angajează la societățile comerciale din zonă, sau fac naveta la Beiuș sau Ștei. După anii 1990, odată cu înființarea societății S.C. European Drinks S.A., Rieni a devenit una dintre cele mai dezvoltate comune din punct de vedere economic și social. Comuna Rieni are un caracter dominant industrial, principala ramură fiind industria prelucrătoare și industria alimentară.

Conform PATJ, ediția 2006, în anul 2004 numărul unităților economice active în comună a fost de 40, având cifra de afaceri totală de 1.851.474 mil. Lei, dintre care 14 în industrie cu cifra de afaceri de 1.779.196 mil. Lei, ocupând locul 4 în județ, după Oradea, Ștei, Suplacu de Barcău.

Din totalul de 3.070 locuitori, 1.552 sunt ocupați, iar 1.518 sunt salariați în diferitele ramuri ale economiei: 13 în agricultură, 824 în industrie iar 130 în domeniul serviciilor.

Evoluția producției economice conform datelor I.N.S.S.E. Bihor:

Cifra de afaceri în anul 2005.....(mii lei)	
	Total 342.311
Din care: - agricultură	2.460
- în industrie, construcții	292.148
- servicii	47.703

Cifra de afaceri în anul 2006.....(mii lei)	
	Total 1.015.419
Din care: - agricultură	1.244
-în industrie, construcții	964.701
-servicii	49.474

Unități economice active în anul 2005.....(mii lei)	
	Total 45
Din care: - agricultură	3
-în industrie, construcții	10
-servicii	32

Unități economice active în anul 2006.....(mii lei)	
	Total 43
Din care: - agricultură	3
-în industrie, construcții	12
-servicii	28

Tot din analizele P.A.T.J. Bihor, comuna Rieni face parte din principalele unități administrativ teritoriale cu funcție predominantă de industrie și servicii. Potențialul agricol este redus - raportând suprafața agricolă de 2947,52 ha, care reprezintă 44% din suprafața teritorial administrativă de 6711 ha.

Structura potențialului uman în privința resurselor de muncă influențează potențialul economic actual printr-o serie de elemente caracteristice:

- zonă de creștere a numărului de locuitori, comparativ cu anul 1966 și 2006, cu mențiunea că în 1977 a existat un punct culminant, ajungând această cifră la 3.725. La recensământul din 2002 numărul populației a scăzut la 3.190 și se observă o scădere continuă în următorii ani. Astfel conform recensământului efectuat în 2011, populația comunei Rieni se ridică la 3.070 de locuitori, în scădere față de recensământul anterior din 2002.

- numărul populației ocupate a crescut fiind 1.633 persoane în anul 2002 (față de 1.423 în anul 1992). Această creștere se manifestă în primul rând în Sectorul I și în Sectorul III (administrație publică, comerț, sănătate, etc.) această cifră a crescut.

Populația ocupată pe ramuri ale economiei	1992	2002		
Populația ocupată				
- Total	1.423	1.633		
Agricultură, silvicultură, piscicultură	392	825		
Industrie				
- Total	698	498		
Din care: - extractivă	145	18		
- prelucrătoare	543	463		
- energie electrică, termică, ape	10	17		
Construcții	35	41		
Comerț, activitate hotelieră, alimentație publică	71	87		
Transport, telecomunicații	60	23		
Finanțe, bănci, asigurări	2	3		
Cercetare, tranzacții imobiliare, alte servicii	10	4		
Administrație publică	35	55		
Învățământ	53	46		
Sănătate, asigurări sociale	40	70		
Alte activități de prestații către populație	27	10		
Populația salariată	2003 pers.	2004 pers.	2008 pers.	2011 pers.
Sector I (agricultură, silvicultură, pescuit)	14	19	6	13
Sector II (industrie)	846	888	2.353	824
Sector III (comerț, turism, sănătate, învățământ, administrație, financiar bancare, etc)	156	178	160	130
TOTAL	1.016	1.085	2.519	1.518

Se observă că numărul salariaților din sectorul II a crescut cu mai mult de 200% comparativ cu numărul salariaților în domeniul serviciilor care a scăzut față de 2006. Aceasta se datorează numărului scăzut al unităților de producție din cauza resurselor financiare insuficiente, lipsa investițiilor autohtone și străine, mai puțin Holdingul Transilvania.

2.4.1. Activități de tip industrial

Pe teritoriul comunei Rieni funcționează mai mulți agenți economici, dintre care se detașează grupul de firme S.C. European Drinks S.A. atât prin cifra de afaceri cât și a numărului de angajați. Investițiile autohtone și străine sunt foarte limitate.

Analizând modul de repartizare a unităților industriale pe teritoriul comunei, se constată că cele mai importante sunt organizate pe platforme industriale (Rieni, Sudrigiu). Restul unităților economice, întreprinderi mici sunt dispersate în perimetrul construit al localităților: 3 societăți de prelucrare a lemnului la Petrileni, Ghighișeni și Valea de Jos, o stație de distribuție carburanți la Rieni, unități de transport materiale la Sudrigiu (produse de balastieră), la Rieni - Tonical Tradin S.R.L. (transport băuturi), la Ghighișeni transport materiale și alte societăți specializate în desfacerea și vânzarea produselor cu amănuntul (magazine și baruri).

Transport - S.C. Omnitrans S.A. - fosta autobază (Ștei) de transporturi auto a fost cumpărată de firmele European Drinks, asigurând în principal transportul muncitorilor de la domiciliu la platformele industriale ale firmelor din Ștei, Rieni și Sudrigiu, dar și transportul călătorilor între alte localități din județul Bihor.

Poluarea industrială

Dezvoltarea industrială nu ridică probleme deosebite la nivel teritorial, majoritatea fiind industrie alimentară. Noxele emanate în aer în zona platformei industriale se încadrează în limitele admise și nu au o toxicitate care să pună în primejdie sănătatea populației.

2.4.2. Activități agricole

Datorită reliefului depresionar, agricultura nu este o ramură cu potențial considerabil în economia comunei.

Situația fondului funciar după modul de folosință a suprafeței terenului indică procentul scăzut a terenului agricol (51%) din teritoriul administrativ al localității.

Situația fondului funciar

Suprafața comunei Rieni este de 6.711 ha, iar conform datelor statistice de la I.N.S.S.E. - recensământul din 2011, situația fondului funciar este următoarea:

TERITORI U ADMINIS- TRATIV RIENI	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha) EXISTENT								
	AGRICOL = 2841,29 ha (39,92%)				NEAGRICOL = 4276,71 ha (60,08%)				TOTAL
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și livezi	Păduri	Drumuri, căi ferate, ape	Curți construcții	Neproductive	
Suprafață (ha)	1224,37	1297,00	749,00	7,00	3006,00	238,07	175,56	14,00	6711
Procent (%) CATEGORII	37,35 %	39,58 %	22,86 %	0,21 %	87,54 %	6,94%	5,11%	0,41	100%
Procent (%) TOTAL	18,24 %	19,32 %	11,16 %	0,10 %	44,80 %	3,55%	2,61%	0,22	100%

TOTAL	3277,37 HA - 48,82 %	3433,63 HA - 51,18 %	100%
--------------	----------------------	----------------------	-------------

TERITORIU ADMINISTRATIV RIENI	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha) PROPUȘ								TOTAL
	AGRICOL = 2841,29 ha (39,92%)				NEAGRICOL = 4276,71 ha (60,08%)				
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și livezi	Păduri	Drumuri, căi, ferate, ape	Curți construcții	Neproductive	
Suprafață (ha)	962,10	1297,00	749,00	7,00	3006,00	287,47	388,43	14,00	6711
Procent (%) CATEGORII	31,90 %	43,01 %	24,84 %	0,23 %	81,33 %	7,77 %	10,50 %	0,37 %	100%
Procent (%) TOTAL	14,33 %	19,32 %	11,17 %	0,10 %	44,79 %	4,29 %	5,79 %	0,21 %	100%
TOTAL	3015,10 - 44,92 %				3695,90 - 55,08 %				100%

Cultivarea pământului și creșterea animalelor se rezumă la unele gospodării ale locuitorilor. Pomicultura se rezumă la mici livezi cu pruni, meri, peri și nuci. Legumicultura se practică pe suprafețe mici, pentru nevoile familiei.

În comună nu există asociații agricole și nici puncte de colectare sau prelucrare a culturilor.

Localitatea	Populația stabilă RPL 2011 (persoane)	Gospodării ale populației	Nr. Mediu pers/gosp.
RIENI	552	180	3,28
CUCUCENI	85	26	3,23
GHIGHIȘENI	901	276	3,49
PETRILENI	549	163	3,50
SUDRIGIU	364	117	3,07
VALEA DE JOS	619	153	4,07
TOTAL	3070	915	20,64

În domeniul agriculturii comuna Rieni se confruntă cu o serie de probleme:

- resurse financiare insuficiente pentru investiții (utilaje performante)
- media de vârstă ridicată a celor care se ocupă de activități agricole
- parcelarea terenului în suprafețe mici ce nu poate fi lucrat mecanizat

Toate acestea conduc înspre scăderea producțiilor medii aproape la toate culturile.

Zootehnia a rămas o ramură importantă a economiei locale. Conform datelor furnizate de I.N.S.S.E. în gospodăriile populației se constată o creștere a numărului de porcine, concomitent cu o scădere a numărului de bovine și ovine. Scăderea efectivelor de animale în gospodăriile populației este un fenomen general la nivel de țară, datorită costurilor ridicate a furajelor, a costurilor mari cu înființarea unei ferme și a concurenței nelocale pe piața produselor alimentare din partea produselor din import și a scăderii puterii de cumpărare de pe piața internă.

2.4.3. Turism

Comuna Rieni nu are un potențial turistic prea dezvoltat datorită lipsei unor obiective turistice de interes național. Aproprierea de zona Padiș, cuprinsă în Parcul Național Munții Apuseni, ar putea constitui dezvoltarea unui turism de tranzit, prin dezvoltarea agroturismului.

Agroturismul/ turismul de agrement/ odihnă/ turism montan/ turism cu scopuri terapeutice sau cu scopul satisfacerii unor pasiuni și interese în legătură cu valorile de patrimoniu existente pe teritoriul comunei Rieni, precum și **turismul de tranzit**, prin amplasarea față de sistemul de circulații de legătură în teritoriu cu zone de mare atractivitate turistică, reprezentată de Munții Pădurea Craiului și de Parcul Natural Apuseni, constituie principalele elemente potențiale de dezvoltare a comunei.

Pe fondul lipsei dotărilor turistice, contrar amplasării comunei Rinei, în zona funcțională majoră - zona montană, o strategie durabilă cu politică de dezvoltare coerentă **poate oferi oportunități deosebite pentru mediul investițional.**

Pot fi semnalate unele zone construite prealabile unei activități înscrise în sistemul turismului montan:

- zone pentru agroturism - pensiuni și case de vacanță pentru agrement și odihnă prin valorificarea peisajului natural montan, baze de cazare pentru agroturism, turism cinegetic și pescăresc
- trasee potențiale de circulație turistică montană sau de tranzit pentru atingerea unor obiective turistice sau socio-economice
- păstrarea caracterului de inedit și pitoresc

Ar exista unele obiective care ar putea atrage turiștii aflați în trecere spre punctele turistice montane cum ar fi - Chișcău, cu renumita Peștera Urșilor, Meziad, Padiș, Stâna de Vale, Arieșeni, Scărișoara, Valea Sighișteului, etc. Aceste obiective ar fi bisericile de lemn din Rieni, Cucuceni și Valea de Jos cuprinse în Lista monumentelor istorice/2010, editată de Ministerul Culturii și Cultelor, dar și zona Văratec, ca zonă de agrement pe teritoriul satului Ghighișeni.

Relieful și numeroasele drumuri forestiere sunt premise bune pentru dezvoltarea **cicloturismului** în zona comunei Rieni. Cicloturismul la nivel de județ are potențial de dezvoltare în zone precum teritoriul Parcului Natural Apuseni, Munții Pădurea Craiului și zonele de deal precum zona din comuna Rieni. Pentru dezvoltarea acestui tip de turism este nevoie de trasee prestabilite, centre de închiriere pentru biciclete și operatori sau ghizi specializați.

Alte activități care pot valorifica zona deluroasă/ montană sunt: zborul cu parapanta și tiroliana. Zborul cu parapanta se practică ocazional în zona Roșia, Padiș, Stâna de Vale. Toate aceste activități sunt menite pentru dezvoltarea turismului în zona comunei Rieni.

Baza turistică în comună este asigurată de o pensiune acro-turistică cu 16 locuri de cazare având categoria de 2 margarete în localitatea Petrieni.

2.4.4. Alte unități din domeniul serviciilor și comerțului

Principalele unități de comerț și servicii sunt concentrate în reședința de comună și în localitățile Sudrigiu și Ghighișeni. Unitățile comerciale sunt mici, cu profit mic, diversitatea este redusă și se rezumă la magazine mici, ateliere de prestări servicii în domeniul construcțiilor (racordări la rețeaua de alimentare cu apă, rețele electrice).

În comună există 8 unități de învățământ, din care:

- 4 grădinițe

- 2 școli generale cu clasele I-VIII (în Rieni, Ghighișeni)
- 2 școli generale cu clasele I-IV (Sudrigiu, Valea de Jos), 21 cadre didactice pe comuna.

În domeniul culturii și al sportului, populația beneficiază de:

- 5 cămine culturale
- 3 biblioteci din care 1 este publică
- 1 teren de sport nou

În domeniul sănătății:

- 1 dispensar medical (Sudrigiu), cu 3 medici și 2 asistente.
- 1 farmacie
- 1 cabinet stomatologic (Sudrigiu) și un centru de recuperare kinetoterapeutic cu un medic și două asistente. În decursul unui an numărul consultațiilor medicale se ridică la peste 2.000 cazuri, iar al tratamentelor medicale la un număr de peste 650 cazuri. Principalele cauze ale morbidității sunt în primul rând bolile cardio-vasculare, apoi bolile aparatului respirator, boli ale aparatului digestiv, boli neuropsihice și în ultimul rând boli de metabolism. Menționăm faptul că mulți locuitori din satele Petrieni și Ghighișeni s-au înscris la medicii de familie din orașul Ștei, care este la 2 – 4 km distanță de ei, decât de Dispensarul medical Sudrigiu care este la 10 km distanță.

În comună există 2 unități P.T.T.R. și 670 abonamente de telefonie.

În domeniul **cultelor**, comuna are 9 biserici, din care 7 ortodoxe și 2 penticostale.

Transport

Legăturile între localități și cu celelalte localități importante se fac pe șosele asfaltate sau pe cale ferată. Autogara S.C. Omnitrans S.A. din Ștei, are în dotare peste 50 mașini pentru transport marfă și un număr de 27 autobuze care asigură transportul de călători între localitățile din județul Bihor.

Transportul pasagerilor se face și cu microbuze particulare.

Linia de cale ferată, Oradea-Vaşcău traversează tangențial teritoriul administrativ în partea de vest, cu gara CFR și halta CFR în localitățile Sudrigiu și Rieni.

Localitățile Sudrigiu, Rieni și Petrieni sunt străbătute de șoseaua DN76, care face legătura între Oradea și Deva prin Depresiunea Beiușului.

2.4.5. Locuri de muncă

Din analizele studiului P.A.T.J. Bihor dar și din datele statistice obținute de la Direcția de Statistică Bihor reiese că comuna Rieni prezintă un important număr de locuri de muncă și posibilități de creștere a acestora în sectorul secundar (industrial) și terțiar (sectorul servicii).

Ponderea cea mai mare este deținută de industria prelucrătoare datorită numărului mare de locuri de muncă la unitățile industriale existente.

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

2.5.1. Numărul și evoluția populației

Densitatea populației

Conform P.A.T.J. Bihor - ediția 2011, la o densitate medie pe județ de 82 locuitori/kmp, comuna Rieni (teritoriul administrativ) are o densitate de 46,32 locuitori/kmp. Densitatea relativ scăzută se datorează întinselor terenuri neconstruibile din zonele de deal și păduri, iar evoluția ei se află în relație directă cu sporul natural și soldul migrator.

Evoluția populației

Comuna Rieni la ultimul recensământ încheiat la 31 octombrie 2011, numără 3.070 locuitori și ocupă locul 40 între comunele județului în privința numărului de locuitori.

Evoluția populației și ritmul de creștere prezentați sintetic, sunt următorii (raportat la recensământul populației din 1966):

Anul	1992	2002	2008	2011
Numărul total locuitori	3.422	3.199	3.155	3.070
Din care: - bărbați	1.713	1.593	1.585	1.511
- femei	1.709	1.606	1.570	1.559
Indici de creștere	-	87,25	86,05	84,79

În analiza unei evoluții a populației indicii de creștere demonstrează faptul că dinamica de creștere a numărului de locuitori este caracteristică printr-o scădere continuă pe perioada 1992 - 2011.

Mișcarea naturală și migratorie a populației

Natalitatea este un fenomen demografic influențat de condițiile economice și sociale. Astfel natalitatea este influențată de declinul economic ce afectează familia și relațiile dintre membrii acesteia. Natalitatea depinde de o serie de factori sociali: mediul de rezidență, condițiile de locuire, nivel de instruire.

Migrația internă, la nivel național, chiar dacă nu influențează volumul total al populației, provoacă importante mutații în structurile după vârste și sexe ale populației, mai ales pe cele două medii: urban și rural. Mișcarea migratorie actuală la nivel de țară are caracteristica: plecările cu domiciliul din orașele și comunele județului sunt mai numeroase decât stabilirile. Astfel soldul mișcării migratorii este negativ în cea mai mare parte a localităților. Migrația constă în schimbarea domiciliului unei persoane și are un caracter social (spre deosebire de sporul natural care are un caracter biologic social).

Sporul natural este o expresie a balanței dintre nașteri și decese. Sursele de informație folosite au fost recensămintele populației și statistica curentă a anilor în studiu.

Se constată din tabelul de mai jos că anul 1991 a adus o scădere a numărului de nașteri ca urmare a scăderii numărului de tineri care au plecat în acea perioadă datorită situațiilor socio-politice nesigure.

După 1990 ca urmare a masivelor disponibilizări de forță de muncă, fenomenul migratoriu a fost mult amplificat pe relația plecări în detrimentul stabilirilor, dar la ora actuală se manifestă o reechilibrare a fenomenului, ca urmare a stagnării ratei șomajului și a relansării activității economice.

Mișcarea naturală și migratorie a populației la 1.000 locuitori

Anul	Populația stabilă	Mișcarea naturală			Mișcarea migratorie		
		Vii	Decedați	Spor	Stabiliri	Plecări	Spor
1990	3.305	55	66	-3,3	6	71	-19,7
1991	3.417	36	51	-4,4	4	32	-8,2
1992	3.422	35	53	-5,3	12	51	-11,4
2002	3.199	32	58	-8,1	19	39	-6,3
2008	3.155	25	44	-6,0	14	43	-9,2
2011	3.070	26	42	-5,1	9	39	-9,6

Așa cum reiese din datele recensământului din 2011, raportat la 3.070 locuitori, evoluția populației din comuna Rieni prezintă **o tendință clară de descreștere**.

Structura pe vârstă a populației

Conform datelor statistice, la 1 iulie 2011, vârsta medie a populației din comuna Rieni era de 40 ani, populația pe grupa de vârstă prezentându-se astfel:

Populația pe grupa de vârstă și sexe - Recensământ 2011

Structura pe vârste este un element important pentru a indica evoluția demografică viitoare a unei zone, dar este și un efect al unor fenomene demografice, cum ar fi: creșterea/scăderea natalității, creșterea/scăderea migrației. Ponderea ridicată a populației tinere reprezintă un potențial de dezvoltare a zonei, iar ponderea ridicată a populației de vârstă înaintată (60 ani și peste 60 ani) poate avea consecințe negative, exercitând presiuni economice asupra populației de vârstă activă. Tendințele înregistrate de ponderea populației tinere sunt direct influențate de evoluția ratei natalității.

Vârsta / Sex	Bărbați	Femei	Total
Sub 14 ani	300	231	531
14-19 ani	105	97	202
20-30 ani	241	278	519
30-40 ani	189	232	421
40-50 ani	181	189	370
50-60 ani	171	240	411
Peste 60 ani	324	292	616
TOTAL	1511	1559	3070

Convențional, se consideră că o populație este tânără, dacă proporția populației vârstnice este mai mică de 7%; procesul de îmbătrânire demografică este în desfășurare dacă ponderea populației vârstnice este cuprinsă între 7% - 12%, iar o pondere mai mare de 12% corespunde unei populații îmbătrânite demografic.

Datele comunei Rieni reflectă existența unei populații îmbătrânite, deși populația de vârstă tânără are un procent mai ridicat decât media pe județ. Numărul mare a populației tinere reprezintă un potențial de dezvoltare a comunei.

LOCALITAT EA	RIENI	PETRILENI	GHIGHIȘENI	CUCUCENI	VALEA DE JOS	SUDRIGIU	TOTAL
BĂRBAȚI	281	265	445	34	301	185	1.511
FEMEI	271	284	456	51	318	179	1.559
TOTAL	552	549	901	85	619	364	3070

Raportul de dependență

Ponderea populației vârstnice și raportul de dependență sunt indici ce descriu procesul de îmbătrânire demografică. Cauzele care pot genera procesul de îmbătrânire demografică sunt: reducerea fertilității populației și o emigrație masivă (care în general afectează populația de vârstă fertilă). Procesul de îmbătrânire demografică are repercusiuni importante asupra vieții economice și sociale.

Raportul de dependență la comuna Rieni, comparativ cu raportul de dependență față de nivel național și față de nivelul județului Bihor conform datelor de la recensământul din 2011 se prezenta astfel:

Raport de dependență	România	Jud. Bihor	Com. Rieni
Raport de dependență economică (pop. 0-14 ani + 60 ani și peste) / (pop. 15-59 ani) x 1000	547	548	826
Raport de dependență al vârstnicilor (pop. 60 ani și peste) / (pop. 15-59 ani) x 1000	312	306	435
Raport de dependență al adulților (pop. 0-14 ani) / (pop. 15-59 ani) x 1000	235	242	390

Raportul de dependență economică indică numărul populației în vârstă de muncă la 1 000 de bătrâni și copii. Raportul de dependență al adulților, respectiv raportul de înlocuire al adulților ne indică capacitatea de regenerare a populației.

Structura populației pe etnii și religie

Recensământ etnii	1992		2011	
	Nr.	%	Nr.	%
Români	3 236	94,80	2 605	84,85
Maghiari	15	0,50	36	1,17
Germani	-	-	-	-
Rromi	81	2,30	408	13,28
Slovaci	-	-	-	-
Alte naționalități	85	2,40	21	0,7
TOTAL locuitori	3 417	100%	3 070	100%

Structura populației pe religii

Recensământ religii	1992		2011	
	Nr.	%	Nr.	%
Ortodoxă	3 299	96,50	2 626	85,53
Romano-catolică	3	0,10	-	-
Greco-catolică	2	0,10	8	0,26
Reformată	-	-	-	-
Baptistă	12	0,40	23	0,75
Penticostală	100	2,90	253	8,24
Alte religii	1	0,03	160	5,22
TOTAL locuitori	3 417	100%	3 070	100%

2.5.2. Resursele de muncă și posibilitatea de ocupare a acestora

Creșterea economică semnificativă a ultimului deceniu a fost însoțită, în tot județul Bihor, de o scădere a ocupării forței de muncă, în condițiile creșterii productivității muncii. Numărul locurilor de muncă ocupate a scăzut constant din anul 1992. Acest fapt a dus la scăderea lină a ponderii relative a populației active față de populația totală și în special a numărului absolut a persoanelor ocupate. Scăderea ratei de ocupare a populației active se datorează, în parte, schimbărilor generate de restructurările economice, care au făcut ca unele specializări profesionale să devină inutile, pe când altele să fie în mare căutare.

Tendențele recente arată o scădere a numărului mediu al salariaților în agricultură și silvicultură și o creștere a numărului mediu al salariaților în servicii conform Datelor Statistice - Fișa localităților Bihor în comuna Rieni, numărul mediu de salariați pe ramurile de activitate a evoluat astfel:

	1992	2003	2008	2011
Total salariați - număr mediu (N.M.)	450	1016	2519	2069
N.M. salariați în agricultură, silvicultură, pescuit	50	14	6	5

N.M. salariați în industrie - total	32	846	2353	1932
N.M. salariați în industria extractivă	0	1	1	1
N.M. salariați în industria prelucrătoare	32	845	2352	1931
N.M. salariați în construcții	1	37	48	40
N.M. salariați în comerț	20	20	27	22
N.M. salariați în transport, depozitare, poștă, comunicații	19	0	15	12
N.M. salariați în hotel, restaurante	0	0	7	6
N.M. salariați în administrația publică	7	12	15	12
N.M. salariați în învățământ	46	35	37	30
N.M. salariați în sănătate și asistență socială	8	25	11	9

Putem observa cum a crescut numărul salariaților comparativ 1992 și 2008, cu precădere în ramura industriei prelucrătoare, în comerț și în construcții, dar a început să scadă începând cu anul 2011.

Vârsta medie a populației

Datele privind structura de vârstă a populației pun în evidență existența unui proces de îmbătrânire demografică (mai mare în mediul rural). La nivelul județului Bihor, vârsta medie este de 42,93 de ani, în comuna Rieni această valoare este cu mult mai scăzută, putem vorbi de o populație tânără, vârsta medie fiind 40 ani.

Populația stabilă după situația economică

Conform recensămintelor din 1992, 2002 și 2011 structura populației stabile se prezintă astfel:

Populația activă și inactivă

Recensământ	Total populație	Populația activă	Populația inactivă	Rata de întreținere
Anul 1992	3 417	1 506	1 911	126,9
Anul 2002	3 190	1 734	1 456	84,0
Anul 2011	3 070	2 069	877	42,3

Rata de întreținere reprezintă raportul dintre populația inactivă și cea activă reflectând astfel povara socială a celor activi.

Structura populației active și inactive la recensământul din 2011

Populația stabilă	Populația activă		TOTAL activă	Populația inactivă			TOTAL inactivă
	Ocupată	Neocupată (șomeri)		Elevi	Pensionari	Alte situații economice	
3 070	2 069	163	2 232	236	473	129	838

Populația inactivă după situația economică

Populația inactivă total..... . 838
Din care: - elevi, studenți..... 236
- pensionari.....473
- persoane casnice.....27
- întreținuți de alte persoane..... .40
- întreținuți de stat.....15
- alte situații47

Asigurarea cu locuințe a populației - Locuirea

Din punct de vedere cantitativ, conform datelor recensământului din 2011, nu se relevă lipsa de locuințe, ca problemă principală în zonă. Condițiile de locuire sunt determinate de asemenea și de gradul de dotare și echipare a locuințelor. Echiparea locuințelor conform

Fașa de date, anul **2011** indică existența a 1 094 de locuințe, cu suprafața locuibilă totală 66.295 mp proprietate privată.

Indicatorii reprezentând condițiile concrete de locuit sunt:

- Suprafața locuibilă medie/locuință = $66.295 / 1.094 = 60,59$ mp
- Suprafața locuibilă medie/persoană = $66.295/3.065 = 21,62$ mp
- Numărul persoanelor/locuință = $3.065/1.094 = 2,80$ persoane

Anul construirii caselor de locuit (conform datelor de la R.P.L. 2002) se prezintă astfel:

Localitatea	Ciădiri locuite TOTAL	Înainte de 1929	1900-1929	1930-1959	1960-1980	1981-1991	1992-2001
RIENI	198	1	5	63	111	13	5
CUCUCENI	32	0	0	15	15	2	0
GHIGHIȘENI	309	0	4	74	170	43	18
PETRILENI	186	2	5	37	106	21	15
SUDRIGIU	149	3	15	58	57	12	4
VALEA DE JOS	161	0	3	33	104	12	9
TOTAL COM. RIENI	1.094	6	32	280	235	54	51

Se poate observa că majoritatea caselor de locuit se construiesc în Ghighișeni și Petrileni. În ultimii ani s-au eliberat 8 -10 autorizații de construire din care 30% sunt în Ghighișeni și Petrileni, restul se împarte în celelalte localități componente.

2.5. Zonificarea teritoriului administrativ - Bilanț teritorial UATB

Teritoriul UATB (Unitatea Administrativ Teritorială de Bază) este cel stabilit prin lege și se învecinează cu orașul Ștei și comunele Lunca, Lazuri de Beiuș, Buntești, Drăgănești, Câmpani, Pietroasa și în partea de sud-vest cu județul Arad.

Tabelul următor ilustrează categoriile de folosință a terenurilor inclusiv suprafața ocupată în cadrul unității administrativ teritoriale

TERITORIU ADMINISTRATIV RIENI	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha) EXISTENT								TOTAL
	AGRICOL = 2841,29 ha (39,92%)				NEAGRICOL = 4276,71 ha (60,08%)				
	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și livezi	Păduri	Drumuri, căi ferate, ape	Curți construcții	Neproductive	
Suprafață (ha)	1224,37	1297,00	749,00	7,00	3006,00	238,07	175,56	14,00	6711
Procent (%) CATEGORII	37,35 %	39,58 %	22,86 %	0,21 %	87,54 %	6,94%	5,11%	0,41	100%
Procent (%) TOTAL	18,24 %	19,32 %	11,16 %	0,10 %	44,80 %	3,55%	2,61%	0,22	100%
TOTAL	3277,37 HA - 48,82 %				3433,63 HA -51,18 %				100%

TERITORIU ADMINISTRATIV RIENI	CATEGORII DE FOLOSINȚĂ (ha) PROPUȘ								TOTAL
	AGRICOL = 2841,29 ha (39,92%)				NEAGRICOL = 4276,71 ha (60,08%)				

TRATIV RIENI	Arabil	Pășuni	Fânețe	Vii și livezi	Păduri	Drumuri, căi ferate, ape	Curți construcții	Neproductive	
Suprafață (ha)	962,10	1297,00	749,00	7,00	3006,00	287,47	388,43	14,00	6711
Procent (%) CATEGORII	31,90 %	43,01 %	24,84 %	0,23 %	81,33 %	7,77 %	10,50 %	0,37 %	100%
Procent (%) TOTAL	14,33 %	19,32 %	11,17 %	0,10 %	44,79 %	4,29 %	5,79 %	0,21 %	100%
TOTAL	3015,10 - 44,92 %				3695,90 - 55,08 %				100%

Aceste categorii de terenuri sunt evidențiate pe planșa de încadrare în teritoriu 2/U.

Situația fondului funciar după modul de folosință, indică o suprafață a terenului arabil de 602,74 ha, care este 9,00% din teritoriul administrativ. Suprafața viilor și a livezilor este nesemnificativ 0,1%. O pondere semnificativă o dețin pășunile și fânețele naturale 30,48% din teritoriul administrativ. Sectorul privat deține terenurile agricole dar din lipsă de mijloace mecanice, prețurile mici de achiziții, au condus la producții agricole mici, care abia reușesc să acopere cheltuielile. Lipsa întreținerii terenurilor, precum și producțiile mici fac ca sectorul zootehnic să nu fie foarte dezvoltat.

În componența teritoriului administrativ se regăsesc:

- **zone destinate funcțiilor urbane** (intravilan)
- **zone naturale** (agricol, păduri, ape, neproductiv)
- **zonele protejate** se vor delimita zonele naturale sau construite, delimitate geografic sau topografic, care cuprind valori de patrimoniu natural sau cultural și sunt declarate conform Legii 5/2000 în lista monumentelor istorice din 2004. Ministerul Culturii și cultelor emite în 2010 Ordinul pentru modificarea anexei nr.1 la Ordinul ministerului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a listei monumentelor dispărute.
- **zone de risc**.

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita U.A.T.B. este prezentat la cap. 3.6. comparând situația existentă cu cea propusă.

2.7. Intravilan existent - Bilanț teritorial intravilan existent

2.7.1. Intravilanul existent

Intravilanul existent este cel aprobat prin Hotărârea Consiliului Local al comunei Rieni în baza Planului Urbanistic General realizat în anul 2010, elaborat de S.C. PROIECT BIHOR S.A.

În componența intravilanului existent intră:

- localitatea reședință de comună
- localități componente
- gospodăria comunală
- trupuri izolate

Intravilanul existent se materializează în PUG prin corelarea limitelor și suprafețelor aflate în evidența Oficiului cadastral și evidența Consiliului Local.

2.7.2. Zonele funcționale care alcătuiesc intravilanul existent sunt prezentate în planșele de situație existentă (3U - 8U).

Ca **tipologie**, localitățile din comuna Rieni au o formă linear - tentaculară dezvoltată de-a lungul drumurilor principale de circulație.

În teritoriul intravilan al localităților se pot distinge următoarele zone funcționale principale:

Funcțiunea dominantă este, în toate localitățile comunei, cea de locuire. Zonele de locuit s-au dezvoltat de-a lungul căilor de circulație majoritatea pe parter. Casele construite în ultimii 10 ani sunt parter, cu etaj sau parter cu mansardă. Din punct de vedere al calității, fondul locuibil existent se prezintă în stare bună sau mediocră. Materialele folosite sunt beton în fundații, B.C.A., cărămidă și văioagă în pereți, țiglă și tablă la învelitoare. Din punct de vedere al confortului, locuințele au alimentare cu energie electrică, au alimentare cu apă și rețea de canalizare. Extinderea rețelei de canalizare este în curs de execuție. Acolo unde nu este rețea publică de canalizare sunt realizate rezervoare vidanjabile.

În ultimii ani s-au construit locuințe individuale cu etaj sau mansardă, din materiale de construcție durabile, cu planșeu de beton, în diverse zone ale localităților.

Obiectivele de interes public sunt adunate în zona centrală sau risipite în teritoriu.

Comuna dispune de școli, grădinițe, biblioteci școlare, biserici și case de cultură.

Sectorul sanitar este reprezentat de un dispensar și o farmacie la Sudrigiu, dar și de un cabinet stomatologic privat tot în Sudrigiu. Datorită lipsei unor cabinete medicale în alte localități, unii locuitori din populația satelor Ghighișeni și Petrieni, s-au înscris la medicii de familie din orașul Ștei, care este la 2-4 km distanță, față de dispensarul medical din Sudrigiu care este la 10 km distanță.

- ❖ **RIENI** - reședință de comună - este străbătut de drumul național DN 76 Oradea-Deva. Localitatea are o formă alungită de-a lungul drumului național din care se ramifică străzi laterale formând un nucleu central. Zona centrală, adiacentă drumului național, cuprinde dotări precum Primăria, sediul Poliției, Școala Generală clasele I-VIII, Grădinița, Căminul Cultural, Biserica ortodoxă, Parohia ortodoxă, centrala telefonică și magazine la parterul blocului de locuințe colective cu P+2 nivele. Există de asemenea și un teren de sport amenajat pe un teren viran în spatele școlii unde se va amenaja și o zonă verde (parc). La intrare în localitate dinspre Beiuș este o stație de vânzare benzină. Biserica de lemn de la Rieni este monument istoric, datează din 1753, este declarată ca unul din cele mai frumoase monumente de arhitectură populară din România. Rieni are Haltă C.F.R. pe linia Oradea-Beiuș-Vaşcău. Economia este reprezentată de mai multe firme, cea mai reprezentativă fiind platforma industrială S.C. European Drinks S.A.
- ❖ **CUCUCENI** - sat aparținător comunei Rieni - este cea mai mică localitate din comună, cu 86 de locuitori, fără dotări de învățământ. Se află la distanța de 2,1 km de Rieni și se poate accesa prin drumul comunal DC 240, drum asfaltat. Biserica din lemn din Cucuceni, este declarată monument istoric și figurează pe lista monumentelor istorice al Ministerului Culturii și Cultelor actualizată în anul 2015. Această biserică s-a construit în 1730 în satul Ghighișeni, de aici a fost strămutată în Vărășeni (com. Răbăgani) în anul 1961 și iar strămutată și renovată în satul Cucuceni în anul 2006 prin demersurile ce le-au făcut patronii grupului de firme European Drinks. În localitate s-a început construirea unei mănăstiri și o zonă de agrement.
- ❖ **GHIGHIȘENI** - sat aparținător comunei Rieni- cu cel mai mare număr de populație, așezat pe malul stâng al râului Crișul Negru, accesibil prin drumul comunal DC 241, la distanța de 1,4 km de Petrieni. Are o formă tentaculară care se întinde spre zona de deal. Dintre dotările sale amintim Școala Generală clasele I-VII, Grădinița, Căminul Cultural, Biserica ortodoxă. Lângă școală este amenajat un teren de fotbal. Un interes deosebit cu potențial turistic prezintă zona Văratec, străbătută de Valea Văratecului unde se poate dezvolta o zonă de agrement, dar datorită drumului neamenajat, accesul este foarte dificil.
- ❖ **PETRILENI** - sat aparținător comunei Rieni - la distanța de 3 km de la reședința de comună, se întinde de-a lungul drumului național DN 76, se învecinează cu orașul Ștei. Principalele dotări ale localității sunt: Școala Generală clasele I-VIII, Cămin Cultural, Biserica ortodoxă, Sala de sport. În localitate există o pensiune agro-turistică cu o capacitate de 16 locuri și un monument ridicat în cinstea eroilor căzuți în al II-lea război mondial.
- ❖ **VALEA DE JOS** - sat aparținător comunei Rieni - la distanța de 6,7 km de la reședința de comună, accesibil prin drumul comunal DC 254. Are o formă liniară de-a lungul drumului

comunal. Dintre dotările sale amintim Școala Generală clasele I-IV, Grădinița, Căminul Cultural, Biserica Ortodoxă, Biserica Penticostală. Există de asemenea o biserică din lemn care este declarată monument istoric, datează din 1750 și este folosită în ritualul ortodox. La intrare în sat dinspre Rieni, s-a amenajat un teren de sport.

Zonele de producție industrială sunt clar conturate formând platforme industriale ale grupului de firme S.C. European Drinks S.A., specializate în producerea și desfacerea de băuturi alcoolice și răcoritoare. În comună nu există asociații agricole și nici puncte de colectare sau de preluare a culturilor. Produsele sunt valorificate personal în piețele din Ștei și Beiuș.

În ultimii ani, au început să apară primele unități de producție, dar mai ales servicii amenajate în clădiri existente, de exemplu ateliere de prelucrare a lemnului, societăți de transport mărfuri, prestări servicii (construcții).

Zonele de gospodărie comunală sunt reprezentate prin cimitirele din fiecare localitate.

Zonele cu echipare teritorială cuprind căile de comunicație, drumuri și cale ferată, gospodăria de apă și stațiile de epurare. Rețelele rutiere din punct de vedere a stării tehnice sunt corespunzătoare. Drumurile comunale din interiorul comunei sunt aproape în totalitate asfaltate.

Zona de spații verzi, parcuri este slab reprezentată la nivel de comună, dar sunt în curs de amenajare parcuri, spații de joacă pentru copii.

Zona de sport începe să se contureze tot mai puternic în fiecare localitate. Există terenuri de sport amenajate în curtea Școlii Generale din satul Ghighișeni, un teren de fotbal la Valea de Jos. În localitățile Petrieni și Rieni se vor finaliza lucrările la un teren de sport în anul 2018. Sala de sport de la Petrieni, cu finanțare din fondurile guvernamentale s-a finalizat în anul 2012.

Ansamluri urbanistice, monumente de arhitectură, clădiri cu valoare cultural-ambientale, case memoriale, monumente și situri comemorative

Pe teritoriul comunei Rieni există 3 biserici de lemn care sunt cuprinse pe **Lista monumentelor istorice/2015**, editată de Ministerul Culturii și Cultelor:

Nr.	Cod LMI 2010	Denumire	Localitate	Adresa	Datare
306	BH-II-m-B-01228	Biserica de lemn Sf. Trei Ierarhi și Sf. Mucenic Gheorghe	Sat Cucuceni, com. Rieni	34A	1730
355	BH-II-m-A-01190	Biserica de lemn Sf. Mucenic Teodor Tiron	Sat Rieni, com. Rieni	41A	1754
394	BH-II-m-A-01226	Biserica de lemn Sf. Arhangheli Mihail și Gavril	Sat Valea de Jos, com. Rieni	106	1738

Monumente și situri comemorative

- Monumentul eroilor căzuți în al II-lea război mondial din Petrieni.

2.7.3. Bilanțul suprafețelor principalelor zone funcționale

Bilanțul teritorial reprezintă proporția dintre suprafețele ocupate de zonele funcționale și suprafața intravilanului aprobat.

BILANȚ TERITORIAL AL SUPRAFETELOR DIN INTRAVILAN

Zonificarea teritoriului intravilan RIENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	42,50	27,01%	84,23	51,05%

Unități industriale, depozite și servicii	13,60	8,67%	62,34	37,78%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	3,70	2,36%	3,70	2,25%
Căi de comunicație și transport: - rutier	3,60	2,30%	8,77	5,32%
- feroviar	1,49	0,95%	1,49	0,90%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	1,22	0,77%	3,15	1,91%
Construcții tehnico-edilitare	0,54	0,35%	0,54	0,32%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,35	0,87%	1,35	0,81%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	-	0%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,18	0,12%	0,75	0,45%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	89,97	57,35%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	156,84	100%	165,01	100%

Zonificarea teritoriului intravilan SUDRIGIU	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	16,67	26,48%	72,12	33,24%
Unități industriale, depozite și servicii	14,65	23,28%	106,96	49,30%
Unități agrozootehnice	-	0%	2,97	1,37%
Instituții și servicii de interes public	3,00	4,77%	4,30	1,98%
Căi de comunicație și transport: - rutier	8,78	13,95%	17,38	8,01%
- feroviar	3,27	5,19%	3,27	1,52%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	4,68	7,44%	6,59	3,88%
Construcții tehnico-edilitare	0,76	1,22%	1,08	0,50%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,52	0,83%	0,52	0,24%
- haldă	-	0,00%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	1,55	2,47%	1,55	0,72%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	-
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	9,79	15,55%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	62,96	100%	215,13	100%

Zonificarea teritoriului intravilan PETRILENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	29,90	48,15%	74,60	65,51%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	20,61	18,10%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	2,16	3,48%	2,16	1,89%
Căi de comunicație și transport: - rutier	4,70	7,57%	6,31	5,55%
- feroviar	0,22	0,35%	0,22	0,19%

Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	0,69	0,97%	7,79	6,84%
Construcții tehnico-edilitare	-	0%	-	0,00%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,79	1,27%	1,43	1,26%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere				
Ape, terenuri neconstruibile	0,15	0,24%	0,15	0,14%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	23,52	37,87%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	62,10	100%	113,87	100%

Zonificarea teritoriului intravilan GHIGHIȘENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	87,19	72,25%	116,45	77,75%
Unități industriale, depozite și servicii	0,30	0,25%	2,61	1,75%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	2,08	1,72%	2,08	1,40%
Căi de comunicație și transport: - rutier	4,91	4,06%	8,32	5,61%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	13,39	11,10%	16,43	11,05%
Construcții tehnico-edilitare	1,04	0,86%	1,06	0,71%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,16	0,96%	1,16	0,78%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	9,98	8,27%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,47	0,39%	1,41	0,95%
Zonă cu destinație forestieră / ocol silvic	0,17	0,14%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	120,69	100%	149,52	100%

Zonificarea teritoriului intravilan CUCUCENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	9,93	24,21%	37,22	84,48%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	-	0%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	0,58	1,42%	1,48	3,36%
Căi de comunicație și transport: - rutier	1,40	3,42%	1,83	4,15%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	0,18	0,44%	2,72	6,17%
Construcții tehnico-edilitare	0	0%	0	0%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,33	0,90%	0,33	0,75%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	28,14	28,09%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,48	1,17%	0,48	1,09%

Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	41,04	100%	44,06	100%

Zonificarea teritoriului intravilan VALEA DE JOS	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	37,15	60,06%	76,01	68,51%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	-	0%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	0,66	1,07%	0,80	0,72%
Căi de comunicație și transport: - rutier	3,60	5,83%	4,20	3,79%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	4,40	7,12%	24,24	21,85%
Construcții tehnico-edilitare	0,11	0,17%	0,26	0,24%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,24	2,00%	2,03	1,83%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	14,69	23,58%	0	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,11	0,17%	3,40	3,06%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	61,85	100%	110,94	100%

2.8 Circulație și transporturi

Comuna Rieni este situată în sud-estul Depresiunii Beiuș, la poalele nord-vestice ale Munților Bihor și cele nord-estice ale Munților Codru Moma, pe cursul superior al râului Crișul Negru, în zona de confluență cu râul Crăiasa.

Comuna Rieni este amplasată la 75 km distanță față de Oradea, la 20 km față de Vașcău, la 15 km față de Beiuș și la 5 km față de Ștei.

Legătura cu aceste orașe se realizează pe drumul național DN 76 respectiv drumul european E79. Trei din satele aparținătoare comunei (Rieni, Sudrigiu și Petrileni) sunt traversate de drumul național DN 76 Oradea-Deva pe o lungime de aproximativ 10 km.

Circulația în interiorul comunei respectiv legătura reședinței de comună cu satele aparținătoare se face cu autobuze și autoturisme personale, iar legătura comunei cu reședința județului Bihor și cu localitățile din județ, se realizează atât pe calea ferată cât și pe rețeaua rutieră.

Pe teritoriul comunei Rieni trece calea ferată Oradea Vest - Beiuș - Vașcău având haltă la Rieni, și stație la Sudrigiu. Calea ferată (CF 324) Oradea Vest - Beiuș - Vașcău. Terenul Statului Roman în Administrarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii și concesiunea CNCF „CFR” SA aferent liniei CF 324 Oradea Vest-Vașcău, care trece pe UAT Rieni, este intabulat în CF 52263 Rieni; CF 52284 Rieni; CF 52274 Rieni; CF 52282 Rieni; CF 52272 Rieni; CF 52262 Rieni; CF 52281 Rieni; CF 52278 Rieni; CF 52277 Rieni; CF 52260 Rieni; CF 52273; CF 52254 Rieni; CF 52256; CF 52288 Rieni. În total o suprafață administrată de CNCF „CFR” SA este de 166.779 mp (16,6779 ha.). Din

aceasta **suprafața 5,00 ha** este ocupata efectiv de calea ferata ,in limitele intravilanului localităților Sudrigiu, Rieni si Petrileni.

Rețeaua rutieră care traversează comuna Rieni este alcătuită din:

- drumul național DN 76 (E 79) - Oradea - Deva (Sudrigiu, Rieni, Petrileni) - 10 km - asfaltat
- drumul județean DJ 764F - Ghighișeni - Cucuceni (fost drum comunal DC 231) - 4 km - asfaltat
- drumul comunal DC 241 - Ghighișeni - Petrileni - 1,4 km - asfaltat
- drumul comunal DC 240 - Rieni - Cucuceni - 2,1 km - din care 0,3 km este în curs de asfaltare, construindu-se un pod peste Crișul Negru, lung de 24m, restul fiind pietruit.

La limita de nord a comunei este drumul județean DJ 763 - Sudrigiu - Pietroasa.

Mai există o rețea de 7,1 km de străzi rurale care sunt în interiorul localităților care sunt asfaltate.

Aceste drumuri de importanță națională/ județeană/ comunală, parcurgând zone deluroase/muntoase au traseul accidentat în unele zone.

Drumul național DN 76 (E 79) traversând localități, așezări străvechi, traseul drumului în unele sectoare are raze de racordare în plan mici, cu vizibilitate opturată din cauza construcțiilor. Lățimea platformei drumului este redusă, trotuarele sunt înguste sau lipsesc în unele locuri.

Lățimile carosabile nu mai satisfac cerințele circulației în două sensuri, racordurile cu străzile laterale au raze mici, fără posibilitate de mărire a valorii razelor.

În partea de sud-est a localității Rieni se întinde platforma industrială S.C. Rieni Drinks care are acces din drumul național.

Principala arteră de circulație din zonă este drumul național DN 76 (E 79) din care se ramifică drumul județean DJ 763, drumurile comunale DC 254, DC 240, DC 241 și drumul județean DJ 764 F care fac posibilă legătura între satele comunei.

Transportul în comun se face cu autobuze, cu autobuzele convenționale ale firmelor sau cu cele ce tranzitează comuna, precum și pe calea ferată Ciurmeghi - Holod - Beiuș - Ștei - Vașcău, iar la locurile de muncă oamenii se deplasează și cu autoturismele personale.

Această linie de cale ferată este concesionată de firma privată Viatera, care asigură pentru transport persoane 3 curse zilnice dus-întors precum și transportul de marfă.

Transportul feroviar având tendința de diminuare, aceasta atrage după sine creșterea transportului rutier.

2.9. Echipare edilitară

2.9.1. Gospodăria apelor, alimentarea cu apă și canalizarea menajeră

❖ LOCALITATEA RIENI

Comuna Rieni este situată în partea de sud-est a județului Bihor, în Depresiunea Beiușului, la poalele Munților Codru Moma, iar Crișul Negru o străbate pe o lungime de 10 km în paralel cu drumul național DN 76 Oradea - Deva și calea ferată Beiuș - Vașcău.

Localitățile componente comunei Rieni au asigurate legăturile între ele prin drumul național DN 76 și prin drumuri comunale astfel: în partea de sud a localității Rieni, drumul național DN 76 face legătura cu localitatea Petrileni, în partea de nord se face legătura cu localitatea Sudrigiu, în partea de est a localității Rieni se face accesul în localitatea Valea de Jos prin drumul comunal DC 254. Din mijlocul localității Petrileni, din DN 76 se ramifică în partea de vest drumul comunal DC 241 care face legătura cu localitățile Ghighișeni și Cucuceni.

Comuna Rieni aparține bazinului hidrologic al Crișului Negru fiind străbătută de următoarele cursuri de apă: Crișul Negru, Valea Crăiasa, Valea Untului, Valea Neagră (Dosului), Valea Voenilor și Valea Pascului. Toate aceste cursuri de apă au un debit relativ redus de apă, creând probleme doar în

situația unor viituri sau căderi masive de precipitații. În comuna Rieni zonele cele mai vulnerabile la inundații sunt pe albia Crișului Negru.

Localitatea Rieni, reședință de comună se află la o distanță de 72 km față de municipiul Oradea, la 6 km față de orașul Ștei și la 14 km față de municipiul Beiuș.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, acestea în unele locuri, fiind neamenajate, neîntreținute.

Alimentarea cu apă a localității Rieni se realizează prin intermediul unei conducte de aducțiune de la localitatea Petrieni, conductă care pornește de la Stația de tratare din orașul Ștei și traversează localitatea Rieni până la cel mai îndepărtat consumator din localitate cu ajutorul unei stații de repompăre a apei. Rețeaua de apă s-a executat din polietilenă de înaltă densitate și este dotată cu cămine de vane.

Localitatea Petrieni dispune și de un sistem centralizat de canalizare menajeră.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată, reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră este finalizat și s-a executat dintr-un sistem de colectoare din PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Datorită imposibilității transportului gravitațional a apelor uzate menajere s-a adoptat soluția pompării apei prin intermediul a 3 stații de pompăre prin intermediul cărora apele uzate, ape menajere sunt trimise la stația de epurare.

Stația de epurare este amplasată în localitate la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

❖ LOCALITATEA SUDRIGIU

Localitatea Sudrigiu se află în partea de nord, la o distanță de 4 km față de reședința de comună. Este împărțită în două părți: Sudrigiu-sat care este străbătut de Valea Crăiasa și Sudrigiu-fermă situat pe DN 76.

Localitatea Sudrigiu aparține bazinului hidrologic al Crișului Negru. S-au executat lucrări de regularizare și îndiguire pe Valea Crăiasa.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, acestea, majoritatea fiind neamenajate, neîntreținute.

Alimentarea cu apă a localității Sudrigiu se face printr-un sistem de alimentare compus dintr-un foraj de adâncime, debitul captat fiind înmagazinat într-un rezervor din beton armat și rețele de distribuție pe toate străzile localității.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat

de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

Localitatea Sudrigiu nu dispune în totalitate de un sistem centralizat de canalizare menajeră, acesta fiind realizat doar în zona de Sudrigiu - sat, urmând ca în viitor rețeaua de canalizare menajeră să se extindă și în Sudrigiu - fermă.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră s-a executat din colectoare din PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Datorită imposibilității transportului gravitațional a apelor uzate menajere s-a adoptat soluția pomării apei prin intermediul a 3 stații de pompare prin intermediul cărora apele uzate, ape menajere sunt trimise la stația de epurare.

Stația de epurare este amplasată în localitate la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

❖ LOCALITATEA PETRILENI

Localitatea Petrieni se află la o distanță de 3 km față de reședința de comună, la limita cu comuna Pietroasa și la 2 km față de orașul Ștei.

Teritoriul localității aparține bazinului hidrologic al Crișului Negru, fiind străbătut de Valea Țiganilor și Valea Untului care delimitează cele două părți ale satului: Petrieni și Zăvoieni.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, majoritatea fiind neamenajate și neîntreținute.

Alimentarea cu apă a localității Petrieni se face printr-o rețea de distribuție ramificată din polietilenă de înaltă densitate, alimentată gravitațional de la Stația de tratare a orașului Ștei.

Localitatea Petrieni dispune și de un sistem centralizat de canalizare menajeră.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

Alimentarea cu apă a localității Petrieni se realizează prin intermediul unei conducte de aducțiune care pornește de la Stația de tratare din orașul Ștei și traversează localitatea Petrieni până la cel mai defavorizat consumator din localitatea Petrieni cu ajutorul unei stații de repompare a apei.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră este executat din colectoare din PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Datorită imposibilității transportului gravitațional a apelor uzate menajere s-a adoptat soluția pomării apei prin intermediul a 3 stații de pompare prin intermediul cărora apele uzate, ape menajere sunt trimise la stația de epurare.

Stația de epurare este amplasată în localitate la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

❖ LOCALITATEA GHIGHIȘENI

Localitatea Ghighișeni se află la o distanță de 5 km față de reședința de comună și la 4 km de orașul Ștei, în partea stângă a Crișului Negru. Teritoriul localității este străbătut de Valea Voienilor și Valea Pascului. Pe Valea Voienilor s-au făcut lucrări de îndiguire.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, majoritatea fiind neamenajate și neîntreținute.

Alimentarea cu apă a localității Ghighișeni se face printr-o rețea de distribuție ramificată din polietilenă de înaltă densitate, alimentată gravitațional de la Stația de tratare a orașului Ștei.

Localitatea Ghighișeni dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră, mai puțin în zona Văii Pascului, unde este în proces de execuție.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

În ceea ce privește alimentarea cu apă a localității Ghighișeni s-a ales ca sursă de apă, sursa de la Ștei prin prelungirea rețelei până la punctul de racord din localitatea Petrileni. Rețeaua de apă s-a executat din polietilenă de înaltă densitate și este dotată cu cămine de vane. Pentru livrarea apei la parametri corespunzători până la cel mai defavorizat consumator din localitatea Ghighișeni s-a realizat o stație de repompare a apei.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră este executat din colectoare din PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Datorită imposibilității transportului gravitațional a apelor uzate menajere s-a adoptat soluția pompării apei prin intermediul a 3 stații de pompare prin intermediul cărora apele uzate, ape menajere sunt trimise la stația de epurare.

Stația de epurare este amplasată în localitate la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

❖ LOCALITATEA CUCUCENI

Localitatea Cucuceni este cel mai mic sat din comună și se află la o distanță de 7 km față de reședința de comună, la limita cu comuna Lazuri de Beiuș.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, în unele locuri fiind neamenajate și neîntreținute.

În ceea ce privește alimentarea cu apă a localității Cucuceni s-a ales ca sursă de apă, sursa de la Ștei prin prelungirea rețelei până la punctul de racord din localitatea Petrileni, urmând ca apoi apa să fie condusă înspre Cucuceni, traversând localitatea Ghighișeni. Rețeaua de apă s-a executat din polietilenă de înaltă densitate și este dotată cu cămine de vane. Pentru livrarea apei la parametri corespunzători până la cel mai defavorizat consumator din localitatea Cucuceni s-a realizat o stație de repompare a apei.

Localitatea Cucuceni nu dispune de un sistem centralizat de canalizare menajeră, decât pe o distanță de 260m de la intrarea în localitate dinspre Ghighișeni.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat

de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră aflat în curs de execuție, se va executa din colectoare din PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Colectoarele vor transporta apele uzate menajere la stația de epurare din localitatea Rieni, amplasată la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

❖ LOCALITATEA VALEA DE JOS

Localitatea Valea de Jos este situată la 3 km față de localitatea reședință de comună, la limita cu comuna Pietroasa. Teritoriul localității este străbătut de Valea Neagră (Dosului), care se varsă în râul Crișul Negru.

Apele pluviale sunt colectate prin rigole și șanțurile drumurilor, majoritatea fiind neamenajate și neîntreținute.

Lucrările de alimentare cu apă și canalizare apă uzată reprezintă o necesitate a completării lucrărilor de infrastructură, lucrări fără de care dezvoltarea durabilă din punct de vedere economic, urbanistic și social al localității nu ar fi posibil. Prin execuția acestor lucrări se dorește ridicarea standardului de viață a populației prin crearea premiselor pentru dezvoltarea urbanistică și economică a zonei.

În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare precum și stație de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Lucrările de execuție s-au finalizat.

Alimentarea cu apă a localității Valea de Jos se face printr-un sistem de alimentare compus dintr-un foraj de adâncime, debitul captat fiind înmagazinat într-un rezervor de înmagazinare 300 mc, se tratează în stația de tratare, de aici este condusă gravitațional printr-o conductă de aducțiune în rețeaua de distribuție din localitate și este dotată cu cămine de vane.

Sistemul centralizat de canalizare menajeră s-a executat din colectoare PVC prevăzute cu cămine de intersecție, cămine de spălare, cămine de vizitare. Datorită imposibilității transportului gravitațional a apelor uzate menajere s-a adoptat soluția pompării apei prin intermediul unei stații de pompare prin intermediul căreia apele uzate, menajere sunt trimise la stația de epurare din localitatea Rieni.

Stația de epurare este amplasată în localitate la minim 300m față de ultima locuință, respectând prevederile Ordonanței de Urgență nr. 164 din 19.11.2008 (care în prezent înlocuiește legea de protecția mediului nr. 137/1995) și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății.

2.9.2 Alimentarea cu energie electrică - situație existentă

❖ LOCALITATEA RIENI

În prezent localitatea Rieni este alimentată cu energie electrică printr-un racord LEA 20 kV din axul LEA 20 kV Ștei - Beiuș. Prin acest racord este alimentată un post de transformare de 160 kV amplasat în centrul localității.

Postul de transformare este de tip aerian, executat pe un stâlp din beton armat tip SV 10002 terminal și asigură transformarea tensiunii medii (20 kV) în joasă tensiune (0,4 kV), care apoi este distribuită la consumatori prin rețele electrice aeriene de joasă tensiune LEA 0,4 kV. Rețelele de joasă tensiune LEA 0,4 kV sunt executate pe stâlpi din beton armat și pornesc de la posturile de transformare spre consumatorii din interiorul localității.

În interiorul localității LEA 0,4 kV urmăresc traseul drumurilor și sunt executate la marginea carosabilului. Conductorii electrici utilizați sunt conductori OL - Al 35 - 95 mmp.

Pe stâlpii LEA 0,4 kV sunt montate corpuri de iluminat public de tip Todoca, lămpi tubulare cu vapori de sodiu de înaltă presiune, acestea fiind în conformitate cu cerințele standardului SR EN 60598-1.

Consumatorii electrici din localitate sunt racordați la LEA 0,4 kV prin bransamente aeriene proprii cu măsură individuală a energiei electrice consumate.

Telefonie

În prezent în localitate sunt două telefonii fixe Romtelecom și RDS -RCS racordați la centrală telefonică automată prin intermediul rețelelor aeriene construite pe stâlpii proprii metalici respectiv pe stâlpi comuni ai rețelei electrice de joasă tensiune 0,4 kV stradală.

❖ LOCALITATEA SUDRIGIU

În prezent localitatea Sudrigiu este alimentată cu energie electrică din axele 20 KV Beiuș - Ștei prin 2 racorduri de 20 KV. Prin aceste racorduri sunt alimentate 2 posturi de transformare: - PTA1 - 63KVA; 20/0,4 KV

- PTA2 - 100KVA; 20/0,4 KV

Posturile de transformare sunt de tip aerian, executate pe stâlpi din beton armat tip SV 10002 terminal și asigură transformarea tensiunii medii (20 kV) în joasă tensiune (0,4 kV), care apoi este distribuită la consumatori prin rețele electrice aeriene de joasă tensiune LEA 0,4 kV. Rețelele de joasă tensiune LEA 0,4 kV sunt executate pe stâlpi din beton armat și pornesc de la posturile de transformare spre consumatorii din interiorul localității.

Linii electrice aeriene (LEA 0,4 KV) din interiorul localității urmăresc traseul drumurilor și sunt executate la marginea carosabilului. Conductorii electrici utilizați sunt conductori OL - AI 35 - 95 mmp.

Pentru iluminatul public stradal, pe stâlpii LEA 0,4 KV sunt montate corpuri de iluminat exterior cu lămpi tubulare cu vapori de sodiu de înaltă presiune, acestea fiind în conformitate cu cerințele standardului SR EN 60598-1. Iluminatul public este acționat automat în funcție de nivelul luminii naturale.

Consumatorii electrici din localitate sunt racordați la LEA 0,4 KV prin bransamente aeriene proprii cu măsură individuală a energiei electrice consumate.

Telefonie

În prezent în localitate sunt două telefonii fixe Romtelecom și RDS -RCS racordați la centrală telefonică automată prin intermediul rețelelor aeriene construite pe stâlpii proprii metalici respectiv pe stâlpi comuni ai rețelei electrice de joasă tensiune 0,4 kV stradală.

❖ LOCALITATEA PETRILENI

În prezent localitatea Petrileni este alimentată cu energie electrică din axele 20 KV Rieni- Beiuș, respectiv Ștei - Bucla Mare prin 3 racorduri de 20 KV. Prin aceste racorduri sunt alimentate 3 posturi de transformare: - PTA1 100 KVA; 20/0,4 KV

- PTA2 100 KVA; 20/0,4 KV

- PTA3 100 KVA; 20/0,4 KV

Posturile de transformare sunt de tip aerian, executate pe stâlpi din beton armat tip SV 10002 terminal și asigură transformarea tensiunii medii (20 kV) în joasă tensiune (0,4 kV), care apoi este distribuită la consumatori prin rețele electrice aeriene de joasă tensiune LEA 0,4 kV. Rețelele de joasă tensiune LEA 0,4 kV sunt executate pe stâlpi din beton armat și pornesc de la posturile de transformare spre consumatorii din interiorul localității.

Linii electrice aeriene (LEA 0,4 KV) din interiorul localității urmăresc traseul drumurilor și sunt executate la marginea carosabilului. Conductorii electrici utilizați sunt conductori OL - AI 35 - 95 mp.

Pentru iluminatul public stradal, pe stâlpii LEA 0,4 KV sunt montate corpuri de iluminat exterior cu lămpi tubulare cu vapori de sodiu de înaltă presiune, acestea fiind în conformitate cu cerințele standardului SR EN 60598-1. Iluminatul public este acționat automat în funcție de nivelul luminii naturale.

Consumatorii electrici din localitate sunt racordați la LEA 0,4 kV prin bransamente aeriene proprii cu măsură individuală a energiei electrice consumate.

Telefonie

În prezent în localitate sunt două telefonii fixe Romtelecom și RDS -RCS racordați la centrală telefonică automată prin intermediul rețelelor aeriene construite pe stâlpii proprii metalici respectiv pe stâlpi comuni ai rețelei electrice de joasă tensiune 0,4 kV stradală.

❖ LOCALITATEA CUCUCENI

În prezent localitatea Cucuceni este alimentată cu energie electrică printr-un racord LEA de 20 KV din axul LEA 20 KV Sudrigiu - Beiuș. Prin acest racord este alimentat un post de transformare de 63 KVA amplasat în centrul localității.

Postul de transformare este de tip aerian, executat pe un stâlp din beton armat tip SV 10002 terminal și asigură transformarea tensiunii medii (20 kV) în joasă tensiune (0,4 kV), care apoi este distribuită la consumatori prin rețele electrice aeriene de joasă tensiune LEA 0,4 kV. Rețelele de joasă tensiune LEA 0,4 kV sunt executate pe stâlpi din beton armat și pornesc de la posturile de transformare spre consumatorii din interiorul localității.

În interiorul localității LEA 0,4 kV urmăresc traseul drumurilor și sunt executate la marginea carosabilului. Conductorii electrici utilizați sunt conductori OL - AI 35 - 95 mp.

Pe stâlpii LEA 0,4 kV sunt montate corpuri de iluminat public cu lămpi tubulare cu vapori de sodiu de înaltă presiune, acestea fiind în conformitate cu cerințele standardului SR EN 60598-1. Iluminatul public este acționat automat în funcție de nivelul luminii naturale.

Consumatorii electrici din localitate sunt racordați la LEA 0,4 kV prin bransamente aeriene proprii cu măsură individuală a energiei electrice consumate.

Telefonie

În prezent în localitate sunt două telefonii fixe Romtelecom și RDS -RCS racordați la centrală telefonică automată prin intermediul rețelelor aeriene construite pe stâlpii proprii metalici respectiv pe stâlpi comuni ai rețelei electrice de joasă tensiune 0,4 kV stradală.

❖ LOCALITATEA VALEA DE JOS

În prezent localitatea Valea de Jos este alimentată cu energie electrică printr-un racord LEA 20 KV din axul LEA 20 KV Ștei - Beiuș. Prin acest racord este alimentat un post de transformare de 160 KV amplasat în centrul localității.

Postul de transformare este de tip aerian, executat pe un stâlp din beton armat tip SV 10002 terminal și asigură transformarea tensiunii medii (20 kV) în joasă tensiune (0,4 kV), care apoi este distribuită la consumatori prin rețele electrice aeriene de joasă tensiune LEA 0,4 kV. Rețelele de joasă tensiune LEA 0,4 kV sunt executate pe stâlpi din beton armat și pornesc de la posturile de transformare spre consumatorii din interiorul localității.

În interiorul localității LEA 0,4 kV urmăresc traseul drumurilor și sunt executate la marginea carosabilului. Conductorii electrici utilizați sunt conductori OL - AI 35 - 95 mp.

Pe stâlpii LEA 0,4 kV sunt montate corpuri de iluminat public cu lămpi tubulare cu vapori de sodiu de înaltă presiune, acestea fiind în conformitate cu cerințele standardului SR EN 60598-1. Iluminatul public este acționat automat în funcție de nivelul luminii naturale.

Consumatorii electrici din localitate sunt racordați la LEA 0,4 kV prin bransamente aeriene proprii cu măsură individuală a energiei electrice consumate.

Telefonie

În prezent în localitate sunt două telefonii fixe Romtelecom și RDS -RCS racordați la centrală telefonică automată prin intermediul rețelelor aeriene construite pe stâlpii proprii metalici respectiv pe stâlpi comuni ai rețelei electrice de joasă tensiune 0,4 kV stradală.

2.9.3. Alimentarea cu căldură

În prezent încălzirea spațiilor de locuit și social culturale se face cu încălzire locală combustibil solid sau lichid.

2.9.4. Gospodăria comunală

Deșeurile menajere ale populației sunt colectate și transportate la halda de gunoi a localității Oradea, conform contractului de prestări servicii între S.C. Eco Bihor S.R.L. din Oradea.

În fiecare localitate din comună există cimitir. La unele din ele a fost necesară extinderea lor, care au fost propuse în P.U.G- ul anterior.

2.10. Protecția și conservarea mediului

Prin Ordinului Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile nr. 1964/2007 au fost stabilite și declarate siturile Natura 2000 care să constituie rețeaua națională a României, desemnate conform prevederilor Directivei Habitare 94/93/EEC și Directivei Păsări 79/409/EEC. Astfel 40% din suprafața teritoriului comunei Rieni se suprapune cu situl Natura 2000, având codul **RO SCI0042 CODRU MOMA**. **Important de menționat este faptul ca prin propunerile de extindere a intravilanului nu se va afecta în niciun fel situl natura 2000. Astfel propunerile de extindere a intravilanului nu se vor suprapune cu suprafața sitului O SCI0042 CODRU MOMA**

Descrierea sitului

Denumirea oficială a sitului Natura 2000: „ Codru Moma”

Desemnat pentru Directiva European_ 92/43: DA

Desemnat pentru Directiva Europeană 79/409: NU

Localizarea sitului Natura 2000: Regiunea Continentala

Localizarea sitului Natura 2000: Județele Bihor si Arad

Localitatea: Localități în Județul Arad : Archiș , Moneasa ,Ignești ,Hășmaș

Localități în Judetul Bihor: Târcaia ,Rieni ,Lunca ,Lazuri de Beiuș, Finiș ,Șoimi

Suprafața sitului desemnat prin Directiva Europeană 92/43: 24.650 ha

Suprafața sitului desemnat prin Directiva Europeană 79/409: NU

Codul oficial al sitului Natura 2000: ROSCI0042

Calitate și importanță:

În cadrul sitului au fost cuprinse de habitate de interes comunitar: 6110* - Comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifite din Alysso-Sedion albi; 8210 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase; 8220 - Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase; 9110 - Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum; 9130 - Păduri de fag de tip Asperulo-Fagetum; 9160 - Păduri subatlantice și medioeuropene de stejar sau stejar cu carpen din Carpinion betuli; 9180* - Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene; 91E0* - Păduri aluviale cu Alnus glutinosa și Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae); 91V0 - Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion) De asemenea aici a fost identificat dintre speciile de amfibieni și reptile de interes: 4008 - Triturus vulgaris ampelensis (Triton comun transilvănean);

Comunități rupicole calcifile sau pajiști bazifite din Alysso-Sedion albi 6110*

Habitatul este alcătuit din comunități de ierburi scunde, rare, alcătuint pajiști slab închegate pe suprafețe de roci nude sau sfărâmături de roci (grohotișuri de platou și versant, pietrișuri din albiile ravenelor sau de la gurile de vărsare ale acestora etc). Rocile sunt întotdeauna calcaroase sau conglomeratic-calcaroase, ori de natură bazaltică. Principalele specii edificatoare sunt iarba-acră albă și galbenă (specii suculente), ciucușoara de piatră, petrorhagia, firuța cu bulb, sclerantusul, cimbrisorul comun, trifoiul de câmp, crupina, vulturica mică, iarba fierului, coada iepurelui carpatină, urechelnița de munte, saxifraga cu-trei-degete etc. Aceste pajiști rare sunt considerate ca având un caracter pionier, ele pregătind în timp solurile de tipul rendzinei sau cambisolului eutric pentru instalarea unei vegetații mai consistente. Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci calcaroase 8210 Habitatul este format din comunitățile de plante neînchegate din crăpăturile pereților stâncoși de calcar și conglomerate calcaroase, cu separarea unor variante din munții de joasă altitudine (etajul fagului, până la 1500 m) și a unor variante boreale până la alpine (1500-2400 m). Dintre variantele de joasă altitudine, cea mai larg răspândită este cea a comunităților de feriguță de stâncă brună și verde, unde alături de speciile dominante de ferigă se află multe alte specii calcifile de stâncărie de altitudine joasă ca feriga dulce, iarba dragostei, valeriana cu trei frunze, verzișoara de stâncă, ciucușoara de stâncă, feriga fragilă, iarba acră albă, opaița carpatină, cimbrisorul comat carpatin, garofița albă, mărarul gracil, pesma de foc, saxifraga comună, draba de stâncă galbenă Versanți stâncoși cu vegetație chasmofitică pe roci silicioase 8220 Habitatul se dezvoltă pe abrupturi de stânci silicioase (granite, granodiorite, andezite, șisturi cristaline) cu specii de plante care reușesc să se adapteze la viața în crăpăturile pereților de piatră. Se împarte în comunități din munții de altitudine joasă (până în 1400 m) și comunități din munții înalți (din etajul boreal al molidului până în cel alpin). Dintre comunitățile de joasă altitudine cele mai răspândite sunt cele cu feriguță neagră de stâncă, feriguță septentrională și opaița carpatină (specie endemică pentru Carpați). În arealele de pereți de stâncă umbriți se dezvoltă comunități de feriguță dulce în pernițe mari de mușchi de pământ hypnum și ctenidium sau de feriguță brună de stâncă cu firuță de pădure.

Păduri de fag de tip Luzulo- Fagetum 9110

Pădurile de fag de soluri acide din Europa Centrală sunt larg răspândite în această regiune, fiind prezente și la noi în țară, îndeosebi în etajul dealurilor înalte și mai rar în etajul montan inferior, la peste 600-700 m altitudine, pe soluri cu reacție acidă dezvoltate pe nisipuri, gresii silicioase, roci vulcanice acide (andezite, granodiorite) sau șisturi cristaline. Cambisolurile districe (solurile brune acide) și luvisolurile albice de culoare palidă galben-deschis (din cauza sărăciei relative în nutrienți) sunt întâlnite în subasamentul acestor păduri. Există destul de numeroase situații în Transilvania, Suceava și Carpați, îndeosebi în areale mai ploioase aflate la limita inferioară a nevoilor făgetelor, în care plantele specifice habitatului pădurilor de fag carpatine (91V0) lipsesc cu desăvârșire, fiind prezente doar specii caracteristice solurilor acide comune din Europa Centrală, cum ar fi păiușurile mari de pădure, flocoșica de pădure, măcrișul iepurelui, trestioara lănoasă, feriga piciorul lupului, deșampsia flexibilă. Există totuși aici și un tip de pădure specific carpatină, edificat de covoarele galbene ale unei plante endemice iubitoare de soluri acide, vulturica carpatină (sau cu frunze rotunde). Făgetele acidofile de tip central european din dealurile înalte dețin mult carpen și gorun în compoziția lor, alături de cireș sălbatic, paltin, jugastru, mesteacăn, plop tremurător, pe când cele din etajul montan inferior sunt de foarte multe ori pure, cu puține alte specii în amestec, deosebită fiind în unele situații apariția bradului alb. Spre altitudinile mai înalte, în jur de 1200-1400 metri, fagul începe să se amestece cu molidul. Arbuștii sunt slab reprezentați în acest habitat forestier, toți fiind specii acidofile, rolul principal revenind afinului. Pe rocile bazice, făgetele acidofile central europene sunt înlocuite de făgetele central europene de soluri neutre (neutrofile) mai bogate în nutrienți

Păduri de fag Asperulo- Fagetum 9130

Pădurile de fag de soluri neutre din Europa Centrală sunt destul de rare în Carpații românești și dealurile înalte adiacente, fiind înlocuite pe scară largă de către făgetele carpatice (habitatul 91V0). Totuși, există situații, mai ales în cazul arealelor cu precipitații aflate la limita inferioară pentru făgete, în care speciile central-europene sunt dominante iar cele endemice Carpaților lipsesc. Făgetele central-europene sunt destul de bogate în specii, deși de cele mai multe ori acestea nu reprezintă rarități. În amestec cu fagul apare des carpenul, iar la altitudini mai joase și gorunul. Cele mai bine conservate făgete din arealele de munte au în compoziția lor mult brad și chiar tisă, alături de mesteacăn, plop tremurător, cireș sălbatic, tei pucios, paltin de munte, paltin de câmp, ulm de munte, sorb, scoruș. Arbuștii sunt denși în cazul în care pădurea nu este intens gospodărită, mai frecvenți fiind caprifoiul negru, caprifoiul roșu, salba răioasă, salba moale, socul roșu, socul negru, lemnul câinesc. Covorul ierbaceu este foarte bogat în specii central-europene și eurosiberiene, numeroase dar fără nici un colorit regional: urzica moartă galbenă, sânziana lui Schultes, vinarița, dentarița cu bulbi, meișorul uniflor, păștița albă, feriga comună, feriga austriacă, linteia de primăvară (ginușele) etc. Făgetele neutrofile central-europene sunt întâlnite insular pe calcare, șisturi marnoase, gresii calcaroase, roci cristaline bazice (numite amfibolite), roci vulcanice bazice (bazalte), pe care apare un strat destul de subțire și lesne erodabil de cambisol eutric (sol brun bazic) sau luvisol.

Păduri din Tilio-Acerion pe versanți abrupti, grohotișuri și ravene 9180*

Pădurile „de surduc” (adică de văi înguste cu pereți abrupti) sunt un habitat forestier considerat rar și deosebit de valoros. Acesta apare în Carpați în acele grupări montane unde relieful este abrupt, cu deosebire în masivele calcaroase și conglomeratice, la altitudini de 800-1600 m. Flora este destul de caracteristică dar trebuie să subliniem că fauna lor de nevertebrate este foarte bogată în specii rare și endemice, ceea ce face ca acest tip de habitat să fie declarat prioritar. Torenții cu pat abrupt dar și brânele mai largi și umbrite din munții stâncoși, uneori versanți întregi pe substrat de stâncă sunt arealele unde putem găsi pădurile de surduc. Întâlnim aici patru specii dominante de arbori, acestea fiind (în proporții variabile) frasinul, paltinul de munte, ulmul de munte și teiul pucios. Desigur, nu sunt specii proprii acestui habitat dar formează compoziții absolut specifice lui. Deseori apar exemplare diseminate de fag, paltin de câmp, brad, tisă, molid. Dintre arbuști menționăm specii de pădure precum cornul (deosebit de frecvent), salba moale, caprifoiul negru sau de stâncării, precum și cununița albă (taula de stâncă), măcieșul fără spini, cotoneasterul, adesea ienupărul târâtor (cetina de negi), sorbul grecesc.

Păduri aluviale cu *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicionalbae) 91E0* Habitatul include pădurile galerii de luncă din lungul râurilor, de la câmpie până în etajul montan superior. Este lesne de înțeles că în cadrul acestui ecart altitudinal foarte larg există diferențieri ecologice considerabile, oglindite în subtipuri distincte clar diferențiate. Natura prioritară a acestui habitat nu a fost stabilită datorită speciilor de plante rare ci datorită faptului că acestea, crescând în lungul cursurilor de apă, constituie o resursă ecologică inestimabilă, fiind în primul rând culoare ecologice pentru mamiferele mari (și singurele, mai ales la deal și la câmpie), adăpost foarte prețios pentru numeroase specii de nevertebrate, loc de cuibărit și de hrănire pentru un număr foarte mare de specii de păsări. Solurile pe care apar aceste păduri sunt cele aluviale (fluvisolurile), adesea gleizate. Subtipul de altitudine mai înaltă al habitatului este dat de pădurile de luncă din etajul montan superior până în cel al dealurilor înalte, dominate de arinul alb. Urmează pădurile galerii de luncă din arealele deluroase, dominate de arin negru și/sau frasin, înlocuite pe scară largă de zăvoaie de salcie albă și comună, mai rar de plop negru și plop alb. În păcate, în multe locuri arinul negru și frasinul au fost tăiați și eliminați aproape complet ca specii în secolele trecute, primul din cauza lemnului folosit pentru obținerea unei vopsele negre iar al doilea din cauza lemnului deosebit de trainic. O problemă majoră a pădurilor galerii de luncă o reprezintă ușurința excesivă cu care sunt invadate de către specii exotice scăpate din cultură. Este cel mai sensibil tip de habitat din acest punct de vedere din întreaga țară. Speciile de talie înaltă și cățărătoare autohotone caracteristice acestui tip de habitat și care dau un aspect luxuriant, precum pălămida galbenă uleioasă, telekia, captalanul, angelica, urzica, vița de vie sălbatică, carpenul, trestioara lănoasă sunt înlocuite de specii invadante precum napul porcesc, rudbeckia, reynoutria, polygonum-ul de Sahalin etc.

Păduri dacice de stejar și carpen 91Y0

Ocupă suprafețe largi pe soluri de tip cambisol eutric, cambisol distric și luvisol tipic și albic. Este un tip de habitat subendemic (se găsește și în Ucraina subcarpatică) diferențiat de alte tipuri de gorunete prin prezența unui contingent de specii subendemice carpato-balcanice ca grâul negru bihorean (*Melampyrum* sp.), lintea lui Hallerstein, spânzul purpuriu, dentarița mov. Alături de specia dominantă gorun se întâlnesc gorunul auriu, gorunul ardelenesc, carpenul, teiul pucios, plopul tremurător, mesteacănul, scorușul, cireșul sălbatic, paltinul de câmp, jugastrul, ulmul de munte, sorbul.

Păduri dacice de fag(*Symphyto-Fagion*) 91V0

Este un habitat forestier endemic și reprezintă la nivelul Carpaților cel mai caracteristic tip de pădure, fiind strict răspândit doar în arealul acestora, pe suprafețe mari. Făgetele dacice, dominate de fagul comun european și de multe ori însoțit în trecut din abundență de brad alb, apar la altitudini de 800-1200 metri, pe soluri fertile și bine aerisite (de tipul cambisolurilor eutrice și luvisolurilor), cele mai tipice fiind cele de pe roci ce aprovizionează bine cu nutrienți minerali solul și mențin un nivel scăzut al acidității ca bazaltele, calcarele, gresiile calcaroase. Habitatul se recunoaște în primul rând prin prezența celor două plante caracteristice, ambele proprii doar Carpaților, brusturele negru (sau tătăneasa galbenă carpatină, *Symphitum cordatum* – de la care vine numele științific) și mierea ursului roșie. Cândva se afla frecvent în aceste păduri tisa, care se mai întâlnește abundant în făgetele carpatine în puține locuri (cum ar fi pe versantul nordic al Făgărașului sau în Munții Apuseni pe Vâlcan) alături de brad alb, paltin de munte, paltin de câmp, ulm de munte, sorb, scoruș, cireș sălbatic. În urma gospodăririi silvice, multe făgete dacice sunt astăzi în stare pură. Stratul arbustiv dens cuprinde crușinul, spinul cerbului, socul roșu, socul negru, călinul, salba moale, salba râioasă, măcieșul fără spini, caprifoiul negru, caprifoiul roșu, cununița albă (pe substrate stâncoase). În covorul de plante ierboase regăsim și alte plante endemice Carpaților precum margareta carpatină, spânzul roșu, dentarița mov carpatină, clopoțelul de brădet, piciorul cocoșului carpatin, crucea voinicului transilvană (în nord-vestul Carpaților Meridionali), opaița lui Heuffel etc. Pe substrate stâncoase calcaroase mai abrupte se întâlnește des o variantă a făgetelor carpatine care are ca plantă indicatoare feriga numită limba soacrei, singura din flora noastră care are frunza nedivizată.

Păduri neincluse în tipuri de habitate Natura 2000

În afara tipurilor de habitate incluse în Natura 2000, în situl Codru Moma mai sunt prezente și alte tipuri de habitate, dintre care menționăm: R4130 Păduri dacice de gorun (*Quercus petraea*) și fag (*Fagus sylvatica*) cu *Lembotropis nigricans* Asociație vegetală *Cytiso-Quercetum petraeae* Paucă 1941 (Syn.: *Querceto-Cytisetum nigricantis* Paucă 1941) Compoziție floristică: *Quercus petraea*, *Lembotropis nigricans*, *Genista tinctoria*, *Chamaecytisus hirsutus*, *Fragaria viridis*, *Campanula persicifolia*, *Trifolium medium*, *Anthemis triumfetti*, *Potentilla micrantha*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Sedum maximum*. Asociație vegetală *Genista tinctoriae-Quercetum petraeae* Klika 1932 Compoziție floristică: *Quercus petraea*, *Genista tinctoria*, *Luzula albida*, *Veronica officinalis*, *Veronica chamaedrys*, *Galium verum*, *Viscaria vulgaris*, *Cytisus nigricans*, *Festuca heterophylla*, *Deschampsia flexuosa*, *Vaccinium myrtillus*, *Hieracium umbellatum*, *Pteridium aquilinum*. PAL. HAB. 87.2 Ruderal communities R8702 Comunități antropice cu *Onopordum acanthium*, *Carduus nutans* și *Centaurea calcitrapa* Asociație vegetală *Onopordetum acanthii* Br.-Bl. et al. 1936 Compoziție floristică: *Onopordon acanthium*, *Carduus acanthoides*, *Hyoscyamus niger*, *Artemisia absinthium*, *Betula incana*, *Echium vulgare*, *Anthemis arvensis*, *Ballota nigra*, *Verbena officinalis*. Asociații vegetale ce pot fi incluse tot la comunități ruderales *Sclerantho – Trifolietum arvensis* Morariu 1943 (Syn.: *Kickxieto – Scutellarietum hastifoliae* Paucă 1941) Compoziție floristică: *Trifolium arvense*, *Scleranthus annuus*, *Viola arvensis*, *Filago arvensis*, *Arenaria serpyllifolia*, *Medicago lupulina*. *Xanthietum strumarum* Paucă 1941 Compoziție floristică: *Xanthium strumarium*, *Xanthium spinosum*, *Descurainia Sophia*, *Artemisia absinthium*, *Cirsium arvense*, *Onopordon acanthium*, *Arctium minus*, *Carduus acanthoides*, *Arctium lappa*, *Cirsium vulgare*. R8706 Comunități sud-est carpatice cu *Calamagrostis arundinacea*, *Epilobium angustifolium* și *Atropa bella-donna* Asociație vegetală *Epilobietum angustifolii* Rüb. 1930 em. Oberd. 1973 (Syn.: *Senecioni sylvatici-Epilobietum angustifolii* R. Tx. 1937) Compoziție floristică: *Senecio sylvaticus*, *Epilobium angustifolium*, *Digitalis grandiflora*, *Sorbus aucuparia*, *Betula pendula*, *Fragaria vesca*, *Rubus idaeus*, *Myosotis arvensis*, *Verbascum thapsus*, *Spiraea chamaedryfolia*, *Hypericum hirsutum*, *Cirsium vulgare*, *Sambucus ebulus*, *Calamagrostis arundinacea*, *Gnaphalium sylvaticum*, *Rumex acetosella*, *Galeopsis speciosa*.

Conform fișei standard a sitului speciile de interes comunitar identificate în sit sunt:

- Canis lupus, cod 1352;
- Lutra lutra, cod 1355;
- Ursus arctos, cod 1354;
- Triturus vulgaris ampelensis, cod 4008;
- Triturus cristatus, cod 1166;
- Cobitis taenis, cod 1149;
- Vertigo angustior, cod 1014

2.10.1. Riscuri naturale

Din punct de vedere al zonelor de riscuri naturale previzibile, potențiale și identificate în unitățile geomorfologice (dealurile Tărcăiței, dealurile Băiței, nivelele de terasă din Depresiunea Beiușului) sunt specifice fiecărei unități. În localitățile comunei au fost făcute lucrări de regularizare parțial pe cursurile de apă ce prezintă pericol de inundație. Aceste lucrări sunt în curs de finalizare în anul 2017 - 2018 cu finanțări din buget local și surse guvernamentale.

Riscul de inundații este prezent în comuna Rieni, localitățile comunei pot fi afectate de inundațiile torențiale și a râurilor. Zonele inundabile sunt pe cursul râului Crișul Negru în zona dintre localitățile Rieni - Cucuceni, Petrieni - Ghighișeni, cât și în zona de Nord a localității Rieni și în zona de Vest a localității Sudrigiu (conf. Anexa nr. 5 din Studiu de riscuri naturale și Planșa încadrare în teritoriu).

De menționat este că după cum se observă și în partea desenată, intravilanul propus se dezvoltă în zonele sigure din punct de vedere al riscului la inundații. Excepție de la acest principiu sunt doar 2 zone. Primul trup propus (care se suprapune pe zona inundabilă) este Trup nr. 5 al localității Sudrigiu - Stație de epurare de 0,32 ha. A doua excepție o face o zonă propusă a fi introdusă în intravilan, zona dintre localitatea Rieni și Cucuceni, zona strict a DC 240 care leagă localitatea Rieni de Cucuceni (Propunere de introducere în intravilan cu motivație strategic administrativ-economică).

Regulamentul privind situațiile de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale, aprobat prin Ordinele nr. 638/12.05.2005 al Ministerului Administrației și Internelor și nr. 420/11.05.2005 al Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, publicate în Monitorul Oficial nr. 445/30.05.2005, definește tipurile de risc generatoare de situații de urgență și stabilește atribuțiile ce revin tuturor structurilor implicate pentru gestionarea acestora.

2.10.2. Măsuri caracteristice de apărare în caz de inundații sunt:

- Pentru zonele îndiguite ale cursurilor de apă:
 - cota fazei I de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la piciorul taluzului exterior al digului pe o treime din lungimea acestuia
 - cota fazei II-a de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la jumătatea înălțimii dintre cota fazei I și cea a fazei a III-a de apărare.
 - cota fazei a III-a de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la 0,5-1,5m sub cota nivelurilor apelor maxime cunoscute sau sub cota nivelului maxim pentru care s-a dimensionat digul respectiv sau la depășirea unui punct critic.
- Pentru zonele neîngăduite ale cursurilor de apă:
 - cota de atenție - nivelul la care pericolul de inundare este posibil după un interval de timp relativ scurt în care se pot organiza acțiunile de apărare sau de evacuare.

- cota de inundație - nivelul la care sunt necesare măsuri deosebite de evacuare a oamenilor și bunurilor, restricții la folosirea podurilor și căilor rutiere, precum și luarea unor măsuri deosebite în exploatarea construcțiilor hidrotehnice.

- Pentru zonele ne îndiguite ale cursurilor de apă:

Pentru comportarea barajelor:

- pragul de atenție - valorile unora dintre parametri se aproprie sau chiar depășesc domeniul considerat normal, fără ca starea generală de stabilitate a construcției să fie modificată.

- pragul de alertă - modificări periculoase ale parametrilor de comportare cu evoluția spre forme incipiente de cedare.

- pragul de pericol - barajul suferă modificări ce pot conduce la avarierea gravă sau la ruperea construcției.

Pentru inundații prin aglomerarea ghețurilor și revărsarea apelor:

- faza I - atunci când gheața se desprinde și sloiurile se scurg pe cursul de apă.

- faza II-a atunci când sloiurile de gheață formează îngrămădiri.

- faza III-a atunci când sloiurile s-au blocat formând zăpoare (baraje de gheață)

2.10.3. Măsuri operative de intervenție în situații de urgență

Comitetele locale pentru situații de urgență:

- asigură permanența la sediul primăriei în vederea primirii prognozelor și avertizărilor hidrometeorologice, a deciziilor Comitetului județean și pentru transmiterea informațiilor privind evoluția fenomenelor periculoase, efectelor lor, măsurilor luate și măsurilor suplimentare necesare.

- folosesc toate mijloacele existente pentru avertizarea cu prioritate a populației și obiectivelor aflate în zonele de risc pentru producerea fenomenelor meteorologice periculoase și a poluărilor accidentale.

- declanșează acțiunile operative de apărare în zonele de risc pentru producerea fenomenelor meteorologice periculoase și a poluărilor accidentale.

- supravegherea permanentă a zonelor de risc.

- dirijarea forțelor și mijloacelor de intervenție

- supraînălțarea și consolidarea digurilor și a malurilor în funcție de cotele maxime prognozate.

- evacuarea preventivă a oamenilor și animalelor și punerea în siguranță a bunurilor ce nu pot fi evacuate, prin ridicare la cote superioare sau prin ancorare.

- se iau măsuri de evitare sau de eliminare a blocajelor cu plutitori și gheturi, în special în zonele podurilor rutiere și de cale ferată, prizele de apă, de evacuare a apei din incinte

- asigură participarea forțelor de intervenție alcătuite din localnici la acțiunile operative desfășurate de specialiștii unităților detinatoare de lucrări cu rol de apărare împotriva inundațiilor.

- localizează apele revărsate, precum și pe cele provenite din infiltratii și scurgeri de pe versanți și le dirijează în albiile cursurilor de apă, gravitațional sau prin pompare.

Măsuri de restaurare a zonelor de retenție (lunci inundabile), zone umede etc.) prin:

- crearea de noi zone umede;

- reconectarea și restaurarea luncii inundabile;

- re meandrarea cursului de apa;
- renaturarea malurilor cursului de apa (protecții vegetative)

Masuri naturale de retenție a apei in zone rurale/populate:

- rigole “verzi”, canale si rigole, sisteme de drenaj etc.
- colectarea si stocarea apei de ploaie in rezervoare îngropate/subteran;
- pavaje permeabile, acoperișuri verzi, zone de bioretentie, canale de infiltrație, spatii verzi amenajate (inclusiv plantarea de arbori si arbuști pentru drenarea biologica a excesului de umiditate).

Masuri naturale de retenție a apei prin schimbarea sau adaptarea practicilor de utilizare a terenurilor in agricultura.

- practici de cultivare pentru conservarea solului;
- terasarea versanților

Masuri naturale de retenție a apei prin schimbarea sau adaptarea practicilor de utilizare a terenurilor in managementul pădurilor.

- îmbunătățirea managementului pădurilor in zonele inundabile;
- menținerea suprafeței pădurilor in bazinele de recepție ale A.P.S.F.R.- urilor;
- menținerea pădurilor in zonele perimetrare lacurilor de acumulare;
- extinderea pădurilor in bazinele de recepție ale A.P.S.F.R.- urilor (împăduriri in afara fondului forestier).
- lucrări de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale - amenajarea albiilor torențiale.

Alte masuri de reducere a nivelului de apa.

- mărirea capacitații de tranzitare prin redimensionarea podurilor;
- masuri de asigurare a capacitațiilor de desecare/drenaj;
- creșterea capacitații de tranzitare a albiei minore prin lucrări locale de decolmatare si reprofilare a albiei.
- relocare diguri
- demolare, sau după caz relocare lucrări / construcții diverse amplasate in albie care obturează secțiunea de scurgere;
- refacerea / menținerea volumelor de atenuare a lucrărilor de acumulare existente (permanente/nepermanente).

Cadrul natural (relief, climă, cursuri de apă) se prezintă în condiții normale fiind foarte puțin afectate de activitățile umane desfășurate în zonă. Influența activităților umane sunt minime și pot să afecteze cadrul natural, cel mult în zonele de intravilan prin influențele negative introduse de amplasarea construcțiilor gospodărești.

În perimetrul comunei Rieni nu sunt probleme majore de modificare a echilibrului ecologic. Fondul forestier, extins pe o suprafață relativ ridicată acoperă aproximativ 45% din suprafața aflată în administrația comunei Rieni. Factorii de poluare existenți sunt localizați pentru toate localitățile comunei în zona drumurilor rutiere.

Obiectivele industriale în perimetrul comunei Rieni nu provoacă emisii de noxe care să transforme zona în “Zonă periculoasă”.

Pe teritoriul administrativ al comunei Rieni nu sunt amplasate depozite de deșeuri (menajere sau industriale). Singurele depozite sunt depozitele de dejecții animaliere din gospodăriile localnicilor, depozite care, în general nu sunt amenajate corespunzător reglementărilor sanitare.

În aproape toată comuna există canalizare menajeră și pluvială, mai puțin în localitatea Cucuceni și Ghighișeni (Valea Pascului), unde se fac lucrări de execuție. În cursul anului 2007 comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare și stație de epurare, proiect finanțat de Ministerul Mediului și întocmit de S.C. AQUACON PROIECT S.A. Sibiu. Pe baza acestui proiect s-au realizat 3 stații de epurare: la Rieni, Sudrigiu și Ghighișeni.

Problema majoră privind calitatea mediului ambiant o reprezintă traficul de pe drumul DN 79, această șosea reprezentând (în prezent) calea principală de acces. Poluarea produsă se regăsește în noxele emanate în atmosferă de gazele de eșapament și de poluarea sonoră produsă de circulația rutieră. Această poluare afectează localitățile Sudrigiu, Rieni și Petrileni.

S-au identificat următoarele priorități pentru păstrarea calității mediului:

- Construirea centurii de ocolire Beiuș-Ștei.
- Amenajarea, conform reglementărilor cerute pentru protejarea mediului ambiant, a depozitelor de dejecții animaliere de la ferme și gospodăriile localnicilor având scopul de a proteja calitatea apelor freactice și a aerului
- O altă preocupare a autorităților locale în vederea protejării mediului este împădurirea suprafețelor degradate în zonă.

2.10.4 Concluzii

- **Probleme economico - sociale** rezultate din starea de ocupare a forței de muncă existente, navetism, oferta limitată a locurilor de muncă față de resursele și nevoile localității:
 - îmbătrânirea populației - spor natural negativ și migrarea tinerilor spre centrele urbane mai cu seamă a celor cu pregătire profesională
 - lipsa programelor de orientare profesională pentru integrarea pe piața forței de muncă a tinerilor absolvenți, respectiv a programelor de reconversie profesională
 - capacitatea financiară scăzută a locuitorilor din zonă
 - lipsa micilor producători și a sectorului de servicii este slab dezvoltat, din cauza resurselor financiare insuficiente, astfel ocuparea forței de muncă locală nu este absorbită, fiind necesară deplasarea ei pe platformele de la Rieni și Sudrigiu.

- **Disfuncționalități în cadrul activităților economice:**
 - nu sunt evidențiate disfuncționalități, zona industrială funcționând pe platforma industrială existentă.

- **Aspecte de incompatibilitate și incomodare în relațiile dintre diverse zone funcționale:**
 - probleme de circulație rutieră datorită tranzitării de către drumul național DN 76 Oradea - Deva a 3 din localitățile comunei (Sudrigiu, Rieni și Petrileni), generând probleme de poluare acustică și a aerului
 - necesitatea executării drumului ocolitor Beiuș - Ștei

- **Condiții nefavorabile ale cadrului natural** create în teritoriu necesar a fi remediate prin lucrări hidrotehnice, hidroameliorative și antierozionale
 - continuarea unor lucrări de îndiguiri și calibrări de albie a Crișului Negru pentru evitarea revărsărilor în anotimpurile ploioase și obținerea unor terenuri valoroase pentru zona de recreere în lungul cursului Crișului Negru
 - poluarea cursurilor de apă de pe teritoriul administrativ al comunei cu deșeuri menajere
 - ipsa unui sistem de gestionare și colectare selectivă a deșeurilor

- **Probleme privind starea fondului de locuințe și dotări existente**
 - casele de locuit sunt în general în stare bună și odată cu finalizarea lucrărilor edilitare de alimentare cu apă și canalizare se îmbunătățește și gradul de confort
 - clădirile administrative existente necesită reparații, extinderi și dotări moderne
 - reparații, modernizare și dotare la școli și grădinițe
- **Probleme privind zonele verzi**
 - amenajarea unor spații verzi și îngrijirea spațiilor verzi existente în fiecare localitate din comună, pentru a acoperii suprafața cerută prin Ordonanța de urgență nr. 114 din 17.10.2007 prin care autoritățile publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de 26 mp/locuitor până la data de 31 decembrie 2013. Această cerință este îndeplinită prin propunerile și reglementările PUG propus Rieni, astfel spațiile verzi amenajate având o suprafață propusă de 60,90 ha, ajungând aproximativ la 195,00 mp pe cap de locuitor.
- **Aspecte critice privind infrastructura drumurilor, organizarea circulației**
 - starea tehnică necorespunzătoare, cu mici excepții, a drumurilor județene și comunale
 - necesitatea reabilitării drumurilor agricole
 - lipsa podurilor și podețelor peste cursurile de apă
 - reabilitarea drumului către zona turistică Văratec
- **Disfuncționalitățile legate de echiparea edilitară** a localității vor fi evidențiate la capitolele respective de către specialiștii care colaborează la acest material.

2.11. Necesități și opțiuni ale populației

- extinderea suprafeței intravilanului pentru locuințe individuale
- suplimentarea locurilor de muncă, prin deschideri de noi unități, acordarea unor facilități întreprinzătorilor
- lipsa unui centru de agrement și a unor evenimente culturale cu caracter periodic (târguri, festivaluri, programe)
- modernizarea străzilor

2.11.1 Probleme de mediu

1. Efecte poluante datorate gestionării necorespunzătoare a dejecțiilor animaliere;
3. Nu sunt zone de protecție sanitara pentru elemente tehnico-edilitare, surse de apa sau statii de epurare;
4. Gestionarea defectuoasa a deșeurilor;

2.11.2 Sinteza concluziilor studiilor de fundamentare

Studiile de fundamentare ale PUG Rieni au fost realizate pornind, pe de o parte, de la o serie de cerințe impuse in baza metodologiei - cadru de realizare a PUG si pe de alta parte, de la necesitățile impuse de viziunea sub semnul căreia comuna Rieni se va dezvolta pe 4 piloni : Populația, Infrastructura, Economia si mediul înconjurător (conf. Strategie de dezvoltare locala comuna Rieni, 2020-2027)

Structura acestor studii de fundamentare a fost următoarea:

- a. Delimitarea obiectului studiat;
- b. Analiza critica a situației existente cu evidențierea aspectelor cauzale si areale ale disfuncționalităților;
- c. Evidențierea disfuncționalităților - detaliat si in sinteza/diagnoza

- d. Propuneri de eliminare/diminuare a disfuncționalităților cu specificarea efectelor scontate și a măsurilor necesare a fi luate;
- e. Evidențierea priorităților de intervenție
- f. Concluzii și recomandări finale pentru întocmirea RLU

Studiile de fundamentare realizate au fost următoarele, confuziile lor fiind sintetizate în tabelul de mai jos:

Studii analitice	
<p>1. Studiu istorico-arhitectural</p> <p>A pus în evidență calitățile determinante în evoluția comunei cu marcarea principalelor momente atestate istoric.</p> <p>Determinarea zonelor necesare a fi prețuite și protejate a fost de asemenea un element cheie al studiului.</p>	
<p>2. Nota de fundamentare arheologica</p> <p>Exprimarea prin acest studiu a stadiului cunoașterii zonei din punct de vedere arheologic în momentul de față.</p> <p>- Lipsesc din literatura de specialitate informații legate de descoperiri arheologice în limita hotarului comunei.</p>	
<p>3. Studiu de risc natural</p> <p>Scoate în evidență zonele din comuna cu limitări privind construibilitatea și posibilitățile de construire, precum și evidențierea zonelor cu risc de inundații sau de alunecări de teren</p>	
<p>4. Studiu topografic</p> <p>A realizat ridicarea topografică a terenului aparținând UAT Rieni, în format dwg. Stereo 70, cu precizarea elementelor de cadru natural și construit (ape, canale, declivități, drumuri, parcelar, construcții, spații plantate, cimitire, rețele edilitare majore, monumente și situri arheologice.)</p>	
<p>5. Strategia de dezvoltare spațială</p> <p>Trece în revistă prioritățile dezvoltării spațiale a comunei Rieni, cum ar fi și dezvoltarea celor 4 piloni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pilonul social - Pilonul economic - Pilonul Patrimoniului natural și construit - Pilonul administrativ` 	
<p>6. Protecția mediului, riscuri naturale și antropice</p> <p>Trece în revistă riscurile naturale, probabilitatea și gravitatea impactului acestora asupra comunei Rieni.</p>	
<p>7. Impactul schimbărilor climatice</p> <p>Analizează câteva scenarii ale schimbărilor climatice de la nivel macro - global și european până la nivel micro - local - comuna Rieni.</p>	

De asemenea analizează impactul și vulnerabilitatea sectoarelor economice sociale și de mediu.	
Studii prospective	
<p>8. Evoluția activităților economice</p> <p>Describe situația din punct de vedere al activităților economice și modul în care se situează comuna Rieni în contextul zonal de influență al orașelor din vecinătate.</p> <p>Describe sectoarele de activitate precum și obiective strategice de dezvoltare a sectorului economic.</p>	
<p>9. Evoluția socio-demografică</p> <p>Describe situația din punct de vedere economico-social și prezintă o serie de componente menite să dezvolte acest sector.</p> <p>De asemenea se trece în revistă o serie de categorii prin care cu anumite obiective pe termen scurt și lung să se poată dezvolta comuna Rieni.</p> <p>Astfel se analizează:</p> <p>a-dezvoltarea locală privind mediul locuințelor, infrastructura fizică și instituțională;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Structura și dinamica populației; - Sănătatea publică - Educația formală și informală - Șomajul - Cultura și arta - Sport și agrement - Religie și spiritualitate - Conviețuirea etniilor - Societatea civilă - Siguranța și ordinea publică - Serviciile sociale; - Copii; - Situația persoanelor cu handicap sever; - Situația femeilor - Protecția drepturilor copilului și adolescentului; - Delicvența juvenilă 	

2.11.3 Sinteza disfuncționalităților

În sinteza cumulativă, disfuncționalitățile în comuna Rieni, aferente problematicilor analizate anterior în cadrul studiilor de fundamentare sunt următoarele:

A. La nivel demografic:

- creșterea mortalității în ultimii ani;
- îmbătrânirea populației;
- creșterea migrațiilor externe;
- capacitate financiară relativ scăzută a locuitorilor zonei;

- inexistenta unei infrastructuri sociale adecvate, de tip urban, cu impact asupra migrației tinerilor spre orașe;

B. La nivel socio-economic

- resurse insuficiente la nivel local pentru sprijinirea și promovarea unor investiții. Populația, cu mici excepții nu are resurse financiare suficiente pentru a putea susține activități economice locale.
- parcelarea terenului agricol în suprafețe mici duce la o productivitate scăzută, întrucât suprafețele agricole nu pot fi lucrate mecanizat decât într-o măsură redusă.
- metode învechite de cultivare a pământului și creșterea animalelor, ducând la scăderea producției;

C. La nivel morfo - spațial

- lipsa unei continuități a spațiului public;
- lipsa reperelor spațiale în zonele de cartiere de locuințe individuale și colective;
- zona centrală a localității neconturată;
- lipsa unor legături carosabile modernizate între toate punctele de interes din comună;

D. La nivelul patrimoniului natural și al factorilor de mediu:

- colectarea neselectată a deșeurilor, în vederea reciclării, re folosirii, recuperării sau valorificării lor;
- educație ecologică superficială;
- prezența pe cursurile de apă a deșeurilor menajere;
- risc de poluare din activități industriale;
- risc de poluare a zonei centrale din trafic auto de tranzit excesiv;
- poluarea aerului peste limitele admise datorată traficului și agenților economici;

E. La nivelul structurii funcționale:

- prezența unor incompatibilități funcționale de tip producție / locuire, cimitir / locuire
- lipsa unei zone mixte puternic reprezentate pe principalele penetrații rutiere;
- mono - funcționalizarea unor zone cu impact negativ în ceea ce privește conectivitatea spațială și socială;

F. La nivelul patrimoniului construit:

- un fond construit cu valoare arhitecturală mare, dar insuficient valorificat;
- neglijența în întreținerea și valorificarea monumentelor arhitecturale și a ansamblurilor;
- lipsa unei platforme de preluare a materiilor prime produse în zonă, lapte, legume și fructe;
- zona centrală neconturată;

G. La nivelul echipării edilitare:

- acoperire incompletă cu alimentare cu apă și canalizare a străzilor;
- degradarea infrastructurii edilitare - alimentare cu apă și canalizare.

H. La nivelul mobilității urbane:

- lipsa unui management coerent al mobilității urbane;
- disfuncții privind ierarhizarea tramei stradale, geometria și gabaritele unor intersecții;
- necesitatea implementării unor soluții integrate de trafic.

Pentru o mai ușoară corespondență și corelare între obiectivele stabilite și sinteza analizei situației existente, am corelat elementele depistate în cadrul analizelor sectoriale cu cei 4 piloni ai strategiei de intervenție, într-o analiză de tip SWOT.

4 PILONI				
SWOT	Populația (pilon social)	Administrativ- Infrastructura (pilon administrativ- edilitar)	Economic (pilon economic)	Mediul înconjurător (pilon patrimoniu)
S Puncte tari	<ul style="list-style-type: none"> - nivel ridicat al gradului de calificare în anumite domenii; - existența unor specialiști în domenii relativ variate de activitate; - apropierea de orase - Stei, Beiuș, cu rol important în satisfacerea nevoilor de asistență medicală și socială, educație și cultură; - rata infracționalității extrem de scăzută; - numărul relativ redus al inadapțiilor sociale; - încadrarea comunei în prevederile legale privind facilitățile acordate locuitorilor din Munții Apuseni; - Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor din zonă; 	<ul style="list-style-type: none"> - starea tehnică corespunzătoare a rețelei rutiere. Comuna este străbătută de DN76 pe o lungime de 10km. Drumurile comunale din interiorul comunei sunt aproape în totalitate asfaltate. Drumul județean DJ 764/F, care face legătura cu două comune învecinate este în totalitate asfaltat; -Calea ferată Oradea-Vascau traversează comuna pe o lungime de 9km; -Alimentarea cu apă a satelor din comuna este în mare parte rezolvată. În satele Rleni, GHighiseni și Petrieni există o rețea de alimentare cu apă de circa 10 ani și mai sunt 	<ul style="list-style-type: none"> - existența unor puternice societăți comerciale în comuna din domeniul industriei alimentare, datorită cărora s-au creat locuri de muncă pentru localnici și au crescut foarte mult încasările la bugetul local. Toate acestea au determinat creșterea nivelului de trai a întregii comunități; - existența unei comunități de afaceri locale, în faza incipientă reprezentată de mai multe societăți comerciale mici din domeniul comerțului, prelucrării lemnului, agricultura, precum și a persoanelor fizice autorizate cu activitate în zonă; -forța de muncă calificată în multe 	<ul style="list-style-type: none"> - aplicarea în faza incipientă a unui sistem integrat de colectare a deșeurilor; - eforturi ale autorităților locale de aplicare riguroasă a legislației privind protecția mediului; - efectuarea de lucrări de regularizare pe cursurile de apă ce prezintă pericol de inundații;

		<p>necesare doar unele modernizari si imbunatatiri. In satul Sudrigiu au fost finalizate lucrarile de alimentare cu apa la sfarsitul anului 2007. In celelalte doua sate Valea de Jos si Cucuceni se vor executa in anii urmasori lucrarile de alimentare cu apa, printr-un proiect de reabilitare si extindere a retelelor de alimentare cu apa si canalizare finantat de Ministerul Meidului si Dezvoltarii Durabile;</p> <p>-Sisteme de distributie a energiei electrice acoperind toate asezarile comunei;</p> <p>-Modernizarea echipamentelor de telecomunicatii si extinderea sistemelor de telefonie fixa si mobila;</p> <p>-amenajarea hidrografica corespunzatoare: efecte reduse de viituri inundații;</p> <p>-prezenta arhitecturii tradiționale;</p>	<p>domenii industriale;</p> <p>-disponibilitatea administratiei pentru sprijinirea investitorilor;</p> <p>-vechi traditii locale in cresterea animalelor;</p>	
--	--	--	---	--

<p>W</p> <p>Puncte slabe</p>	<p>-imbatranirea populatiei (spor natural negativ si migrarea tinerilor spre centrele urbane)</p> <p>-inexistenta unei infrastructuri sociale adecvate, te rip urban, cu impact asupra migratiei tinerilor spre orase;</p> <p>-adaptarea mai lenta a populatiei rurale mature si varstnice la schimbarile si provocarile lumii actuale, in special la reconversia profesionala;</p> <p>-migratia persoanelor tinere spre mediul urban si strainatate, mai cu seama a celor cu pregătire profesionala înalta;</p> <p>- incheiere/restrangerea activitatii scolilor generale din satele apartinatoare cu impact asupra gradului instructiei scolare in comuna;</p> <p>-capacitatea financiara relativ scauzta a locuitorilor zonei;</p>	<p>-nu exista reteaua de canalizare;</p> <p>-nu exista inca retea de gaze naturale;</p>	<p>-resurse insuficiente la nivel local pentru sprijinirea si promovarea unor investitii.</p> <p>Populatia, cu mici exceptii, nu are resurse financiare suficiente pentru a putea sustine activitati economice locale;</p> <p>-parcelarea terenului agricol in suprafete mici duce la o productivitate scazuta, intrucat suprafetele agricole nu pot fi lucrare mecanizat decat intr-o mica masura;</p> <p>-metode inechite de cultivare a pamantului si cresterea animalelor, ducand la scădere producției;</p>	<p>-colectarea neselectata a deseurilor, in vederea reciclarii, refolosirii, recuperarii sau valorificarii lor;</p> <p>-prezenta pe cursurile de apa a deseurilor menajere;</p> <p>-nu exista o rampa ecologica in apropiere care sa deserveasca si comuna;</p> <p>-educatia ecologica este superficiala;</p>
<p>O</p> <p>Oportunități</p>	<p>-existenta unor exemple de succes ale unor localnici cu initiativa;</p> <p>-posibilitatea accesarii unor programe de finantare guvernamentale pentru reconversie profesionala si crearea de noi locuri de munca pentru someri;</p> <p>-grad relativ ridicat de adaptare sociala a</p>	<p>-posibilitatea accesarii unor programe de finantare comunitare a Uniunii Europene, pentru sprijinirea dezvoltarii infrastructurii in mediul rural;</p> <p>-programe guvernamentale pentru incurajarea iniciativelor locale,</p>	<p>-disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a fi accesate prin utilizarea programelor de finantare ale Uniunii Europene;</p> <p>-disponibilitatea autoritatilor locale de a incheia relatii de parteneriat cu investitori locali si straini;</p>	<p>-potential turistic ridicat putin valorificat in zona comunei Rleni, - zona sit Natura 2000</p> <p>Codru Moma.</p>

	<p>locuitorilor comunei;</p> <p>-implicarea autoritatilor locale in problemele comunității, deschiderea la realizarea de parteneriate;</p> <p>- existenta unor spatii si clădiri in conservarea, posibil a fi utilizate de către întreprinzători pentru demararea unor afaceri locale;</p>	<p>in special in domeniul agricol, vegetal si viticol;</p> <p>- programe județene de modernizare a infrastructurii rutiere;</p> <p>-situarea comunei (mai exact a satelor Petrileni, Rieni si Sudrigiu) de-a lungul drumului National DN 76 Oradea-Deva, drum care va intra in anul 2008 intr-un amplu proces de reabilitare si modernizare;</p>	<p>- colaborarea sau deschiderea de parteneriate cu organizații neguvernamentale care au capacitatea sa atragă fonduri extrabugetare;</p> <p>-colaborarea zonala in cadrul microregiunii zona Steiului si disponibilitatea in accesarea de fonduri împreuna cu localitățile vecine care fac parte din acesta microregiune;</p> <p>-infiintarea parcului natural Muntii Apuseni;</p> <p>-posibilitatea dezvoltarii de relatii de parteneriat economic si administrativ cu unitati teritoriale similare sau asemanatoare din tara sau strainatate;</p> <p>-existenta unor terenuri disponibile pentru investitori;</p> <p>-reconversia unor capacitati, inspecial agricole, spre arii de productivitate adaptate condițiilor locale;</p>	
--	--	---	--	--

T Amenințări	-scaderea gradului de instruire scoalara a populatiei tinere; -scaderea numarului de persoane calificate, prin iesirea acestora din viata activa; -estomparea tradițiilor locale, odata cu trecerea timpului; -cresterea muncii la negru cu efecte negative asupra pietei muncii, economiei locale si asistentei sociale in perspectiva.	-neutilizarea de catre comuna, intr-o masura mai mare a resurselor financiare disponibile prin programe ale Uniunii Europene; -orientarea programelor europene si guvernamentale spre alte zone considerate prioritare;	-lipsa de receptivitate si flexibilitate a populatiei locale la cerintele pietei care determina decalaje economice, greu de suportat; -reducerea ponderii populației active	-riscul abordarii neunitare si fara viziune a unor proiecte care nu aduc mari beneficii comunei riscul degradarilor de mediu prin poluare si activitati antropice necorespunzatoare.
-----------------------------------	---	--	--	--

2.11.4 Diagnostic prospectiv

Diagnoza la nivelul aspectelor studiate anterior a relevat diferențieri ale teritoriului Rieni din punctul de vedere al dinamicii / stabilității acestuia, precum si al permisivității si potențialului de dezvoltare. "Stabilitatea" a fost determinata in baza analizelor de țesut urban, coroborate cu rezultatele studiului socio-economic. Aceasta trăsătura este o rezultanta a aspectelor morfo-spatiale (parcelar, fond construit, trama stradala, spatii plantate, funcționale si socio-ambientale, la care se adăuga evaluarea cuantumului terenurilor libere, a celor neconstruibile, a terenurilor grevate de servituți.

Zona cea mai stabila urbanistic este in mod cert zona centrala a comunei si implicit zonele centrale ale localităților.

Astfel, zona cea mai "stabila" urbanistic este in mod cert este zona istorica de-a lungul DN 76. Terenurile cu cea mai mare instabilitate sunt cele periferice in raport cu zonele centrale dar si adiacente sau chiar interioare acestuia. Vulnerabilitatea acestor zone ridica riscul ca, lăsate in voia lor, ne-gestionate nici de proprietari, nici de municipalitate, ele sa genereze un câmp de insecuritate, de poluare si de excluziune pentru anumite clase sociale sau grupuri etnice. Recomandarea pentru acest tip de zone este de a clarifica regulamentul urbanistic in scopul unui control mai atent asupra terenurilor, mai ales asupra celor susceptibile de dezmembrări aleatorii, fără a tine cont de vecinătăți si context.

Intre cele doua tipuri extreme de stabilitate/instabilitate exista in Rieni un areal consistent de zone intermediare, cu un țesut relativ omogen, cu anumite carente funcțional-spațiale (lipsa unor dotări, spatii publice slab reprezentate) si o dinamica moderata a funcțiunilor si activităților.

Riscul acestor zone este acela de a urma calea zonelor instabile urbanistic, de a deveni zone periferice. Vulnerabilitatea lor este data de lipsa de atractivitate publica si de un parcelar deja extrem de fragmentat, indezirabil pentru investiții de mai mare amploare.

Recomandarea pentru acest tip de zone este de a se monitoriza atent, de a găsi oportunități pentru creșterea atractivității funcționale si spațiale, de a îmbunătăți calitatea spațiului si dotărilor publice.

Dincolo de spațiul urbanizat al comunei, in ceea ce am putea numi periferia îndepărtata adiacent centurii sau variantei ocolitoare Beiuș Stei, care traversează comuna de la Nord-Vest la Sud-Est este o zona care are un potențial enorm, determinat de aceasta varianta rapida de legătura intre marile poluri urbane din vecinătatea comunei.

Aceste terenuri reprezintă în acest moment o rezerva pentru creșterea ulterioară a comunei, pregătită pentru un val de expansiune.

În consecință, diagnoza a relevat faptul că:

1. Zona centrală a comunei și a localităților merită atenție privind aducerea la noile standarde de atractivitate, mobilitate durabilă, design urban, evenimente culturale, având certe calități pentru acest lucru.
2. Spațiul propus pentru lărgirea intravilanului, va trebui să se urbanizeze treptat după direcțiile date din punct de vedere funcțional și formal.
3. Economia comunei Rieni este necesar să se reșeze pe baza modernă, recuperând din tradițiile care au făcut-o cunoscută, re tehnologizând procesele unde este nevoie în platformele industriale din comună.

Strategia de dezvoltare spațială - concluzii

Viziunea comunei Rieni cuprinde și conceptul strategic de formulare a strategiei și a perspectivelor de dezvoltare. Conceptul strategic trebuie formulat astfel încât transpunerea să într-un plan strategic să asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economică, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității mediului de viață al comunității, cât și protecția factorilor de mediu și utilizarea eficientă a resurselor naturale locale.

Dezvoltarea comunei Rieni, prin crearea și susținerea unui mediu economico-social competitiv, stabil și diversificat, care să asigure creșterea economică și creșterea calității vieții cetățenilor.

Prioritățile strategice de dezvoltare spațială a comunei Rieni se vor baza pe 4 piloni, și anume:

1. Pilonul social
2. Pilonul administrației și al infrastructurii
3. Pilonul economic
4. Pilonul patrimoniului natural / construit

Pilonul social (populația) cuprinde o serie de ramuri în sine, astfel discutăm despre:

- demografie
- starea de sanitară și a serviciilor medicale
- starea de ocupare a forței de muncă
- educația
- cultura
- sportul

Rieni este o comună dezvoltată din județul Bihor, cu un nivel de trai în curs de dezvoltare, o comună în care cetățenii se bucură de o locuire de calitate și accesibilitate bună la locuri de muncă motivante, spații publice și dotări de proximitate diversificate, un cadru natural prezent

Din punct de vedere demografic comuna Rieni se confruntă cu o depopulare datorită migrației, în special a tinerilor, cu studii medii și superioare, spre centrele urbane sau în țările Uniunii Europene.

Sporul natural negativ înregistrat în ultimii 10 ani cât și îmbătrânirea populației sunt alte probleme cu care se confruntă comuna.

Ca obiective pe termen mediu si lung enumeram:

- Condiții de viața atractiva pentru locuitori, atât pentru cei din localitate cat si pentru cei din exterior, care doresc sa se stabilească in comuna;
- Condiții de viața atractiva pentru locuitori, atât pentru cei din localitate cat si pentru cei din exterior, care doresc sa se stabilească in comuna;
- Recompensa financiara si alte facilități familiilor care împlinesc 50 de ani de căsnicie, la sărbătorirea “ Nuntii de aur”.

Din punct de vedere al stării de sănătate si al serviciilor medicale, dotările sunt învechite si îngreunează diagnosticarea corecta. Dificultăți privind accesul la medicamente si tratament, datorita distantelor mari si resurselor limitate - Dintre obiectivele pe termen mediu si lung:

- Acces facil la serviciile medicale de calitate, prompte si eficiente;
- Înființarea unui cabinet medical de consultații si tratament, cu activitatea de 1-3 zile / saptamana, in satul Ghighiseni;
- Înființarea unui cabinet stomatologic din satul Sudrigiu, care este funcțional din anul 2010;
- Populație educata privind starea generala de sănătate si modalitățile de a duce o viața sănătoasa;
- Eliminarea factorilor de perturbare a calității vieții;

Din punct de vedere al ocupării forței de munca, comuna Rieni are un nivel scăzut al șomajului, problemele apar la mentalitatea fata de schimbare si mai ales la reconversia profesionala.

Obiective pe termen mediu si lung.

- Locuri de munca suficiente si in domenii variate de activitate, cu venituri îndestulătoare pentru satisfacerea nevoilor de trai.
- Posibilitatea de a urma cursuri de reconversie profesionala in domenii cautate pe piata fortei de munca;

Din punct de vedere al educației, la nivelul unitarilor de învățământ exista constrângeri materiale datorita bugetelor mici alocate de către autorități pentru susținerea actului educațional cat si lipsa de formare continua pentru adulți.

Din acest punct de vedere ne-am fixat pe următoarele obiective pe termen mediu si lung:

- Posibilitatea neîngrădita de împlinire individuala prin educație;
- Acces la un sistem educațional performant, flexibil si adaptat condițiilor din mediul rural;
- infrastructura si baza materiala suficienta si capabila sa satisfacă nevoile legate de actul educațional;
- Înființarea de noi organizații civice si revitalizarea celor existente;
- Posibilitatea de formare continua pentru adulți;

Din punct de vedere al culturii, infrastructura si baza materiala este in declin. Resursele financiare sunt insuficiente pentru practicarea si revitalizarea unor obiceiuri si forme de exprimare culturala tradiționale; acces dificil sau restrictiv la sursele de informare (biblioteca, internet); abandonul practicilor tradiționale in favoarea “ modernităților” - sunt problemele comunitarii din punct de vedere cultural.

Obiectivele pe termen mediu si lung:

- Salvarea / Revigorarea tradițiilor locale, dansuri, port, meșteșuguri, cu efecte asupra ocupării profesionale;
- Practici tradiționale revitalizate și puse în valoare, capabile de a fi transmise nealterate generațiilor viitoare;
- Acces facil la surse de informație tradiționale sau moderne;
- Infrastructura corespunzătoare cerințelor unei societăți moderne în perpetua mișcare.

Din punct de vedere sportiv, lipsa bazelor sportive și starea precară a celor existente, necesare practicării sporturilor individuale sau colective, și importanța minoră acordată de sistemul educațional activităților sportive organizate, sunt cele două mari probleme ale comunei în ceea ce privește activitatea sportivă.

Dintre obiectivele fixate, amintim:

- Înființarea de terenuri de sport, de dimensiuni mici în satele :Petrieni, Sudrigiu, Valea de Jos, în imediată apropiere a unitarilor de învățământ
- Înființarea de terenuri de sport (fotbal) gazonate de mari dimensiuni (100mx50m) în satele : Rieni, Ghighiseni, Sudrigiu, Petrieni și Valea de Jos pe domeniul public privat sau în alte locații
- Înființarea de locuri de joacă sau modernizarea și dotarea celor existente pe lângă grădinițele cu program normal din cele 5 sate unde funcționează aceste unități;
- Organizarea de activități sportive, individuale și sau colective de către sau sub egida Primăriei și sau Consiliului Local.
- Înființarea unor cluburi (secții) sportive cu diferite profile: tenis de masă, tenis de câmp, sah, fotbal, volei, handbal, basket sub patronajul Primăriei și sau în colaborarea cu unitățile de învățământ din comuna sau din zona.

Pilonul administrației și al infrastructurii

Dezvoltarea comunei Rieni integrează armonios scara urbană cu cea teritorială și cu posibilitățile coerente de finanțare prin acțiunea unei administrații capabile să construiască parteneriate împreună cu sectorul public, privat și cu diverșii actori urbani: administrația locală este capabilă să integreze și să canalizeze diversele politici sectoriale către binele public întărind astfel comunitatea locală și stimulând dezvoltarea prin susținerea continuității în planificare.

Clădirile administrative existente de pe raza comunei Rieni necesită reparații și dotări moderne, capabile să deservească cetățenii comunei în condiții civilizate.

Iată obiectivele pe termen mediu și lung propuse:

- Modernizare clădire noua sediu Primăriei Rieni care necesită reparații și dotări moderne, capabile să deservească cetățenii comunei în condiții civilizate.
- Extindere și modernizare Cămin cultural Sudrigiu, pentru care este întocmit documentația tehnică;
- Modernizare Cămin cultural Petrieni pentru care s-a întocmit documentația tehnică;
- Extindere și modernizare Cămin cultural Rieni;
- Modernizare Cămin cultural Ghighiseni;
- Modernizare Cămin cultural Valea de Jos;
- Reparație capitală, modernizarea și dotarea Dispensarului medical din satul Sudrigiu;
- Modernizarea și dotarea Scolii Generale cu clasele I-VIII din satul Ghighiseni;

- Modernizarea si dotarea Gradinitei cu program normal din satul Ghighiseni;
- Modernizarea si dotarea Scolii Generale cu clasele I-IV si Grădiniței cu program normal, din satul Valea de Jos;
- Modernizarea si dotarea Scolii Generale cu clasele I-VIII si a Grădiniței cu program normal din satul Rieni;
- Introducerea încălzirii centralizate, reparația, modernizarea si dotarea Scolii Generale cu clasele I-IV si a Grădiniței cu program normal din satul Sudrigiu;
- Introducerea încălzirii centralizate, reparația, modernizarea si dotarea grădiniței cu programul normal din satul Petrieni;
- Construirea unui bloc de locuințe tip ANL in satul Sudrigiu;
- Construirea unei hale industriale multifuncționale in satul Sudrigiu, pentru care exista întocmit si aprobat studiul de fezabilitate si documentația tehnica;

Clădirile administrative existente pe raza comunei Rieni au necesitat și necesită reparații și dotări moderne, capabile să deservească cetățenii comunei în condiții civilizate.

În perioada 2014 – 2020 în comuna Rieni s-au realizat cea mai mare parte a obiectivelor propuse:

- modernizare clădire nouă sediu Primărie Rieni, situată în curtea dintre Primărie și Școala Generală;
- extindere, modernizare și dotare Cămin Cultural Sudrigiu;
- modernizare și dotare Cămin Cultural Petrieni;
- extindere, modernizare și dotare Cămin Cultural Valea de Jos;
- modernizare și dotare Cămin Cultural Ghighiseni;
- reparație capitală și modernizare Dispensar medical din satul Sudrigiu;
- reparație capitală, modernizare și dotare Grădinița cu program prelungit din satul Petrieni

Din punct de vedere al circulațiilor, drumurilor, transportului si al străzilor, comuna Rieni se confrunta cu următoarele probleme:

- Fonduri locale insuficiente pentru construirea si întreținerea drumurilor;
- Dependenta financiara de fondurile alocate de la bugetul Consiliului Județean Bihor;
- Transportul public regional parțial dezvoltat;
- Starea tehnica necorespunzătoare, cu mici excepții, a drumului județean ce traversează comuna;
- Starea deplorabila a DN 76, care traversează comuna pe o lungime de 10 km;
- Lipsa podurilor si a podețelor peste cursurile de apa din comuna;

Pentru o rețea de drumuri funcționala care sa deservească nevoile curente ale locuitorilor si activităților economice fără sa afecteze starea mediului înconjurător, ne propunem următoarele:

- Reabilitare DJ 764/F (fost DC231) Ghighiseni - Cucuceni 4 km asfaltat;
- Reabilitare DC 254 Rieni-Valea de Jos, 6,7 km din care 4,5 km asfaltat; iar restul pietruit si pregătit pentru asfaltare;
- Reabilitare DC 241 Ghighiseni-Petrieni 1,4 km asfaltat;
- Asfaltarea DC 240 Rieni - Cucuceni, 2,1 km care este pietruit si pentru care exista un proiect aprobat pentru asfaltare;

- Reabilitarea și asfaltarea a 7,1 km, de străzi rurale care sunt în interiorul localităților și care sunt pietruite;
- Modernizarea drumului forestier din Ghighiseni spre zona numită "Varatec" care este pietruit (10km);
- Construirea unui pod peste Crisul Negru în satul Rieni;
- Construirea unui pod peste Valea Pascului în satul Ghighiseni;
- Construirea unui pod peste Valea Craiasa în satul Sudrigiu;
- Construirea unui pod peste Valea Voienilor în satul Ghighiseni;
- Construirea unui pod peste Valea Țiganilor în satul Petrileni, în zona locuită de romi.
- Construirea de podețe în satele din comuna, în special pe drumurile care fac legătura cu terenuri agricole, păduri și iamașuri.
- Reabilitarea drumurilor agricole în toate satele din comuna;

Din punct de vedere al alimentării cu apă și canalizare, în comuna Rieni există sisteme de alimentare cu apă în 4 sate: Rieni (rețea de 6,3 km, sursa de alimentare - foraj), Ghighiseni (rețea de 6,5 km, sursa de alimentare - din rețeaua orașului Ștei), Sudrigiu (rețea de 5,2 km, sursa de alimentare - foraj), Petrileni (rețea de 5,5 km, sursa de alimentare - din rețeaua orașului Ștei, Valea de Jos (rețea de 6,2 km, sursa de alimentare - foraj)). În satul Cucuceni, există o rețea de apă construită de locuitori în urmă cu 30-40 de ani, care nu mai este funcțională decât în mica măsură sau deloc.

În comuna Rieni există sisteme de alimentare cu apă în 5 sate: Rieni (rețea de 6,3 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei), Ghighiseni (rețea de 6,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei), Sudrigiu (rețea de 5,2 km, sursa de alimentare – foraj), Petrileni (rețea de 5,5 km, sursa de alimentare – din rețeaua orașului Ștei), Valea de Jos (rețea de 6,2 km, sursa de alimentare – foraj). În satul Cucuceni, există o rețea de apă construită de locuitori în urmă cu 40 – 50 de ani, care nu mai este funcțională decât în mică măsură sau deloc. În anul 2020, din rețeaua satului Ghighiseni s-a extins conducta de apă până la intrarea în satul Cucuceni, urmând ca lucrările de branșare să fie finalizate ..

În cursul anului 2007, comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare (în Rieni, Ghighiseni și Sudrigiu), proiect finanțat de Ministerul Mediului. Lucrările sunt finalizate în proporție de 95% și se vor termina. Astfel comuna Rieni va avea sistemul de apă și de canalizare foarte bine pus la punct, capabile să deservească locuitorii comunei în cele mai bune condiții.

Totodată, comuna Rieni este străbătută de conducta de aducțiune gaze naturale pe tronsonul Oradea – Vașcău. S-au făcut demersurile pentru demararea lucrărilor de racordare a populației și agenților economici din comună la rețeaua de gaze naturale. Primul pas a fost înființarea ASOCIAȚIEI ADMINISTRATIVE GAZ SUD BIHOR, cu sediul administrativ în incinta primăriei, unde comuna Rieni este membru fondator. S-a finalizat Studiul de Fezabilitate, urmând ca procedurile să decurgă în continuare, demararea lucrărilor fiind estimată în anii următori

Gospodăriile cetățenilor care au bazine sau fose vidanjabile sunt foarte puține. Apele reziduale menajere sunt deversate în rigolele de apă pluvială sau în alte locuri neamenajate. Iată numai câteva din problemele cu care se confruntă comuna Rieni.

În cursul anului 2007, comunei Rieni i s-a aprobat un proiect de extindere și reabilitare a rețelei de alimentare cu apă și de construire a rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare (în Rieni, Ghighiseni, și Sudrigiu), proiect finanțat de Ministerul Mediului în proporție de 85%. Lucrările se vor termina în anul 2015 și în acest fel comuna Rieni va avea sistemul de apă și de canalizare foarte bine pus la

punct, capabile sa deservească locuitorii comunei. Totodată comuna Rieni este străbătută de conducta de aducțiune gaze naturale pe tronsonul Oradea-Vascau. In următoarea perioada se vor face demersurile pentru demararea lucrărilor de racordare a populației si agenților economici din comuna la rețeaua de gaz metan.

Din punct de vedere al îndiguirilor si regularizărilor cursurilor de apa, in comuna Rieni, zonele cele mai vulnerabile la inundații sunt albia Crișului Negru si Valea Voienilor din satul Ghighiseni.

Iată obiectivele pe termen mediu si lung pe care le propunem:

- Finalizarea lucrărilor pe termen mediu si lung care le propunem:

- Finalizarea lucrărilor de îndiguire pe Valea Voienilor (cca 2km) pe teritoriul satului Ghighiseni (actualmente lungimea digului măsoară 1,4 km).

- Continuarea lucrărilor de regularizare si îndiguire a albiei Crișului Negru, pentru a se evita producerea de inundații. Lucrările au fost demarate si coordonate de Administrația Naționala "Apele Romane", Directia Ape-Crisuri in anul 2001 si au fost sistate in anul 2003, din lipsa de fonduri;

- Regularizare si îndiguire pe Valea Pascului, in satul Ghighiseni, pe o lungime aproximativ de 1,1 km;

- Îndiguirea pârăului (zid de sprijin) ce străbate satul Rieni pe o lungime totala de 850 m (actualmente zidul are o lungime de 450 ml).

- Îndiguirea rigolei stradale (zid de sprijin) din zona Caminului Cultural din satul Ghighiseni pe o lungime total de 220 m, (actualmente sunt finalizați circa 110 ml zid de sprijin)

- Finalizarea lucrărilor de regularizare si îndiguire pe Valea Crăiasa din satul Sudrigiu pe o lungime de 500m.

- Zid de sprijin (10mx20m) pe valea Unghiului din satul Petrieni, lângă podul din intersecția DN76 cu DC 241 Ghighiseni-Petrieni;

- Regularizare pe Valea Neagra (dosului) si lucrări de îndiguire in zona podului din satul Valea de Jos, după finalizarea lucrărilor de alimentare cu apa si de canalizare;

- Regularizare pe Valea Strejeretului si lucrări de îndiguire in zona podului pe DJ 764/F, dintre satele Ghighiseni si Cucuceni după finalizarea lucrărilor de alimentare cu apa si de canalizare.

- Construirea unui pod, pentru fluidizarea circulației, peste Valea Unghiului in satul Petrieni, care sa unească cele doua poduri existente la intersecția DC 241 cu DN 76.

- Regularizare pe Valea Strejeretului si lucrări de îndiguire in zona podului pe DJ 764/F, dintre satele Ghighiseni si Cucuceni, după finalizarea lucrărilor de alimentare cu apa si de canalizare;

- Construirea unui pod pentru fluidizarea circulației, peste valea Unghiului in satul petrieni, care sa unească cele doua poduri existente la intersecția DC 241 cu DN 76.

Pilonul economiei

Comuna Rieni deține o putere economica bazata in special pe baza grupului de firme European Drinks, care funcționează pe teritoriul comunei Rieni. Acest grup de firme favorizează dezvoltarea forței de munca locale si regionale bine calificata si asigura o economie stabila.

Din punct de vedere al industriei cu o singura mare excepție (grupul de firme European Drinks), investițiile autohtone si străine sunt foarte limitate. Principalele activități de mica amploare se concentrează pe prelucrarea lemnului, construcții si comerț.

Dintre obiectivele pe termen mediu si scurt amintim:

- Crearea si dezvoltarea unei industrii diversificate si dinamice, capabila sa ofere posibilitatea de împlinire profesionala si materiala locuitorilor comunei;

- O industrie performanta, generatoare de venit la bugetul local;
- O industrie durabila si nepoluanta;

Din punct de vedere al agriculturii, comuna Rieni se confrunta cu o serie de probleme, din care amintim:

- Resurse financiare insuficiente;
- Investiții puține sau chiar deloc;
- Utilaje agricole învechite sau chiar rudimentare;
- Aplicarea de tehnologii neperformante
- Media de vârstă ridicată a celor ce se ocupa de activități agricole;
- Parcelarea terenului in suprafețe mici, ce nu pot fi întotdeauna lucrate mecanizat;
- Probleme legate de posesiune;
- Degenerarea raselor de animale;
- Perpetuarea monoculturilor (porumb, grâu, cartof), datorita fertilității scăzute a solului;
- Scăderea producțiilor medii la aproape toate culturile;
- Piața de desfacere redusă;

Dintre obiectivele pe termen mediu si lung pe care le-am fixat amintim:

- Practici in agricultura durabile;
- Tehnologii performante, adaptate la condițiile climaterice si ale solului din comuna;
- Activități agricole diversificate si generatoare de venit la bugetul local;
- Asocierea producătorilor;
- Îmbunătățirea practicilor agricole;
- Înființarea de puncte de colectare a anumitor produse (lapte, piei de animale)
- Politici de marketing eficiente;

Din punct de vedere al comerțului si al serviciilor, dintre problemele prezente in comuna amintim:

- Unități comerciale mici, cu profit mic;
- Diversitatea redusă, majoritatea fiind orientate spre alimentație publică - magazine alimentare si baruri;
- Lipsa unor activitate prestatoare de servicii gen: cojocarii, cizmarii, ateliere lăcătușerie, etc.
- Orientare in majoritate spre clienți locali;
- Activitatea de marketing redusă
- Valorificare slabă a resurselor locale;

Obiective pe termen mediu si lung:

- Diversificarea obiectului de activitate al firmelor;
- Utilizarea eficientă a resurselor locale;

- Promovarea unor tehnici eficiente de marketing;
- Orientarea parțială spre turiști, ca potențiali clienți;

Din punct de vedere al turismului și agroturismului, dintre problemele prezente în comuna Rieni, se enumera:

- Lipsa unor obiective turistice de interes National și International;
- Inexistența fermelor și pensiunilor agroturistice autorizate;
- Lipsa unor produse turistice coerente;
- Lipsa personalului calificat în turism și agroturism;
- Promovarea slabă a produselor turistice existente la nivel regional și care includ și comuna Rieni;

Obiective pe termen mediu și lung:

- Creșterea vizibilității și notorietății comunei Rieni în țară și în lume, în scopul dezvoltării turismului, atragerii turiștilor și a finanțării programelor locale de dezvoltare în domeniul turismului;
- Înființarea unei rețele solide de gospodării autorizate pentru practicarea agroturismului;
- Demararea lucrărilor de amenajare ca zonă de agrement a locului numit "Varatec" de pe teritoriul satului Ghighiseni;
- Practicarea unui turism integrat cu pachete turistice variate;
- Formarea profesională în domeniul turismului rural, pentru cât mai mulți locuitori ai satelor din comuna Rieni;
- Realizarea unor programe de pregătire pentru practicanții de agroturism;
- Realizarea unor produse turistice diversificate;
- Adoptarea unor măsuri eficiente de promovare, atât la nivel regional cât și la nivel național;
- Realizarea și promovarea unor evenimente locale;

Pilonul Patrimoniului natural și construit

Comuna Rieni deține un patrimoniu natural diversificat, cu zone de pădure, sit natura 2000 și zone de vai în câmpie întinsă. Patrimoniul construit se evidențiază cu câteva obiecte construite clasate ca monumente istorice și în așteptarea unor propuneri spre clasare prin studiul istorico-arhitectural realizat pentru fundamentarea PUG-ului Rieni, de către arh. Cristian PUSCAS.

Dintre problemele privind protecția mediului înconjurător care există la nivelul comunei Rieni, enumerăm:

- Degradarea parțială a solului;
- Sistem de gestionare a deșeurilor ineficient (nu se colectează pe sortimente).
- Necunoașterea normelor de protecția mediului și a legislației în vigoare;
- Educație ecologică redusă;

Obiective pe termen mediu și lung pe care le-am fixat:

- Stoparea degradării mediului ambiant datorită activităților economice și deșeurilor solide casnice nedegradabile;
- Promovarea practicilor de agricultură ecologică;

- Realizarea unui sistem de epurare final al apelor uzate;
- Curtarea cursurilor de apa si a domeniului public;
- Montarea de coșuri de gunoi pe domeniu public;
- Crearea unor mecanisme de colectare selectiva a deșeurilor;
- Realizarea unor cursuri de educație ecologica;
- Împădurirea suprafețelor degradate;

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1. Studii de fundamentare

În elaborarea acestei etape au fost utilizate datele cuprinse în Planul Urbanistic General al comunei Rieni ediția 2010, Lista Monumentelor Istorice 2015, editat de Ministerul Culturii și Cultelor, datele cele mai recente de la Institutul Național de Statistică - Bihor, documentații de urbanism (P.U.D./P.U.Z.) elaborate anterior P.U.G.-ului și Dezvoltarea Durabilă a comunei Rieni - capitolul Strategia de Dezvoltare Locală a comunei Rieni elaborat de către un grup de specialiști din Primăria comunei Rieni, Studiu istoric realizat de către arh. Cristian Pușcaș, Studiu arheologic realizat de către dr. Arheolog Călin Ghemiș, studiu de riscuri realizat de ing. geol. Balaj Vasile.

3.2. Priorități strategice și principii de intervenție

Lista de intervenții prioritare susținuta de prezentul PUG a fost structurata pe doua categorii temporale:

- etapa 1 - termen scurt/mediu 5-7 ani
- etapa 2 - termen lung 10-12 ani

In primul orizont temporal, se situează intervenții de doua tipuri:

A. Intervenții de natura a spori expunerea comunei in plan periurban si regional: conexiunile externe, dezvoltarea si promovarea obiectivelor turistice, dezvoltarea zonelor de activități economice in zonele cu potențial in acest sens.

B. Intervenții de natura a spori confortul locuitorilor in comuna lor: îmbunătățirea serviciilor de proximitate, creșterea si reabilitarea dotărilor in toate localitățile comunei, rezolvarea de incompatibilitatea de trama locala.

Pe termen lung sunt vizate intervenții care ar permite dezvoltarea comunei Rieni si accentuarea rolului ei in contextul regional. Oportunitățile apărute odată cu realizarea variantei ocolitoare Beiuș-Ștei si amplasamentul unor firme din grupul European Drinks in zona Sudrigiu pot ajuta la dezvoltarea zonei ca parc industrial si pol economic in zona.

Detaliat pe capitole aceste priorități de intervenție in sensul prezentului PUG au următoarea desfășurare:

Relații in teritoriu

- Întărirea relațiilor comunei Rieni in cadrul sistemului urban Beiuș-Ștei.
- Dezvoltarea potențialului industrial prin oferta de terenuri accesibile ofertante bine poziționate lângă varianta ocolitoare Beiuș - Ștei.

Funcționalitate interna

- Soluționarea conflictelor funcționale ale unor zone de gospodărire comunala, cimitire, zone industriale cu zonele rezidențiale apropiate;

- Integrarea teritoriilor periferice neconstruite si gestionarea lor atenta
- Diversificarea ofertei de obiective de agrement si sport;

Circulații

- Creșterea capacității de parcare la limitele zonei istorice;
- Creșterea conectivității tramei stradale si a facilităților pentru bicicliști, pietoni;

Fond construit

- Dezvoltarea si ameliorarea fondului construit in privința condițiilor de echipare si dotare;
- Managementul integrat al fondului construit al zonelor industriale in raport cu zonele centrale ale comunei Rieni.
- Clarificarea aspectelor de proprietate funciara si sau imobiliara;
- Abordarea monumentelor istorice de arhitectura care sunt in proprietatea Primariei pentru restaurarea si amenajarea lor ca spatii pentru evenimente culturale.

Cadru socio-economic

- Creșterea siguranței si prevenirea criminalității in comuna Rieni;
- Crearea unui sistem de servicii sociale individualizate, centrate pe nevoile populației aflate in dificultate;
- Dezvoltarea si diversificarea serviciilor publice oferite cetățenilor;
- Încurajarea unitarilor productive care utilizează energii neconvenționale;
- Încurajarea utilizării surselor de energie neconvenționale in zonele rezidențiale;

Turism

- Ridicarea calității produsului turistic si diversificarea ofertei turistice, includerea unor forme alternative de turism (agro-turism, turism cultural, ecumenic, eco-turism);
- Crearea unui sistem integrat de obiective turistice corelat cu sistemul plantat, al pietonalelor si pistelor de biciclete;

Mediu si peisaj

- Evitarea riscurilor naturale si prevenirea efectelor unor catastrofe prin îndiguirea si regularizarea cursurilor apelor;
- Valorificarea resurse reprezentate de peisajul cultural local (tradiții, obiceiuri, produse agricole locale);

Prioritățile în domeniul activității de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comuna Rieni au fost amănunțit studiate în **Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă 2014 - 2020**.

Dezvoltarea durabilă înseamnă recunoașterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente și înseamnă asigurarea satisfacerii nevoilor de bază ale oamenilor: locuințe, străzi sigure, oportunitatea de împlinire prin educație, informare, sănătate și loc de muncă. Toate acestea necesită o economie puternică, capabilă să creeze mijloacele necesare satisfacerii acestor nevoi.

După o analiză a situației existente bazată pe o economie bine reprezentată prin industria alimentară, prin grupul de firme S.C. European Drinks S.A., se consideră necesară atragerea de

investitori și în alte domenii de activitate, care să genereze o varietate mai mare a ocupațiilor profesionale, o mai eficientă utilizare a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare a infrastructurii fizice și sociale, de protecția mediului, de dezvoltare turistică, pentru promovarea zonei, etc.

Factorii principali care influențează favorabil dezvoltarea comunei în viitor sunt următorii:

- amplasarea în zona axului Crișul Negru care cuprinde teritoriile administrative ale orașelor: Beiuș, Ștei și Vașcău, cu un impact pozitiv asupra schimburilor comunității cu exteriorul (comerț, educație, locuri de muncă)
- nod de comunicare pe direcția Oradea - Brad - Deva pe DN 76
- apropierea de calea ferată Oradea-Vaşcău, care traversează comuna pe o lungime de 9 km, având două stații CFR, la Rieni și Sudrigiu
- teren agricol suficient pentru dezvoltări ulterioare
- rezervă de teren pentru potențialii investitori
- înființarea Parcului Natural Munții Apuseni
- încadrarea comunei în prevederile legale privind facilitățile acordate locuitorilor din Munții Apuseni
- starea tehnică corespunzătoare a rețelei rutiere, drumuri asfaltate în toate localitățile
- alimentare cu apă și a satelor este finalizată
- sistemul de distribuție a energiei electrice acoperă în totalitate așezările
- modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea sistemelor de telefonie fixă și mobilă
- prezența arhitecturii tradiționale, obiceiuri și tradiții populare - potențial turistic
- efectuarea unor lucrări de regularizare pe cursuri de apă în vederea stopării inundațiilor și a degradării malurilor.

Planul urbanistic general al comunei Rieni urmărește ca prin analiza situației existente să stabilească atât propunerile pe termen lung (10-20 ani) care vizează teritoriul, cât și propunerile pe termen mediu (5-10 ani) care se referă la reglementări în utilizarea terenurilor și construcțiilor.

În urma analizei situației existente a zonelor funcționale, luând în considerare tendințele dezvoltării actuale și opțiunile locale s-a putut fixa limita noului intravilan pe cât posibil la limite de proprietăți sau geografice urmând ca limita exactă să fie fixată și bornată la nivelul unor planuri cadastrale la sc. 1: 2880.

Propunerile de organizare urbanistică conțin elemente suficiente care să permită, pe baza reglementărilor și obiectivelor de utilitate publică propuse, realizarea lor și eliberarea în consecință a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire. Acolo unde problemele sunt complexe și cer o rezolvare detaliată, se vor întocmi planuri urbanistice zonale și de detaliu pe baza cărora vor putea fi eliberate C.U. (certIFICATE DE URBANISM) și A.C. (AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE).

Referitor la suprafața asigurată de spațiu verde pe locuitor și pe localitățile componente a comunei Rieni situația se va prezenta așa cum se vede în tabelul de mai jos:

LOCALITATEA	POPULATIA NR.	SUPRAFATA SPATII VERZI CE SE VOR AMENAJA ha.	SUPRAFATA / LOC. Mp.
RIENI	552	3.15	54.61
CUCUCENI	85	2.72	523
GHIGHISENI	901	16.43	178.05
SUDRIGIU	364	6.19	181
PETRILENI	549	7.79	141.89
VALEA DE JOS	619	24.14	391.59

3.3. Optimizarea relațiilor în teritoriu

Prin propunerile referitoare la modernizarea infrastructurii rutiere se urmărește fluidizarea traficului rutier, eliminarea traficului de tranzit din localitățile care sunt străbătute de drumul național DN 76. Aceasta se va putea realiza prin executarea drumului ocolitor Beiuș - Ștei.

Mutații intervenite în folosința teritoriului administrativ a localității constau în includerea în intravilan a unor terenuri agricole în scopul construirii de locuințe și servicii publice, zona pentru activități de sport și agrement și zone industriale.

Transportul pe cale ferată se realizează prin halta CFR Rieni și stația CFR Sudrigiu pe linia ferată Oradea - Ciameghiu - Tinca - Holod - Beiuș - Ștei - Vașcău. Finalizarea modernizării rețelei de echipare edilitară contribuie la îmbunătățirea nivelului de alimentare cu apă, canalizare.

De asemenea construirea celor trei stații de epurare și modernizarea sistemului de salubritate alături de măsurile urbanistice și tehnice, administrative și juridice contribuie la îmbunătățirea condițiilor de mediu și respectarea normelor privind protecția acestuia.

REGULAMENTUL AFERENT P.U.G.-ului care va fi prezentat în finalul studiului va urmări în detaliu propunerile de organizare urbanistică prin reglementări la nivel de zonă sau subzonă, pe baza unităților teritoriale fixate, va conține elemente suficiente care să permită eliberarea C.U. și A.C. (certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire).

3.4. Dezvoltarea activităților economice

Cu excepția grupului de firme European Drinks, investițiile autohtone și străine sunt foarte limitate, ele se rezumă la două societăți de prelucrare a lemnului, firme de transport, prestări servicii și comerț.

În planul strategic de dezvoltare locală al primăriei s-au propus următoarele obiective pe termen mediu și lung:

- dezvoltarea resurselor umane, prin programe de orientare profesională respectiv reconversie profesională
- dezvoltarea capacității economice de a susține concurența și îmbunătățirea nivelului de trai al populației, prin înființare de cât mai multe unități de producție, construirea la nivel superior a sistemelor infrastructurale
- protecția mediului, dezvoltare urbană, îmbunătățirea calității mediului, păstrarea și protecția moștenirii culturale și a tradițiilor.

3.4.1. Activități industriale și de construcții

Obiectivele pe termen mediu și lung în strategia de dezvoltare a economiei:

- asigurarea unor terenuri pentru potențialii investitori
- sprijinirea din punct de vedere financiar a micilor întreprinzători în realizarea unor industrii mici și mijlocii cât mai diversificată, dinamică, capabilă să ofere posibilitatea de ocupare a forței de muncă autohtonă.

Administrația locală trebuie să vegheze ca orice amplasare de activitate industrială să fie compatibilă cu zonele învecinate.

2.4.2. Agricultură

Ponderea mică a terenului arabil și mai ales calitatea slabă a pământului oferă șansă minimă pentru relansarea agriculturii. În schimb suprafețele de pășuni ar putea constitui dezvoltarea zootehniei și ar putea asigura populației produse alimentare și ar asigura și locuri de muncă.

Obiectivele propuse pe termen mediu și lung ar fi:

- înființarea unor ferme particulare prin asocierea producătorilor

- acordarea de ajutoare pentru tehnologii performante
- crearea unor baze de colectare și eventual prelucrare a materiilor prime
- politici de marketing eficiente
- măsuri economice și tehnologice elaborate de specialiști

3.4.3. Dezvoltarea activităților turistice și de agrement

Dezvoltarea turismului conduce la crearea de locuri de muncă nu numai în activități specifice domeniului dar și în activități adiacente (agricultură, construcții, transport, comerț, finanțe, etc.). Pentru a atinge acest obiectiv s-au propus următoarele măsuri:

- înființarea unei rețele solide de gospodării pentru practicarea agroturismului
- înființarea unor programe locale de dezvoltare în domeniul turismului
- demararea lucrărilor de amenajare ca zonă de agrement a locului numit Văratec, de pe teritoriul satului Ghighișeni, în primul rând prin modernizarea drumului de acces
- formarea profesională în domeniul turismului rural pentru cât mai mulți locuitori
- realizarea unor produse tradiționale diversificate
- realizarea și promovarea unor evenimente locale.

3.5. Evoluția populației

Evoluția populației a fost prezentată pe larg la capitolul 2.5.

O prognoză în acest domeniu poate fi făcută numai în corelare cu tendința generală din ultimii 15-20 de ani la nivelul județului și al întregii Regiuni de dezvoltare Nord-Vest. Trebuie luat în considerare, astfel, declinul demografic datorat sporului natural negativ și emigrării accentuate a populației, în special a celei active, însoțit de fenomenul de îmbătrânire demografică, care va afecta potențialul de îmbunătățire a creșterii economice și sociale. În ultima decadă a apărut o oarecare tendință pozitivă atât în sporul natural cât și în cea migratorie. Astfel, ca rezultat al unor politici mai restrictive se estimează o scădere a ratei negative nete a migrației externe la nivel național. De asemenea migrația internă, deși redusă, demonstrează o anumită orientare a interesului populației spre stabilirea în mediul rural, mai ales în localitățile apropiate de municipii și orașe mai mari.

Înscriindu-se în această evoluție generală, populația comunei Rieni prezintă o tendință negativă atât sub aspectul sporului natural cât și soldul plecărilor prin schimbare de domiciliu este negativă. Din analiza populației pe structura de vârstă trebuie remarcat procentul mare a populației tinere 21,39% din totalul populației comparativ cu media pe județul Bihor care este de 20,59%.

Apariția de noi locuri de muncă în activitățile economice din sectorul III (servicii publice, comerț, turism și implicit servicii culturale, de agrement, învățământ, sănătate, etc.) și cu posibila dezvoltare a sectorului II (industrie), împreună cu o echipare tehnico-edilitară corespunzătoare și de ridicare a calității vieții ar putea fixa populația tânără.

3.6. Zonificarea teritoriului administrativ - Bilanț teritorial propus UATB

Ca urmare a strategiei de dezvoltare a comunei, în vederea atragerii de investitori în zonă s-a propus introducerea în intravilan a unor terenuri destinate construcțiilor de locuințe cu servicii și terenuri pentru activități productive. Noile trasee ale intravilanului au fost stabilite împreună cu inginerii de specialitate din cadrul primăriei, respectând pe cât posibil limitele cadastrale ale terenurilor introduse.

În cazul fiecărei localități, suprafața solicitată pentru introducerea în intravilan se scoate etapizat din circuitul agricol, prin efectul autorizației de construire.

Terenurile propuse pentru introducerea în intravilan sunt parțial proprietate privată a persoanelor fizice, loturi în proprietate privată a unității administrativ-teritoriale sau domeniu public pe care vor fi propuse terenuri de sport și zone de agrement.

Bilanțul teritorial al suprafețelor cuprinse în limita U.A.T.B.

Destinația terenurilor din teritoriul	Suprafața (ha)	Procent (%)
---------------------------------------	----------------	-------------

administrativ al unității de bază	existent	propus	existent	propus
Terenuri destinate funcțiunilor urbane (intravilan)	505,48	797,26	7,4%	11,3%
Terenuri agricole	3453	2.789	45,4%	41,5%
Terenuri forestiere	3.006	3.006	44,8%	44,8%
Terenuri aflate permanent sub apă și drumuri	146	146	2,2%	2,2%
Terenuri cu altă destinație	14	14	0,2%	0,2%
TOTAL teritoriu administrativ	6.711	6.711	100%	100%

3.7. Intravilan propus. Zonificarea teritoriului intravilan. Bilanț teritorial

Ca urmare a strategiei de dezvoltare economică a comunei, în vederea atragerii de investitori în zonă prin asigurarea de terenuri construibile, Consiliul local Rieni a solicitat introducerea în intravilan a unor suprafețe de teren.

Astfel au fost indicate extinderile pentru fiecare localitate după cum urmează:

- ❖ **RIENI:** în partea de nord intravilanul se restrânge până la limita teritoriului administrativ al localității Sudrigiu. În partea de est se extinde intravilanul până la limita administrativă a localității Valea de Jos, de-a lungul drumului comunal DC 254. În această zonă s-a prevăzut amenajarea unei zone industriale. În ambele cazuri s-au propus zonă de locuit cu funcțiuni compatibile cu locuințele (prestări servicii, comerț, turism). Zona industrială este amplasată pe o platformă industrială, nu poluează, are stație de epurare proprie, la o distanță care se înscrie în limitele optime față de locuințe. În partea de vest, intravilanul se extinde de-a lungul drumului comunal DC 240 Rieni - Cucuceni, până la limita teritoriului administrativ al comunei Rieni.
- ❖ **CUCUCENI:** față de intravilanul existent s-a propus extinderea zonei de locuit în partea de nord a localității de-a lungul drumului DJ 764F până la limita teritoriului administrativ al comunei. Se modifică intravilanul existent în zona cimitirului unde este în curs de execuție o mănăstire și unde s-a amplasat o biserică de lemn adusă din Ghighișeni, declarat monument istoric. În partea de sud a intravilanului există amenajată o zonă de agrement, sport, recreere.
- ❖ **GHIGHIȘENI:** față de intravilanul existent nu s-au făcut introduceri de teren, doar s-au modificat traseul conform planului cadastral. În zona centrală lângă școală și biserică se propune amenajarea unei zone de agrement care va cuprinde teren de sport și un parc. În partea de vest în intravilan se propune o zonă industrială. În partea de nord intravilanul se întinde până la limita intravilanului satului Cucuceni. Intravilanul se compune din:
 - localitatea de bază
 - zona de locuit Mihășești
 - zona de locuit Dealul Țintii
 - zonă de locuit de lângă cantonul silvic
- ❖ **PETRILENI:** în partea de nord s-a extins intravilanul de-a lungul drumului național DN 76, cu o zonă de locuit și servicii compatibile cu funcțiunea de locuire. În partea de vest în zona cimitirului s-a propus o extindere pentru zona de protecție și prestări servicii, industrie. În partea de sud extravilanul se întinde până la limita administrativă a comunei. La ieșirea din localitate spre Rieni pe partea dreaptă lângă sala de sport este prevăzută o zonă de agrement care include terenuri de sport și un parc.
- ❖ **SUDRIGIU:** în partea de nord limita intravilanului rămâne aceeași, în timp ce, pe partea vestică a localității, intravilanul se extinde mult înspre ruta ocolitoare Beiuș - Ștei, care urmează să se construiască în viitorul apropiat. În partea de vest se propune o nouă zonă industrială, dar și de

locuințe cu servicii. Trasarea intravilanului s-a făcut luând în considerare suportul cadastral al localității. Intravilanul propus se compune din:

- localitatea de bază
- trup - sediul R.N.P. Romsilva Administrația Parcului Național Apuseni
- trup - stația de epurare

- ❖ **VALEA DE JOS:** față de intravilanul existent, în partea vestică s-a introdus în intravilan, de-a lungul drumului de acces dinspre Rieni, o suprafață de teren pentru locuințe. În această zonă s-a amenajat un teren de sport și în viitor se va amenaja o zonă de agrement, parc. S-a mai propus extinderea intravilanului în partea de sud, de-a lungul Văii Dosului până la limita teritoriului administrativ Rieni. În partea de nord s-a propus un trup nou pentru rezervorul de apă. Intravilanul s-a propus pe cât se putea pe limite cadastrale. Intravilanul propus se compune din:
 - localitatea de bază
 - cimitirul cu biserica de lemn
 - trup pentru rezervorul de apă.

Fondul locuibil și organizarea structurală a zonei de locuit

Introducerea în intravilan a suprafețelor de teren de-a lungul drumurilor principale, face posibilă crearea unor zone cu locuințe cu regim de înălțime P+1, P+2 etaje și asigurarea confortului prin echiparea tehnică cu apă potabilă din rețea și un sistem de canalizare centralizat, cu stațiile de epurare. În localitatea Sudrigiu se vor construi o stație de carburanți și o sală de evenimente pe teren aflat în domeniul public, lângă DN76.

Instituții sociale și culturale

Instituțiile publice existente s-au analizat în capitolul I al acestei lucrări. Datorită lipsei unor dotări de sănătate în satele din comună este necesară înființarea unui cabinet medical de construcții și tratament la Ghighișeni și a unui cabinet stomatologic în Sudrigiu.

La nivelul unităților de învățământ sunt necesare reparații, modernizări și dotări moderne la școlile și grădinițele din satele aparținătoare a comunei.

Căminele Culturale din satele Sudrigiu, Ghighișeni, Petrieni, Rieni au fost modernizate urmând modernizarea, iar cel din Valea de Jos este în proces de modernizare.

Obiective propuse în cadrul Strategiei de Dezvoltare a comunei sunt asigurarea unor activități de formare profesională pentru adulți, înființarea de noi organizații civice și revitalizarea celor existente, acces facil la surse de informații moderne (internet), necesitatea revitalizării tradițiilor locale (dansuri, port, meșteșuguri).

Prin introducerea unor terenuri în intravilan, se preconizează realizarea inclusiv a unor obiective din categoria serviciilor - turism și agrement, respectiv comerț.

Spații verzi, amenajări sportive

Spațiile plantate existente vor trebui reamenajate, pe baza unor proiecte de specialitate, pentru a reda zonelor centrale prestața și funcționalitatea, mici spații de odihnă și recreere, spații de joacă pentru copii.

Vor fi realizate amenajări locale ambientale atât în zonele rezidențiale, cât și în cele de producție.

Se impune, de asemenea, amenajarea zonelor verzi de aliniament existente, zonele verzi de protecție sanitară (cimitir), ca și amenajarea malurilor de ape.

Amenajările sportive sunt în curs de realizare în toate localitățile comunei. Pe lângă terenurile de sport existente în apropierea școlilor (Ghichișeni, Rieni, Valea de Jos) sunt în curs de realizare

terenuri de fotbal cu gazon la Sudrigiu. La Petrieni s-a construit o sală de sport din finanțări cu fonduri guvernamentale.

Bilanțul teritorial al zonelor cuprinse în intravilanul propus are la bază bilanțul teritorial al intravilanului existent, majorat cu suprafețele propuse pentru extindere.

Stabilirea zonelor funcționale a fost determinată de:

- elemente de analiză a situației existente, priorități, posibilități de amenajări funcționale
- relația față de ansamblul localității și condițiile de interdependență cu celelalte zone funcționale
- disponibilitățile de teren pentru construcții ale fiecărei zone
- dezvoltarea armonioasă a tuturor funcțiilor localității.

Fiecare zonă funcțională este prezentată și justificată prin analizele anterioare acestui capitol și prin opțiuni locale.

BILANȚ TERITORIAL AL SUPRAFEȚELOR DIN INTRAVILAN

Zonificarea teritoriului intravilan RIENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	42,50	27,01%	84,23	51,05%
Unități industriale, depozite și servicii	13,60	8,67%	62,34	37,78%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	3,70	2,36%	3,70	2,25%
Căi de comunicație și transport: - rutier	3,60	2,30%	8,77	5,32%
- feroviar	1,49	0,95%	1,49	0,90%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	1,22	0,77%	3,15	1,91%
Construcții tehnico-edilitare	0,54	0,35%	0,54	0,32%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,35	0,87%	1,35	0,81%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	-	0%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,18	0,12%	0,75	0,45%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	89,97	57,35%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	156,84	100%	165,01	100%

Zonificarea teritoriului intravilan SUDRIGIU	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	16,67	26,48%	72,12	33,24%
Unități industriale, depozite și servicii	14,65	23,28%	106,96	49,30%
Unități agrozootehnice	-	0%	2,97	1,37%
Instituții și servicii de interes public	3,00	4,77%	4,30	1,98%
Căi de comunicație și transport: - rutier	8,78	13,95%	17,38	8,01%
- feroviar	3,27	5,19%	3,27	1,52%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	4,68	15,43%	6,59	3,88%

Construcții tehnico-edilitare	0,76	1,22%	1,08	0,50%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,52	0,83%	0,52	0,24%
- haldă	-	0,00%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	1,55	2,47%	1,55	0,72%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	-
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	9,79	15,55%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	62,96	100%	215,13	100%

Zonificarea teritoriului intravilan PETRILENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	29,90	48,15%	74,60	65,51%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	20,61	18,10%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	2,16	3,48%	2,16	1,89%
Căi de comunicație și transport: - rutier	4,70	7,57%	6,31	5,55%
- feroviar	0,22	0,35%	0,22	0,19%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	0,69	0,97%	7,79	6,84%
Construcții tehnico-edilitare	-	0%	-	0,00%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,79	1,27%	1,43	1,26%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere				
Ape, terenuri neconstruibile	0,15	0,24%	0,15	0,14%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	23,52	37,87%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	62,10	100%	113,85	100%

Zonificarea teritoriului intravilan GHIGHIȘENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	87,19	72,25%	116,45	77,75%
Unități industriale, depozite și servicii	0,30	0,25%	2,61	1,75%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	2,08	1,72%	2,08	1,40%
Căi de comunicație și transport: - rutier	4,91	4,06%	8,32	5,61%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	13,39	11,10%	16,43	11,05%
Construcții tehnico-edilitare	1,04	0,86%	1,06	0,71%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,16	0,96%	1,16	0,78%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	9,98	8,27%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,47	0,39%	1,41	0,95%
Zonă cu destinație forestieră / ocol silvic	0,17	0,14%	-	0%

Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	120,69	100%	149,52	100%

Zonificarea teritoriului intravilan CUCUCENI	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	9,93	24,21%	37,22	84,48%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	-	0%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	0,58	1,42%	1,48	3,36%
Căi de comunicație și transport: - rutier	1,40	3,42%	1,83	4,15%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	0,18	0,44%	2,72	6,17%
Construcții tehnico-edilitare	0	0%	0	0%
Gospodăria comunală: - cimitir	0,33	0,90%	0,33	0,75%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	28,14	28,09%	-	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,48	1,17%	0,48	1,09%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	41,04	100%	44,06	100%

Zonificarea teritoriului intravilan VALEA DE JOS	Existent (inclusiv trupuri)		Propus (inclusiv trupuri)	
	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului	Suprafața (ha)	Procent (%) din totalul intravilanului
Locuințe și funcțiuni complementare + teren agricol	37,15	60,06%	76,01	68,51%
Unități industriale, depozite și servicii	-	0%	-	0%
Unități agrozootehnice	-	0%	-	0%
Instituții și servicii de interes public	0,66	1,07%	0,80	0,72%
Căi de comunicație și transport: - rutier	3,60	5,83%	4,20	3,79%
- feroviar	-	0%	-	0%
Spații verzi, sport, agrement, turism, zone de protecție	4,40	7,12%	24,24	21,85%
Construcții tehnico-edilitare	0,11	0,17%	0,26	0,24%
Gospodăria comunală: - cimitir	1,24	2,00%	2,03	1,83%
- haldă	-	0%	-	0%
Terenuri libere	14,69	23,58%	0	0%
Ape, terenuri neconstruibile	0,11	0,17%	3,40	3,06%
Zonă cu destinație forestieră	-	0%	-	0%
Terenuri neafectate de amenajări urbanistice (agricole, neproductive)	-	0%	-	0%
TOTAL INTRAVILAN	61,85	100%	110,94	100%

Conform Ordonanței de urgență nr. 114 din 17.10.2017 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență nr. 195 / 2005 privind protecția mediului:

-se interzice schimbarea destinației terenurilor amenajate ca spații verzi și reducerea acestora, indiferent de regimul juridic al acestora.

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a asigura din terenul intravilan o suprafață de spațiu verde de min. 20 mp/locuitor până la data de 31 dec. 2010 și de min.26 mp/locuitor până la data de 31 dec. 2013.

Aceasta se va putea asigura treptat, prin reamenajarea spațiilor verzi existente în localitate, prin amenajarea zonelor libere neconstruibile (ex. Malurile cursurilor de apă), plantarea unor perdele de protecție cu plantații înalte pentru mascarea unor funcțiuni care sunt percepute de-a lungul arterelor majore de circulație.

3.8. Organizarea circulației

În prezent circulația majoră la nivelul localităților comunei Rieni este asigurată de drumul național DN 76 respectiv drumul european E 79 Deva-Beiuș - Oradea, drum care traversează trei localități: Petrileni, Rieni și Sudrigiu.

Din drumul național DN 76 (E79) se ramifică drumurile comunale care fac posibilă legătura cu satele aparținătoare comunei astfel:

- drumul comunal DC 254 care face legătura între Rieni și Valea de Jos
- drumul comunal DC 240 care face legătura între Rieni și Cucuceni
- drumul comunal DC 241 care face legătura între Petrileni și Ghighișeni

Legătura între localitățile Ghighișeni și Cucuceni se face pe drumul județean DJ 764F.

Prin C.N.A.D.N.R. Direcția de Proiecte cu Finanțare Externă se va realiza proiectul de variantă ocolitoare Nord - Beiuș - Ștei în lungime de 28 km aprobat, care va ocoli localitățile din zonă, astfel rezolvându-se multe din punctele de conflict existente precum și fluidizarea circulației în zonă.

Astfel acest drum ocolitor va prelua rolul drumului național în porțiunea de traversare a localităților comunei iar drumul național actual pe zona respectivă va deveni o stradă de categoria a III-a în localitate.

În comuna Rieni majoritatea drumurilor sunt asfaltate, excepție făcând câteva străzi rurale din Ghighișeni, precum și drumul comunal DC 240 Rieni - Cucuceni în lungime de 2,1 km care este pietruit. În prezent se lucrează la asfaltarea a 0,3 km din DC 240 Rieni - Cucuceni și construirea unui pod peste Crișul Negru, la Rieni.

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

3.9.1. Alimentare cu apă și canalizare menajeră, lucrări hidrotehnice

❖ LOCALITATEA RIENI

Pentru a se evita producerea de inundații se impune continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională "Apele Române", Direcția Ape-Crișuri în anul 2001 și au fost sistate din lipsă de fonduri. De asemenea sunt necesare lucrări de decolmatare și întreținere a lucrărilor existente de amenajare a malurilor pe văile care se află pe teritoriul localității. Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale, în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor precum și celorlalte lucrări hidrotehnice se instituie zona de protecție conform Legii apelor nr.107/ 1996, Anexa 2, modificată în 5 februarie 2010.

Rigolele și șanțurile drumurilor vor trebui curățate și amenajate pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care sunt executate din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa ajunge la consumatori prin branșamente individuale cu cămine de apometru. Executarea branșamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității.

În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În scopul depistării avariilor sistemul de alimentare cu apă și canalizare trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate
- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.
- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.

- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant

- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități, instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceiași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

❖ LOCALITATEA SUDRIGIU

Pentru a se evita producerea de inundații se impune continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională "Apele Române", Direcția Ape-Crișuri în anul 2001 și au fost sistate din lipsă de fonduri. De asemenea sunt necesare lucrări de decolmatare și întreținere a lucrărilor existente de amenajare a malurilor pe văile care se află pe teritoriul localității. Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale, în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor precum și celorlalte lucrări hidrotehnice se instituie zona de protecție conform Legii apelor nr.107/ 1996, Anexa 2.

Rigolele și șanțurile drumurilor vor trebui curățate și amenajate pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care se vor executa din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa va ajunge la consumatori prin branșamente individuale cu cămine de apometru. Executarea branșamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

În scopul asigurării potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu sistemul de alimentare cu apă trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale. Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității.

În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În scopul depistării avariilor sistemul de alimentare cu apă și canalizare trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate

- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.

- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.

- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant

- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități, instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceeași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

❖ LOCALITATEA PETRILENI

Pentru a se evita producerea de inundații se impune continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională "Apele Române", Direcția Ape-Crișuri în anul 2001 și au fost sistate din lipsă de fonduri. De asemenea sunt necesare lucrări de decolmatare și întreținere a lucrărilor existente de amenajare a malurilor pe văile care se află pe teritoriul localității. Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale, în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor precum și celorlalte lucrări hidrotehnice se instituie zona de protecție conform Legii apelor nr.107/ 1996, Anexa 2, modificată în 5 februarie 2010.

Rigolele și șanțurile drumurilor vor trebui curățate și amenajate pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care sunt executate din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa ajunge la consumatori prin branșamente individuale cu cămine de apometru. Executarea branșamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității.

În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În scopul depistării avariilor sistemul de alimentare cu apă și canalizare trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate
- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.
- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.

- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant

- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități, instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceiași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

❖ LOCALITATEA GHIGHIȘENI

Pentru a se evita producerea de inundații se impune continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională "Apele Române", Direcția Ape-Crișuri în anul 2001 și au fost sistate din lipsă de fonduri. De asemenea sunt necesare lucrări de decolmatare și întreținere a lucrărilor existente de amenajare a malurilor pe văile care se află pe teritoriul localității. Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale, în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor precum și celorlalte lucrări hidrotehnice se instituie zona de protecție conform Legii apelor nr.107/ 1996, Anexa 2, modificată în 5 februarie 2010.

Rigolele și șanțurile drumurilor vor trebui curățate și amenajate pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care sunt executate din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa ajunge la consumatori prin branșamente individuale cu cămine de apometru. Executarea branșamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității.

În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În scopul depistării avariilor sistemul de alimentare cu apă și canalizare trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate

- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.

- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.

- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant

- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități, instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceeași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

❖ LOCALITATEA CUCUCENI

Rigolele și șanțurile drumurilor necesită curățare și amenajare pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care se vor executa din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa va ajunge la consumatori prin branșamente individuale cu cămine de apometru. Executarea branșamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de

protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

În scopul asigurării potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu sistemul de alimentare cu apă trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale. Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 930 / 11 august 2005.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității.

În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În scopul depistării avariilor sistemul de alimentare cu apă și canalizare trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate
- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.
- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.
- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant
- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități,

instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceeași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

❖ LOCALITATEA VALEA DE JOS

Pentru a se evita producerea de inundații se impune continuarea lucrărilor de regularizare și îndiguire a albiei Crișului Negru. Lucrările au fost demarate și coordonate de Administrația Națională "Apele Române", Direcția Ape-Crișuri în anul 2001 și au fost sistate din lipsă de fonduri. De asemenea sunt necesare lucrări de decolmatare și întreținere a lucrărilor existente de amenajare a malurilor pe văile care se află pe teritoriul localității. Pentru asigurarea accesului la cursurile de apă și la lucrările hidrotehnice în scopul menținerii integrității albiilor minore și pentru efectuarea intervențiilor operative în situații excepționale, în jurul lacurilor naturale sau artificiale, barajelor și prizelor precum și celorlalte lucrări hidrotehnice se instituie zona de protecție conform Legii apelor nr.107/ 1996, Anexa 2.

Rigolele și șanțurile drumurilor necesită a fi colmatate și amenajate pentru a avea secțiunea de curgere liberă, neobturată, pentru a putea prelua apele din precipitații și a le conduce în emisar.

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G. în privința alimentării cu apă și a canalizării la un grad de dotare corespunzător se propune extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare pe toate străzile noi introduse în intravilan.

Modernizarea sistemului de alimentare cu apă pentru asigurarea potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu se va face ținând cont de standardele și normativele în vigoare. În acest sens se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de alimentare cu apă și extinderea rețelei de distribuție a apei pe toate străzile noi introduse în intravilanul localității.

Prin intermediul rețelelor de distribuție care se vor executa din conducte de polietilenă de înaltă densitate apa va ajunge la consumatori prin brașamente individuale cu cămine de apometru. Executarea brașamentelor din rețeaua de distribuție se va face numai pe bază de proiecte avizate de către primărie. Introducerea apei curente în locuințe se va face respectând prevederile legii de protecția mediului nr. 137/1995 și Ordinul 536/1997 al Ministerului Sănătății. Rețelele de distribuție vor fi dotate cu hidranți de incendiu conform Normativului P66, cămine de vane de linie și ramificație, cămine de aerisire și golire.

În scopul asigurării potabilității și debitelor necesare consumului, rezervei de avarie și incendiu sistemul de alimentare cu apă trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale. Pentru protecția calității apei în jurul captării și gospodăriei de apă va fi asigurată zona de protecție sanitară cu regim sever conform prevederilor Legii apelor nr. 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

În vederea îmbunătățirii sistemului centralizat de canalizare menajeră se propune finalizarea lucrărilor începute la sistemul centralizat de canalizare menajeră și extinderea rețelei de canalizare menajeră pe străzile noi introduse în intravilanul localității. În scopul evacuării apelor menajere este necesar să se execute colectarea menajeră pe întreaga suprafață a localității în lungul tramei stradale și transportarea lor la stația de epurare. Epurarea apei uzate se face în vederea corectării calității apelor preluate de rețeaua de canalizare prin îndepărtarea elementelor impurificatoare conținute de acestea până la limitele admise pentru descărcarea în emisar.

Apele rezultate în urma epurării vor asigura evacuarea unei ape epurate ai cărei parametrii vor respecta prevederile normativului N.T.P.A. 001/2002, conform H.G. 352/2005, cu privire la condițiile de evacuare a apelor uzate epurate în emisari naturali.

În scopul depistării avariilor, sistemul de alimentare cu apă și canalizare, trebuie întreținut pentru depistarea și combaterea pierderilor de apă prin măsuri de remediere a defecțiunilor constatate, inspecții, revizii preventive, reparații curente sau accidentale.

În jurul stației de epurare va fi asigurată zona de protecție sanitară conform prevederilor Legii apelor 107/96 și H.G. nr. 114/ 19 februarie 2010.

LUCRĂRI HIDROTEHNICE (regularizări de râuri, apărări de mal, lucrări de retenție, lucrări hidroameliorative, alimentări cu apă, canalizări, stații de epurare sau alte lucrări care au legătură cu apele).

Toate lucrările se vor executa pe bază de proiecte. Acestea se vor realiza în mai multe etape de proiectare, după cum urmează:

- *studiu de fezabilitate*, în care se vor studia variante posibile de execuție a lucrărilor, acestea vor fi analizate de beneficiari care vor aviza una din variantele prezentate

- *întocmirea temei de studiu și proiectare* pentru studii hidrologice, hidrogeologice, geotehnice, studii topografice, alte studii de teren necesare, precum și pentru studiul de fezabilitate.

- *studiile de teren* se vor executa de către unități abilitate, pe bază de observații de lungă durată și se vor executa înainte de întocmirea studiului de fezabilitate, astfel încât tema de proiectare pentru studiul de fezabilitate să conțină toate elementele necesare proiectului. În mod obligatoriu studiile de teren se vor întocmi înainte de întocmirea studiului de fezabilitate.

- *studiul de fezabilitate*, întocmit pe baza temei de proiectare emise de beneficiar și a studiilor de teren întocmite înainte de această etapă, care vor fi puse la dispoziția proiectantului, în această etapă se vor stabili soluțiile fezabile de către proiectant și se vor completa eventual studiile de teren, în funcție de necesitățile soluțiilor adoptate de proiectant

- *proiectul tehnic - detalii de execuție*, se vor întocmi pe baza studiului de fezabilitate, de către proiectantul studiului de fezabilitate, se va detalia studiul de fezabilitate astfel încât să se poată executa în teren, se vor întocmi piesele scrise (memorii tehnice, caiete de sarcini, liste de cantități, instrucțiuni de urmărire a comportării construcțiilor, instrucțiuni de exploatare), piesele desenate și detaliile necesare execuției lucrării.

- *detalii de execuție* - în cazul în care executantul ofertează pe baza proiectului tehnic, o tehnologie dedicată (utilaje specifice, altele decât cele propuse de proiectant) sau o soluție alternativă, dar care realizează aceeași parametri de funcționare, executantul va întocmi detaliile de execuție pentru această soluție, care vor fi însușite de proiectantul inițial.

3.9.4. Alimentarea cu energie electrică:

❖ LOCALITATEA RIENI

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.-urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc.).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente

- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kV (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

❖ LOCALITATEA SUDRIGIU

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.- urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente
- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kw (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

❖ LOCALITATEA PETRILENI

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.- urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente
- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kV (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

❖ LOCALITATEA GHIGHIȘENI

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.- urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc.).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente
- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kV (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

❖ LOCALITATEA CUCUCENI

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.-urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc.).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente
- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kV (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

❖ LOCALITATEA VALEA DE JOS

Având în vedere propunerile de perspectivă făcute în P.U.G.-urile anterioare, referitoare la amenajarea teritoriului, evoluția demografică, potențialul economic, echiparea tehnico-edilitară și dezvoltarea turismului și agrementului, din punct de vedere al alimentării cu energie electrică, nu se întrevăd amplificări semnificative ale consumatorilor de energie electrică.

Ca o caracteristică generală, creșterea consumului de energie electrică se datorează creșterii consumului în gospodăriile existente, ca urmare a dotării cu utilaje și echipamente necesare activităților din gospodării (pompe, diverse scule electrice, mașini de spălat automate, boilere electrice, radiatoare electrice, etc).

Conform Normativ PE 132/95, pentru iluminat și utilizări casnice, sunt estimate creșteri ale consumului de la 0,6 - 0,75 la 1,2 - 1,5 kW pentru o gospodărie din mediul rural, având un nivel mediu de dotare.

În măsura creșterii consumurilor de energie electrică, etapizat și pe zone, se execută următoarele lucrări:

- amplificări ale posturilor de transformare existente
- înlocuirea conductorilor existenți cu alții având secțiuni superioare pentru menținerea căderilor de tensiune în limite admise.

Pentru eventualii consumatori industriali având o putere maxim absorbită de ordinul zecilor de kW, se vor construi posturi de transformare proprii racordate la rețeaua de 20kV existentă în localitate, iar pentru micii consumatori tehnico-edilitari cu puteri electrice sub 10 kV (magazine, pensiuni turistice, stație de pompe pentru alimentarea cu apă, etc.) se vor amplifica și extinde (după caz) rețele de joasă tensiune existente în zonă.

Pentru îmbunătățirea performanțelor iluminatului public, se propune extinderea iluminatului public și pentru zonele în care lipsește

Telecomunicații

În prezent firma R.D.S. & R.C.S. a finalizat în zonă lucrările pentru posibilitatea introducerii telefoniei fixe și mobile digitale prin satelit (relee, amplificatoare de semnal) existând astfel posibilitatea ca locuitorii localității să poată beneficia de acest tip de servicii telefonice și internet.

Concomitent s-a creat posibilitatea recepționării programelor T.V. prin satelit folosindu-se antenele parabolice.

3.9.5. Alimentare cu căldură

Comuna Rieni este străbătută de conducta magistrală de gaz DN 400, tronsonul Oradea - Vașcău. În următoarea perioadă se vor face demersurile pentru demararea lucrărilor de racordare a populației și agenților economici din comună la rețeaua de gaz metan.

Această distribuție de gaze naturale constă în:

- o stație de preparare, măsurare gaze naturale 25/6 bari
- conductă de reparație gaze naturale la 6 bari
- stație de reglare măsurare gaze naturale, 2 buc. SRM 6/2 bari
- rețele de distribuție la 2 bari în localitate
- bransamente și instalații de utilizare la consumatori

3.9.6. Gospodăria comunală

Deșeurile menajere ale populației sunt colectate și transportate la halda de gunoi a localității Oradea, conform contractului de prestări servicii între S.C. Eco Bihor S.R.L. din Oradea, deoarece comuna nu are halde de gunoi proprii, conform normelor actuale.

Cimitire sunt în fiecare localitate și sunt suficiente ca și suprafață. Conform normelor de igienă este asigurată distanța între cimitir și zona de locuit (min. 50 m).

3.10. Protecția mediului

Problemele de poluare a mediului au fost enumerate la punctul 2.9. Protecția și conservarea mediului. Se vor lua măsurile necesare pentru păstrarea și refacerea echilibrului natural prin înlăturarea surselor de poluare elaborate de specialiști sub îndrumarea Agenției pentru Protecția Mediului care să evidențieze măsuri concrete în fiecare caz în parte.

Important de menționat este faptul ca prin propunerile de extindere a intravilanului nu se va afecta in niciun fel situl natura 2000. Astfel propunerile de extindere a intravilanului nu se vor suprapune cu suprafața sitului O SCI0042 CODRU MOMA.

Prioritățile în acest domeniu sunt cele referitoare la:

- epurarea și preepurarea apelor uzate menajere
- diminuarea până la eliminare a surselor de poluare majoră: poluarea solului prin lipsa sistemului unitar de canalizare menajeră, respectiv poluarea din trafic (pe DN 76)
- organizarea sistemelor de spații verzi cu rol de protecție sanitară
- conservarea și punerea în valoare a unităților de peisaj
- respectarea normelor privind normele de igienă și condițiile de viață a populației
- mărirea gradului de confort prin dezvoltarea rețelelor edilitare
- gestiunea deșeurilor - serviciul actual nu satisface cerințele Uniunii Europene (nu se colectează selectiv în funcție de categoria deșeurilor)
- reducerea efectelor negative cauzate de circulație - poluare acustică și a aerului după darea în folosință a drumului de centură.

Măsuri în zonele de risc

Din punct de vedere al zonelor de riscuri naturale previzibile, potențiale și identificate în unitățile geomorfologice (dealurile Tărcăiței, dealurile Băiței, nivelele de terasă din Depresiunea Beiușului) sunt specifice fiecărei unități. În localitățile comunei au fost făcute lucrări de regularizare parțial pe cursurile de apă ce prezintă pericol de inundație. Aceste lucrări sunt în curs de finalizare în anul 2017 - 2018 cu finanțări din buget local și surse guvernamentale.

Riscul de inundații este prezent in comuna Rieni, localitățile comunei pot fi afectate de inundațiile torenților si a râurilor. Zonele inundabile sunt pe cursul râului Crișul Negru in zona dintre localitățile Rieni - Cucuceni, Petrieni - Ghighiseni, cat si in zona de Nord a localității Rieni si in zona de Vest a localității Sudrigiu (conf. Anexa nr. 5 din Studiu de riscuri naturale si Planșa încadrare in teritoriu).

De menționat este ca după cum se observa si in partea desenata, intravilanul propus se dezvolta in zonele sigure din punct de vedere al riscului la inundații. Excepție de la acest principiu sunt doar 2 zone. Primul trup propus (care se suprapune pe zona inundabila) este Trup nr. 5 al localității Sudrigiu - Stație de epurare de 0,32 ha. A doua excepție o face o zona propusa a fi introdusa in intravilan, zona dintre localitatea Rieni si Cucuceni, zona strict a DC 240 care leaga localitatea Rieni de Cucuceni (Propunere de introducere in intravilan cu motivație strategic administrativ-economica).

Regulamentul privind situațiile de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale, aprobat prin Ordinele nr. 638/12.05.2005 al Ministerului Administrației și Internelor și nr. 420/11.05.2005 al Ministerului Mediului și Gospodăririi Apelor, publicate în Monitorul Oficial nr. 445/30.05.2005, definește tipurile de risc generatoare de situații de urgență și stabilește atribuțiile ce revin tuturor structurilor implicate pentru gestionarea acestora.

2.9.1.1. Măsuri caracteristice de apărare în caz de inundații sunt:

- Pentru zonele îndiguite ale cursurilor de apă:
- cota fazei I de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la piciorul taluzului exterior al digului pe o treime din lungimea acestuia
- cota fazei II-a de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la jumătatea înălțimii dintre cota fazei I și cea a fazei a III-a de apărare.

- cota fazei a III-a de apărare - atunci când nivelul apei ajunge la 0,5-1,5m sub cota nivelurilor apelor maxime cunoscute sau sub cota nivelului maxim pentru care s-a dimensionat digul respectiv sau la depășirea unui punct critic.

- Pentru zonele neîngăduite ale cursurilor de apă:

- cota de atenție - nivelul la care pericolul de inundare este posibil după un interval de timp relativ scurt în care se pot organiza acțiunile de apărare sau de evacuare.

- cota de inundație - nivelul la care sunt necesare măsuri deosebite de evacuare a oamenilor și bunurilor, restricții la folosirea podurilor și căilor rutiere, precum și luarea unor măsuri deosebite în exploatarea construcțiilor hidrotehnice.

- Pentru zonele neîndiguite ale cursurilor de apă:

Pentru comportarea barajelor:

- pragul de atenție - valorile unora dintre parametri se aproprie sau chiar depășesc domeniul considerat normal, fără ca starea generală de stabilitate a construcției să fie modificată.

- pragul de alertă - modificări periculoase ale parametrilor de comportare cu evoluția spre forme incipiente de cedare.

- pragul de pericol - barajul suferă modificări ce pot conduce la avarierea gravă sau la ruperea construcției.

Pentru inundații prin aglomerarea ghețurilor și revărsarea apelor:

- faza I - atunci când gheața se desprinde și sloiurile se scurg pe cursul de apă.

- faza II-a atunci când sloiurile de gheață formează îngrămădiri.

- faza III-a atunci când sloiurile s-au blocat formând zăpoare (baraje de gheață)

2.9.1.2. Măsuri operative de intervenție în situații de urgență

Comitetele locale pentru situații de urgență:

- asigură permanența la sediul primăriei în vederea primirii prognozelor și avertizărilor hidrometeorologice, a deciziilor Comitetului județean și pentru transmiterea informațiilor privind evoluția fenomenelor periculoase, efectelor lor, măsurilor luate și măsurilor suplimentare necesare.

- folosesc toate mijloacele existente pentru avertizarea cu prioritate a populației și obiectivelor aflate în zonele de risc pentru producerea fenomenelor meteorologice periculoase și a poluărilor accidentale.

- declanșează acțiunile operative de apărare în zonele de risc pentru producerea fenomenelor meteorologice periculoase și a poluărilor accidentale.

- supravegherea permanentă a zonelor de risc;

- dirijarea forțelor și mijloacelor de intervenție;

- supraînălțarea și consolidarea digurilor și a malurilor în funcție de cotele maxime prognozate.

- evacuarea preventivă a oamenilor și animalelor și punerea în siguranță a bunurilor ce nu pot fi evacuate, prin ridicare la cote superioare sau prin ancorare.

- se iau măsuri de evitare sau de eliminare a blocajelor cu plutitori și ghețuri, în special în zonele podurilor rutiere și de cale ferată, prizelor de apă, de evacuare a apei din incinte

- asigură participarea forțelor de intervenție alcătuite din localnici la acțiunile operative desfășurate de specialiștii unităților destinate de lucrări cu rol de apărare împotriva inundațiilor;

- localizează apele revărsate, precum și pe cele provenite din infiltrații și scurgeri de pe versanți și le dirijează în albiile cursurilor de apă, gravitațional sau prin pompare.

Măsuri de restaurare a zonelor de retenție (lunci inundabile), zone umede etc.) prin:

- crearea de noi zone umede;
- reconectarea și restaurarea luncii inundabile;
- remeandrarea cursului de apă;
- renaturarea malurilor cursului de apă (protecții vegetative);

Măsuri naturale de retenție a apei în zone rurale/populate:

- rigole "verzi", canale și rigole, sisteme de drenaj etc.
- colectarea și stocarea apei de ploaie în rezervoare îngropate/subteran;
- pavaje permeabile, acoperișuri verzi, zone de bioretenție, canale de infiltrație, spații verzi amenajate (inclusiv plantarea de arbori și arbuști pentru drenarea biologică a excesului de umiditate).

Măsuri naturale de retenție a apei prin schimbarea sau adaptarea practicilor de utilizare a terenurilor în agricultura.

- practici de cultivare pentru conservarea solului;
- terasarea versanților;

Măsuri naturale de retenție a apei prin schimbarea sau adaptarea practicilor de utilizare a terenurilor în managementul pădurilor.

- îmbunătățirea managementului pădurilor în zonele inundabile;
- menținerea suprafeței pădurilor în bazinele de recepție ale A.P.S.F.R.-urilor;
- menținerea pădurilor în zonele perimetrare lacurilor de acumulare;
- extinderea pădurilor în bazinele de recepție ale A.P.S.F.R. -urilor (împăduriri în afara fondului forestier).
- lucrări de amenajare a bazinelor hidrografice torențiale - amenajarea albiilor torențiale.

Alte măsuri de reducere a nivelului de apă.

- mărirea capacității de tranzitare prin redimensionarea podurilor;
- măsuri de asigurare a capacităților de desecare/drenaj;
- creșterea capacității de tranzitare a albiei minore prin lucrări locale de decolmatare și reprofilare a albiei;
- relocare diguri;
- demolare, sau după caz relocare lucrări/ construcții diverse amplasate în albie care obturează secțiunea de scurgere;
- refacerea / menținerea volumelor de atenuare a lucrărilor de acumulare existente (permanente/nepermanente);

Condiții de fundare

În perimetrul administrativ al comunei Rieni și a localităților aparținătoare, Petrileni, Sudrigiu, Valea de Jos, Ghighiseni, Cucuceni raionarea geotehnică coincide cu cele două unități geomorfologice: sistemul teraselor fluviatile (care includ și fruntea acestora) și versanții dealurilor, de pe cele două maluri ale Crișului Negru. În acest sens se remarcă faptul că în cuprinsul terasei de lunca se regăsesc aceleași condiții geotehnice pe întreaga suprafață, cu excepția perimetrului limitrof terenurilor fruntea teraselor unde sunt prezente ogase, ravene, viroage, care preiau și conduc apele superficiale, unde sunt prezente la baza, terenuri mlăștinoase și pasmanturi compresibile.

Stratificația terenului și caracterizarea geotehnică în zona sistemului de terase fluviatile

Pe verticala se disting următoarele:

- roca de baza - alcătuită din argilele și nisipurile panoniene de culoare cenușie - albăstruie. Din punct de vedere geotehnic aceste pasmanturi prezintă caracteristici geotehnice superioare.

Puține construcții din perimetrul administrativ al comunei Rieni folosesc această formațiune ca teren de fundare (poduri)

- formațiunea acoperitoare care cuprinde depozitele terasei, este alcătuită din orizontul pietrișurilor de terasă și orizontul argilos prafos/prafos argilos de terasă.

- orizontul argilos (nisipos-prafos) are caracteristici individuale în fiecare terasă. De asemenea el este împărțit pe criterii geotehnice în strate și lentile.

Varietatea mare de tipuri litologice care alcătuiesc stratele, conduc la caracteristici geotehnice diferențiate ceea ce face ca presiunile convenționale să varieze între 150 și 350 KPa. În toate terasele acest orizont este utilizat ca teren bun de fundare. Excepție face terasa de lunca unde în apropierea Crișului Negru și afluenții acestuia din zona terasei de lunca, se întâlnesc terenuri dificile de fundare (terenuri foarte compresibile).

Stratele argiloase care alcătuiesc orizontul argilos fac parte din categoria pasmanturilor cu umflări și contracții mari (PUCM).

Din profilele geotehnice întocmite în zona, rezulta că pe trasa înaltă de 6-12m, până la adâncimea de 6-7m față de cota terenului natural, formațiunile interceptate sunt reprezentate prin argile prăfoase, pe alocuri cu intercalații de praf argilos (la adâncimi de peste 3,00m).

Pe terasa de lunca stratul de argilă prăfoasă este mai subțire, sub care se găsesc nisipuri fine argiloase, saturate cu o consistență de $I_c = 0,24-0,47$.

Ca o caracteristică generală se remarcă faptul că argilele din zona municipiului comunei Rieni sunt contractile, având un indice de plasticitate $I_p = 35,2 - 45,2$, indicele de activitate $I_A = 1,34-1,51$ și criteriul de plasticitate $C_p = 24,1-30,4$.

În vederea executării unor construcții care să răspundă la cerințele de siguranță se vor solicita studii geotehnice.

Protecția populației

Pentru realizarea prevenirii populației despre pericolul atacului aerian sau al producerii unor dezastre, dacă perimetrul construitibil se extinde în afara razei de audibilitate a semnalului transmis de sirenele existente în prezent, pentru aceste zone se vor prevedea și asigura obligatoriu, prin grija consiliului local, sirene de alarmare astfel încât semnalul să poată fi recepționat în toată zona construită.

Se impune realizarea sistemelor de anunțare a incendiilor și alarmare (telefonie) acolo unde nu există, sau întreținerea lor în localitățile în care există.

3.11. Obiective de utilitate publică

Prin lucrarea de față s-a stabilit destinația tuturor terenurilor sub forma zonificării funcționale.

Pentru zonele nou introduse în intravilan s-au stabilit interdicții temporare de construire până la elaborarea unor planuri urbanistice zonale sau de detaliu (excepție fac locuințele dacă sunt amplasate în zonele de locuit).

De asemenea, s-au marcat zonele de protecție sanitară la cimitir, protecție față de construcții și culoare tehnice, zona de protecție a infrastructurii căii ferate, stația de epurare, gospodăria de apă.

Lucrări de utilitate publică sunt:

- prospecțiunile și exploatarea geologice
- căile de comunicație, alinierea și lărgirea străzilor

- echiparea tehnico-edilitară, îndiguiri și regularizări de râuri.
- amenajări de teren pentru stoparea eroziunilor.

Se impune realizarea, în etape pentru care a fost realizat P.U.G. -ul, următoarele obiective:

- continuarea reabilitării infrastructurii rutiere
- extinderea rețelelor de alimentare cu apă în zonele introduse în intravilan
- finalizarea execuției rețelelor de canalizare și a stației de epurare
- asigurarea unor terenuri pentru obiectivele de producție (industrie și depozitare, complexe comerciale și alte servicii)
- realizarea unor dotări turistice (cazare, alimentație publică, diverse dotări de agrement în zonele cu potențial turistic)
- amenajarea zonei de agrement
- gestionarea deșeurilor menajere

3.12. Circulația juridică a terenurilor

Determinarea circulației juridice a terenurilor între deținători, în vederea realizării noilor obiective de utilitate publică se realizează astfel:

- terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul public al unităților administrativ-teritoriale
- terenuri ce se intenționează a fi trecute în domeniul privat al unităților administrativ - teritoriale
- terenuri aflate în domeniul privat, destinate concesionării
- terenuri aflate în domeniul privat, destinate schimbului.

În vederea realizării noilor obiective de utilitate publică sunt vizate, în vederea schimbului sau cedării către administrație, terenuri aflate în domeniul privat, destinate creării noilor străzi din zonele noi introduse în intravilan.

Propunerile de organizare urbanistică conțin elemente suficiente care să permită prin Regulamentul aferent PUG realizarea obiectivului solicitat, astfel încât certificatele de urbanism și autorizațiile de construire să se poată elibera pe baza acestei lucrări.

Posibilitatea de dezvoltare a localității se referă la amenajări funcționale, centru de interes general. Rezerva de zone de locuit, zone de interes public, zone de agrement și odihnă, este absolut necesară pentru politica de dezvoltare a localității.

Pentru suprafețele incluse în intravilan cu destinații de zonă de locuit, zona de dotări, zone de agrement, se impun restricții de construcție până la elaborarea de studii de specialitate PUZ-PUD, urmând ca după avizarea acestuia, restricția de construcții să devină nulă.

3.13. Politici și programe de investiții publice necesare implementării

Detaliat pe capitole aceste politici și programe de investiții în sensul prezentului PUG au următoarea desfășurare:

Relații în teritoriu

- Întărirea relațiilor comunei Rieni în cadrul sistemului urban Beiuș-Ștei.
- Dezvoltarea potențialului industrial prin oferta de terenuri accesibile ofertante bine poziționate lângă varianta ocolitoare Beiuș - Stei.

Funcționalitate internă

- Soluționarea conflictelor funcționale ale unor zone de gospodărire comunala, cimitire, zone industriale cu zonele rezidențiale apropiate;

- Integrarea teritoriilor periferice neconstruite si gestionarea lor atenta
- Diversificarea ofertei de obiective de agrement si sport;

Circulații

- Creșterea capacitații de parcare la limitele zonei istorice;
- Creșterea conectivității tramei stradale si a facilităților pentru bicicliști, pietoni;

Fond construit

- Dezvoltarea si ameliorarea fondului construit in privința condițiilor de echipare si dotare;
- Managementul integrat al fondului construit al zonelor industriale in raport cu zonele centrale ale comunei Rieni.
- Clarificarea aspectelor de proprietate funciara si sau imobiliara;
- Abordarea monumentelor istorice de arhitectura care sunt in proprietatea Primăriei pentru restaurarea si amenajarea lor ca spatii pentru evenimente culturale.

Cadru socio-economic

- Creșterea siguranței si prevenirea criminalității in comuna Rieni;
- Crearea unui sistem de servicii sociale individualizate, centrate pe nevoile populatiei aflate in dificultate;
- Dezvoltarea si diversificarea serviciilor publice oferite cetățenilor;
- Încurajarea unitarilor productive care utilizează energii neconvenționale;
- Încurajarea utilizării surselor de energie neconvenționale in zonele rezidențiale;

Turism

- Ridicarea calității produsului turistic si diversificarea ofertei turistice, includerea unor forme alternative de turism (acro-turism, turism cultural, ecumenic, eco-turism);
- Crearea unui sistem integrat de obiective turistice corelat cu sistemul plantat, al pietonalelor si pistelor de biciclete;

Mediu si peisaj

- Evitarea riscurilor naturale si prevenirea efectelor unor catastrofe prin îndiguirea si regularizarea cursurilor apelor;
- Valorificarea resurse reprezentate de peisajul cultural local (tradiții, obiceiuri, produse agricole locale);

Prioritățile în domeniul activității de amenajare a teritoriului și urbanism pentru comuna Rieni au fost amănunțit studiate în **Strategia Locală de Dezvoltare Durabilă 2014 - 2020**.

Dezvoltarea durabilă înseamnă recunoașterea faptului că economia, mediul și bunăstarea socială sunt interdependente și înseamnă asigurarea satisfacerii nevoilor de bază ale oamenilor: locuințe, străzi sigure, oportunitatea de împlinire prin educație, informare, sănătate și loc de muncă. Toate acestea necesită o economie puternică, capabilă să creeze mijloacele necesare satisfacerii acestor nevoi.

După o analiză a situației existente bazată pe o economie bine reprezentată prin industria alimentară, prin grupul de firme S.C. European Drinks S.A., se consideră necesară atragerea de investitori și în alte domenii de activitate, care să genereze o varietate mai mare a ocupațiilor

profesionale, o mai eficientă utilizare a resurselor locale, apariția resurselor financiare necesare demarării unor proiecte de reabilitare a infrastructurii fizice și sociale, de protecția mediului, de dezvoltare turistică, pentru promovarea zonei, etc.

Factorii principali care influențează favorabil dezvoltarea comunei în viitor sunt următorii:

- amplasarea în zona axului Crișul Negru care cuprinde teritoriile administrative ale orașelor: Beiuș, Ștei și Vașcău, cu un impact pozitiv asupra schimburilor comunității cu exteriorul (comerț, educație, locuri de muncă)
- nod de comunicare pe direcția Oradea - Brad - Deva pe DN 76
- apropierea de calea ferată Oradea-Vaşcău, care traversează comuna pe o lungime de 9 km, având două stații CFR, la Rieni și Sudrigiu.
- teren agricol suficient pentru dezvoltări ulterioare
- rezervă de teren pentru potențialii investitori
- înființarea Parcului Natural Munții Apuseni
- încadrarea comunei în prevederile legale privind facilitățile acordate locuitorilor din Munții Apuseni
- starea tehnică corespunzătoare a rețelei rutiere, drumuri asfaltate în toate localitățile
- alimentare cu apă și a satelor este finalizată
- sistemul de distribuție a energiei electrice acoperă în totalitate așezările
- modernizarea echipamentelor de telecomunicații și extinderea sistemelor de telefonie fixă și mobilă
- prezența arhitecturii tradiționale, obiceiuri și tradiții populare - potențial turistic
- efectuarea unor lucrări de regularizare pe cursuri de apă în vederea stopării inundațiilor și a degradării malurilor.

Planul urbanistic general al comunei Rieni urmărește ca prin analiza situației existente să stabilească atât propunerile pe termen lung (10-20 ani) care vizează teritoriul, cât și propunerile pe termen mediu (5-10 ani) care se referă la reglementări în utilizarea terenurilor și construcțiilor.

În urma analizei situației existente a zonelor funcționale, luând în considerare tendințele dezvoltării actuale și opțiunile locale s-a putut fixa limita noului intravilan pe cât posibil la limite de proprietăți sau geografice urmând ca limita exactă să fie fixată și bornată la nivelul unor planuri cadastrale la sc. 1: 2880.

Propunerile de organizare urbanistică conțin elemente suficiente care să permită, pe baza reglementărilor și obiectivelor de utilitate publică propuse, realizarea lor și eliberarea în consecință a certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire. Acolo unde problemele sunt complexe și cer o rezolvare detaliată, se vor întocmi planuri urbanistice zonale și de detaliu pe baza cărora vor putea fi eliberate C.U. (certIFICATE DE URBANISM) și A.C. (AUTORIZAȚII DE CONSTRUIRE).

3.14. Lista principalelor Proiecte de dezvoltare si restructurare

Viziunea comunei Rieni cuprinde si conceptul strategic de formulare a strategiei si a perspectivelor de dezvoltare. Conceptul strategic trebuie formulat astfel incit transpunerea sa intr-un plan strategic sa asigure un pachet de acțiuni care vor conduce la creșterea economica, creșterea bazei de impozitare, crearea de locuri de munca si îmbunătățirea calității mediului de viața al comunitarii, cat si protecția factorilor de mediu si utilizarea eficienta a resurselor naturale locale.

Dezvoltarea comunei Rieni, prin crearea si susținerea unui mediu economico-social competitiv, stabil si diversificat, care sa asigure creșterea economica si creșterea calitativi vieții cetățenilor.

Prioritățile strategice de dezvoltare spațiala a comunei Rieni se vor baza pe 4 piloni, si anume:

5. Pilonul social
6. Pilonul administrației si al infrastructurii
7. Pilonul economic

8. Pilonul patrimoniului natural / construit

Proiecte din cadrul pilonului administrativ - infrastructura

5.1. Administrație publică și populație

Fișa de proiect nr. 1

<u>Domeniul: Administrație publică și populație</u>	<u>Programul / Proiectul propus. Titlul: Creșterea nivelului de informare a cetățenilor și mediului de afaceri din comună</u>
Cadrul general	Prin informare, cetățenii pot deveni parteneri ai autorității locale
Obiective	Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri
Motivația proiectului	Nevoia de a informa cetățenii cu privire la modul de lucru, obiectivele, proiectele și realizările autorităților locale
Modul de implementare a proiectului	Realizarea de publicații a comunei; Site-uri funcționale și actualizate; Realizarea de spații de afișaj stradal; Înființarea de posturi specializate în relația cu publicul; Înființare de comitete consultative și grupuri de lucru
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.2

<u>Domeniul: Administrație publică</u>	<u>Programul / Proiectul propus. Titlul: Primării online– comunicare, implicare, transparență</u>
Cadrul general	Dezvoltarea și implementarea de sisteme informatice integrate pentru promovarea interacțiunii între primărie și cetățeni, programe informatice diverse
Obiective	Introducerea de noi instrumente și tehnologii
Motivația proiectului	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni
Modul de implementare a proiectului	Achiziția de diverse echipamente, programe și aplicații informatice
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.3

<u>Domeniul: Administrație publică</u>	<u>Programul / Proiectul propus. Titlul: Îmbunătățirea</u>
---	---

	<u>capacității administrative prin utilizarea de instrumente moderne de lucru</u>
Cadrul general	Utilizarea unor instrumente precum strategii și/sau manuale de proceduri moderne și de actualitate care crează premisele unei activități performante
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative
Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza instrumente specifice managementului public modern în activitatea curentă
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Realizarea de strategii, planuri operaționale - Formalizarea circuitului documentelor - Realizarea procedurilor de lucru
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.4

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Dotarea modernă corp nou sediu Primărie și modernizarea corp vechi sediu Primărie</u>
Cadrul general	Administrația locală are nevoie de sedii moderne care să favorizeze activitatea specifică
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative
Motivația proiectului	Nevoia de a realiza spații adecvate pentru derularea activităților
Modul de implementare a proiectului	Modernizarea și dotarea sediului administrativ
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2022 - 2024
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.5

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Asociere intercomunitară</u>
Cadrul general	Există asociații de dezvoltare intercomunitare, dar acestea trebuie să devină și funcționale
Obiective	Îmbunătățirea capacității administrative
Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza (sprijini) asociațiile de dezvoltare intercomunitare și a serviciilor prestate de acestea
Modul de implementare a proiectului	Achiziții, dotări și echipamente pentru sedii

Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2022 - 2027
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.6

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Simplificarea procedurilor de demarare a activităților economice, pe plan local</u>
Cadrul general	Simplificarea procedurilor pentru demararea activităților economice.
Obiective	Simplificarea acordării avizelor, aprobărilor, acordurilor, etc. cetățenilor și firmelor, în limita legii, astfel încât pe plan local să nu se îngreuneze demararea activităților economice.
Motivația proiectului	Există greutăți și termene prelungite pentru acordarea avizelor, aprobărilor, acordurilor, etc. cetățenilor și firmelor
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea cadrului de aplicare a facilităților: condiții pe care trebuie să le îndeplinească firmele beneficiare; - mecanisme, proceduri și instrumente prin care se vor aplica facilitățile - Aprobarea cadrului de aplicare - Termenele de soluționare a solicitărilor firmelor locale sunt agreate la limita inferioară impusă de lege - Să se stabilească aplicarea “regimului de urgență”, contra-cost.
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	2024
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.7

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Continuarea programului de actualizare PUG (Plan urbanistic general)</u>
Cadrul general	<ul style="list-style-type: none"> - Acțiuni investiționale, stabilirea zonelor de expansiune rezidențială și economică - Investiții care să îndeplinească cerințe privind calitatea vieții, asigurarea unei dezvoltări echilibrate în concordanță cu valorile și aspirațiile locuitorilor
Obiective	<ul style="list-style-type: none"> - Planul Urbanistic General va fi actualizat și va include componentele spațiale ale strategiei de dezvoltare - Proiectele de dezvoltare zonală, si nu numai, justifică interesul de a introduce teren în intravilan

Motivația proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității Primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni - Pe terenul situat în extravilan, propus a se introduce în intravilan se intenționează construirea de zone industriale, construirea de parcuri fotovoltaice, extinderea construcției de locuințe, construirea de clădiri industriale, construirea de mici ateliere pentru activități meșteșugărești și extinderea zonelor de agrement și turism
Modul de implementare a proiectului	Actualizarea PUG. Se vor elabora regulamente locale noi de urbanism și un ghid de utilizare, care să ia în considerație principiile de dezvoltare durabilă, care să fie aprobate de Consiliul Local
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația, Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.8

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Implementarea Cadrului de autoevaluare a modului de funcționare a administrației publice (CAF) la nivelul Primăriei și serviciilor publice locale din subordinea Primăriei.</u>
Cadrul general	Implementarea Cadrului de autoevaluare a modului de funcționare a administrației publice (CAF) la nivelul Strategiei de dezvoltare locală
Obiective	Rapoartele de progres în atingerea standardelor auto-impuse.
Motivația proiectului	Nevoia organizării, eficientizării și monitorizării continue a activității primăriei, asigurarea transparenței, fluidizării comunicării între autorități și cetățeni.
Modul de implementare a proiectului	Acest sistem va permite: evaluarea cu exactitate a calității serviciilor oferite/furnizate de Primărie și serviciile publice locale; impunerea unui standard de calitate acestor servicii ; urmărirea progresului în atingerea standardelor
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2025
Beneficiari eligibili	Consiliul local, Primăria

Fișa de proiect nr.9

<i>Domeniul:</i> <u>Populație</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Continuarea programului privind recompensa financiară și alte</u>
--	--

	<u>facilități a cuplurilor care au implinit 50 de ani de căsnicie.</u>
Cadrul general	Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri
Obiective	Respectul administrației față de persoanele în vârstă
Motivația proiectului	Recompensa financiară (500 lei) și alte facilități a cuplurilor care au implinit 50 de ani de căsnicie (Nunta de aur)
Modul de implementare a proiectului	Se oferă, începând din anul 2008, într-un cadru festiv o diplomă de merit și recompensa financiară, cuplurilor care fac dovada împlinirii a 50 de ani de căsnicie
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.10

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică și populație</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Clarificarea aspectelor de proprietate și domeniialitate asupra teritoriului comunei</u>
Cadrul general	Problema retrocedărilor încă nu este finalizată în totalitate. De asemenea nu există o evidență clară a bunurilor din domeniul public și privat
Obiective	Clarificarea aspectelor de proprietate și domeniialitate asupra teritoriului comunei
Motivația proiectului	Activitatea curentă a autorităților locale este afectată de problemele de fond funciar. Există bunuri și terenuri a căror situație juridică nu este clarificată, astfel că acestea nu pot fi valorificate.
Modul de implementare a proiectului	Finalizarea problemelor de fond funciar – reparcelare, sprijin pentru obținerea titlurilor de proprietate; Realizarea evidenței bunurilor domeniiale și clarificarea situației juridice a bunurilor și terenurilor
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2024
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.11

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Întărirea capacității de aplicare a legislației în materie de construire și disciplină în construcții</u>
Cadrul general	Este necesar menținerea și construirea unei linii arhitectonice unitare pe teritoriul comunei
Obiective	Crearea design-ului sustenabil arhitectonic

Motivația proiectului	Armonia arhitecturală sustenabilă trebuie să fie menținută
Modul de implementare a proiectului	Verificarea modului de respectare a legislației în materie de construire și disciplină în construcții. Verificarea respectării normelor din PUG, PUZ și PUD
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.12

<i>Domeniul:</i> <u>Administrație publică</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Sisteme de indicatoare cu denumirile stazilor, de intrare/ieșire din localități, semne de circulație, obiective din comună (instituții publice, monumente)</u>
Cadrul general	Design-ul local și orientarea pe teritoriul comunei se pot îmbunătăți prin utilizarea unui sistem de indicatoare adecvat
Obiective	Crearea design-ului sustenabil arhitectonic
Motivația proiectului	Nu există sisteme de indicatoare cu numele străzilor, sisteme adecvate de marcare a intrărilor/ieșirilor din localități și nici semne de circulație adecvate în toate locurile și zonele.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea și montarea de: <ul style="list-style-type: none"> - Plăcuțe cu denumirile străzilor și indicatoare de orientare - Plachete de marcare a intrărilor/ieșirilor din localități - Semne de circulație adecvate locului și zonei
Surse de finanțare	Bugetul local
Termene de realizare	2023
Beneficiari eligibili	Populația

5.2. Educație și formare

Fișa de proiect nr.13

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe de consiliere, îndrumare și orientare școlară pentru combaterea fenomenului de abandon școlar</u>
Cadrul general	Abandonul școlar este un fenomen frecvent astăzi, îndeosebi datorită condițiilor sociale și mediului familial
Obiective	Menținerea și integrarea tinerilor în viața socială și economică a comunității, în special a celor de etnie romă
Motivația proiectului	Nu există nici o formă instituționalizată de prevenire a abandonului școlar
Modul de implementare a proiectului	Instituționalizarea unor forme de consiliere, îndrumare și orientare pentru tineri

Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația tânără

Fișa de proiect nr.14

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe „a doua șansă” pentru tinerii care au părăsit timpuriu școala</u>
Cadrul general	Este nevoie de crearea cadrului prin care cei ce au abandonat timpuriu școala să își completeze studiile
Obiective	Menținerea și integrarea tinerilor în viața socială și economică a comunității
Motivația proiectului	Existența unor persoane care au abandonat timpuriu școala
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea nevoii de dezvoltare a unor astfel de programe - Identificarea programelor aplicabile - Identificarea proiectelor și implementarea acestora
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.15

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Programe de consiliere și orientare profesională pentru șomerii</u>
Cadrul general	Sunt șomerii ce au nevoie de reconversie profesională
Obiective	Creșterea accesului și participării la formarea continuă
Motivația proiectului	Nevoia de recalificare și reconversie profesională
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> -Identificarea nevoii de instruire -Identificarea programelor care pot fi accesate -Organizarea de programe de calificare și recalificare
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.16

<i>Domeniul:</i> <u>Educație și formare</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Creșterea nivelului de</u>
--	---

	<u>educație civică</u>
Cadrul general	În comună participarea civică și nivelul de instruire sunt reduse
Obiective	Creșterea accesului și participării la formarea continuă
Motivația proiectului	Creșterea nivelului de educație și participare civică prin instruire
Modul de implementare a proiectului	Organizarea de sesiuni de formare având ca temă forme de participare civică în sistemul autorităților publice, instituțiilor UE etc.
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.17

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Burse zonale ale locurilor de muncă (în colaborare și cu alte comune)</u>
Cadrul general	Există o lipsă de comunicare între agenții economici locali și populație în ceea ce privește locurile de muncă disponibile
Obiective	Facilitarea accesului la locurile de muncă
Motivația proiectului	Nevoia de a facilita accesul populației din mediul rural la locurile de muncă din comună
Modul de implementare a proiectului	Organizarea de burse zonale și locale a locurilor de muncă
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.18

<i>Domeniul:</i> <u>Dezvoltarea socială</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Atitudine pozitivă față de populația romă</u>
Cadrul general	Promovarea de campanii de conștientizare în vederea combaterii discriminării și promovării atitudinii pozitive pentru populația romă
Obiective	Asigurarea unui climat social adecvat prin integrarea grupurilor minoritare vulnerabile
Motivația proiectului	Nevoia de a crea un climat social adecvat și creșterea gradului de toleranță și integrare socială
Modul de implementare a proiectului	Realizarea de broșuri, pliante și campanii locale de

	informare.
Surse de finanțare	Bugetul local, ONG-uri, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.19

<i>Domeniul: <u>Dezvoltarea socială</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Construirea de locuințe sociale în mediul rural</u></i>
Cadrul general	Suprafața de locuire ce revine fiecărui locuitor este scăzută și există numeroase familii sărace, tinere care nu au suficiente resurse pentru a-și construi o locuință. Pe de altă parte, este nevoie de atragerea unor specialiști în educație, sănătate, cultură, sport, cărora să li se poată oferi o locuință
Obiective	Îmbunătățirea condițiilor de locuire ale populației
Motivația proiectului	Fondul de locuințe scăzut la nivelul comunei
Modul de implementare a proiectului	Realizarea (construirea) de locuințe sociale
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	ANL pentru tineri în loc. Sudrigiu. Blocurile tip P+1 și P+2 vor fi amplasate pe domeniul public al comunei Rieni, lângă DN 76 și vor avea 40 apartamente de 1, 2 și 3 camere. Există proiect de execuție aprobat. Lucrările se preconizează a demara în anul 2023-2024, în funcție de sursele de finanțare
Beneficiari eligibili	Populația comunei Rieni

Fișa de proiect nr.20

<i>Domeniul: <u>Dezvoltarea socială</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Asigurarea infrastructurii pentru acordarea asistenței primare și cabinete stomatologice</u></i>
Cadrul general	În comună infrastructura pentru sănătate este slab reprezentată
Obiective	Creșterea stării de sănătate a populației
Motivația proiectului	Numărul redus de unități de sănătate
Modul de implementare a proiectului	Asigurarea infrastructurii pentru acordarea asistenței primare și cabinete stomatologice
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	- Finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a clădirii fostului Dispensar comunal din Sudrigiu, pentru înființarea unui centru de permanență care să

	<p>deservească și locuitorii din comunele învecinate. În momentul de față în clădire își desfășoară activitatea un cabinet medical individual, un cabinet stomatologic și un centru de recuperare și kinetoterapie – anul 2024</p> <ul style="list-style-type: none"> - Înființarea unui cabinet medical cu activitate permanentă sau semipermanentă (1 – 3 săptămână) în satul Ghighișeni, în clădirea cu Grădinița cu program normal, după finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a clădirii – anul 2023
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.21

<i>Domeniul: <u>Mediu</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Încurajarea utilizării de surse alternative de încălzire a locuințelor (energia verde)</u></i>
Cadrul general	Utilizarea combustibililor solizi este principala sursă de poluare a aerului în mediul rural
Obiective	Creșterea calității aerului prin achiziția și montarea de instalații ce utilizează energii alternative pentru încălzire
Motivația proiectului	Utilizarea combustibililor solizi reprezintă o importantă sursă de poluare a aerului
Modul de implementare a proiectului	Susținerea și sprijinirea populației pentru a utiliza surse alternative de încălzire
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.22

<i>Domeniul: <u>Mediu</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Adoptarea de tehnologii nepoluante de către agenții economici</u></i>
Cadrul general	Există în cadrul comunei agenți economici cu potențial de poluare
Obiective	Creșterea calității aerului
Motivația proiectului	Motivația și adoptarea unor tehnologii nepoluante. La agenții economici susceptibili de emisii de noxe atmosferice peste limita CMA este o măsură ce poate conduce la îmbunătățirea calității aerului
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea și susținerea adoptării de tehnologii nepoluante - Monitorizarea modului în care sunt reduse efectele poluante ale activității economice - Achiziționarea de aparate și instrumente de măsurare a poluării

Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.23

Domeniul: <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Eliminarea practicilor ilegale de deversare pe sol a oricăror substanțe lichide poluante precum și a depozitării necontrolate de deșeuri</u></i>
Cadrul general	Există în mediul rural o practică de deversare și depozitare de materiale poluante pe sol
Obiective	Activități de monitorizare și control a activității agenților economici și a populației. Reabilitarea solului degradat și împiedicarea degradării acestuia
Motivația proiectului	Este necesară protejarea solului prin monitorizarea și controlul deversărilor și depozitărilor de materii pe sol
Modul de implementare a proiectului	Monitorizarea, controlul și sancționarea celor ce nu respectă legislația în domeniul protecției mediului
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.24

Domeniul: <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Colectarea selectivă a deșeurilor și realizarea de venituri pentru populație</u></i>
Cadrul general	În acest moment colectarea selectivă a deșeurilor este implementată la nivel local
Obiective	Protecția mediului.
Motivația proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Colectarea selectivă a deșeurilor poate genera venituri pentru populație prin vânzarea la agenți economici de profil a materialelor recuperate - Reducerea masei de deșeuri de depozitat
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Campanii de conștientizare a populației - Organizarea sistemului de colectare selectivă - Dotarea cu echipamente și utilaje
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.25

Domeniul: <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Amenajarea, reabilitarea, extinderea și întreținerea spațiilor verzi de pe domeniul public</u></i>
Cadrul general	Spațiile verzi de pe domeniul public pot fi transformate în mini-parcuri, astfel încât să se asigure premisele utilizării adecvate a terenurilor (raport optim între spațiul verde, alei pietonale și locuri de parcare)
Obiective	Valorificarea resurselor naturale a comunei pentru crearea infrastructurii de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a amenaja și extinde suprafețe verzi amenajate și realizarea unui echilibru în utilizarea terenurilor
Modul de implementare a proiectului	Amenajarea spațiilor verzi, a aleilor pietonale și a locurilor de parcare (mai ales în zonele din jurul clădirilor administrative și a celor de interes public)
Surse de finanțare	Bugetul local, alte surse
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Ghighișeni (actualmente este de cca. 250 mp)- finalizare în anul 2023 - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Petrileni (actualmente este de cca. 150 mp) - finalizare în anul 2024 - extinderea și reabilitarea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Sudrigiu (actualmente este de cca. 50 mp) - finalizare în anul 2023 - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Valea de Jos, după finalizarea lucrărilor de modernizare a caminului cultural (actualmente este de cca. 100 mp) - finalizare în anul 2024 - extinderea spațiului verde din jurul Căminului cultural din satul Rieni, după finalizarea lucrărilor de extindere și modernizare a căminului cultural (actualmente este de cca. 50 mp)- finalizare în anul 2023 - amenajarea unui spațiu verde în satul Petrileni la intersecția dintre Valea Țiganilor și D.N.76 – cca 150 mp, cu finalizare în anul 2024 - extinderea și reabilitarea spațiului verde din jurul Dispensarului medical din satul Sudrigiu (actualmente este de cca. 50 mp) - finalizare în anul 2025
Beneficiari eligibili	Populația

Fișa de proiect nr.26

Domeniul: <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Amenajarea și reamenajarea de parcuri și locuri de joacă</u></i>
Cadrul general	Suprafața parcurilor și a locurilor de joacă este insuficientă în raport cu populația comunei

Obiective	Valorificarea resurselor naturale ale comunei pentru crearea infrastructurii de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a amenaja și extinde suprafața parcurilor și a locurilor de joacă
Modul de implementare a proiectului	*crearea de noi parcuri *reamenajarea celor existente *crearea de locuri de joacă și reamenajarea celor existente
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	* Reamenajarea parcului de la Ghighiseni (de la intersecția D.C.241 cu DC 231 (fost D.J 764/F) după finalizarea lucrărilor de reabilitare a DC 231 (fost D.J 764/F) –estimativ în anul 2023 * Amenajarea unui parc în localitatea Petrieni cu o suprafață de aproximativ 400 mp (pe lângă Valea Țiganilor și intersecția cu D.N.76, lângă Monumentul eroilor – estimativ în anul 2024 *Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Ghighișeni, cu o suprafață de circa 300 mp (lângă terenul de fotbal de la Școala generală) – finalizarea lucrărilor în anul 2024 *Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Ghighișeni, cu o suprafață de circa 350 mp (în curtea Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2023 *Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Valea de Jos, cu o suprafață de circa 150 mp (în curtea Școlii și Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2023 *Reamenajarea și dotarea locului de joacă din satul Petrieni, cu o suprafață de circa 250 mp (în curtea Grădiniței cu program prelungit) – finalizarea lucrărilor în anul 2024 *Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Sudrigiu, cu o suprafață de circa 200 mp (în curtea Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2024 *Amenajarea și dotarea unui loc de joacă în satul Rieni, cu o suprafață de circa 350 mp (în curtea Școlii și Grădiniței cu program normal) – finalizarea lucrărilor în anul 2024
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei Rieni

Fișa de proiect nr.27

Domeniul: <u>Mediu</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlu: <u>Extinderea, reabilitarea și modernizarea rețelei de apă și finalizarea construirii rețelei de canalizare cu 3 stații de epurare</u></i>
Cadrul general	Comuna nu a beneficiat în trecut de astfel de sisteme. Distanțele mari dintre localitățile componente a făcut imposibilă susținerea acestor lucrări din bugetul local
Obiective	-îmbunătățirea sistemului de protecție a apelor de suprafață

	<p>și subterane în vederea creșterii gradului de sănătate și confort a populației</p> <ul style="list-style-type: none"> - acoperirea necesarului și satisfacerea cerințelor de apă ale populației; - executarea de foraje, aducțiuni, tratare, pompare apă; - utilizarea eficientă a resurselor de apă; - asigurarea serviciilor de apă la tarife accesibile; - asigurarea calității corespunzătoare a apei potabile în toată comuna; - protecția mediului înconjurător; - adaptarea la condițiile europene. - scăderea factorului de poluare;
Motivația proiectului	Inexistența parțială a rețelelor de apă și canalizare la nivelul comunei
Modul de implementare a proiectului	Realizarea și extinderea de sisteme de alimentare cu apă și canalizare (cu 3 stații de epurare în Rieni, Ghighișeni și Sudrigiu), prin intermediul operatorilor locali și regionali, cu finalizare în anul 2022
Surse de finanțare	<p>Sursa de finanțare: buget local (15%) și surse guvernamentale - (85%);</p> <p>Suma totală estimată alocată: cca. 4,5 mil.euro;</p>
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> • Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Ghighișeni (6,7 km), având ca sursă de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2010 • Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Petrileni (5,6 km), având ca sursă de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2010 • Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Sudrigiu (6,1 km), având ca sursă de alimentare foraj propriu - funcțională din anul 2009 • Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Valea de Jos (6,4 km), având ca sursă de alimentare foraj propriu - funcțională din anul 2013 • Extindere, reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Rieni (5,2 km), având ca sursă de alimentare rețeaua orașului Ștei - funcțională din anul 2013. • Extindere reabilitare și modernizare rețea de apă în satul Cucuceni (1,1 km), având ca sursă de alimentare rețeaua satului Ghighișeni - va fi funcțională din anul 2024 • Finalizarea lucrărilor la rețeaua de canalizare la nivelul comunei. Lungimea totală va fi de 27,1 km. Actualmente este executată pe o lungime de 26,7 km. Va fi funcțională în totalitate începând cu anul 2022 • Stația de epurare din satul Ghighișeni (deservește locuitorii din Ghighișeni și Petrileni) – în probe tehnologice (recepția finală în anul 2023) • Stația de epurare din satul Sudrigiu (deservește locuitorii din Sudrigiu) – în probe tehnologice (recepția finală în anul 2023) • Stația de epurare din satul Rieni (ce va deservi locuitorii din Rieni, Valea de Jos și Cucuceni) – va fi funcțională din anul 2024

Beneficiari eligibili	Populația comunei Rieni
-----------------------	-------------------------

Fisa de proiect nr.28

Domeniul: <u>Infrastructura</u>	Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Reabilitarea și întreținerea drumurilor comunale, forestiere și agricole</u>
Cadrul general	Expansiunea intravilanului trebuie însoțită de realizarea infrastructurii aferente. Drumurile din comună necesită o întreținere permanentă
Obiective	Îmbunătățirea infrastructurii de transport astfel încât să fie reduse influențele negative asupra mediului și confortului populației
Motivația proiectului	Este necesară creșterea atractivității pentru locuire a intravilanului localităților prin crearea unei infrastructuri adecvate
Modul de implementare a proiectului	Realizarea, reabilitarea și modernizarea drumurilor comunale, forestiere și agricole
Surse de finanțare	Buget local și surse guvernamentale
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - reabilitare și modernizare DC 231(fost DJ 764/F) Ghighișeni – Cucuceni, 4 km asfaltat; - reabilitare și modernizare DC 254 Rieni – Valea de Jos, 6,7 km; - reabilitare și modernizare DC 241 Ghighișeni – Petrileni, 1,4 km asfaltat; - asfaltarea DC 240 Rieni – Cucuceni, 2,1 km, care este pietruit și pentru care există un proiect aprobat pentru asfaltare, care include și construirea unui pod peste Crișul Negru în satul Rieni - 2024 - reabilitarea și modernizarea a 7.1 km străzi rurale care sunt în interiorul localităților, din care 5,8 km sunt asfaltate <ul style="list-style-type: none"> - reabilitarea drumului forestier din Ghighișeni care face legătura cu zona numită „Văratec”- 10 km - reabilitarea drumurilor agricole care fac legăturile cu proprietățile cetățenilor – circa 50 km
Beneficiari eligibili	Cetățenii comunei Rieni

Fisa de proiect nr.29

Domeniul: <u>Infrastructura</u>	Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Construirea, reabilitarea și dotarea căminelor culturale</u>
Cadrul general	Viața culturală în comună este slab reprezentată în acest moment
Obiective	Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural și organizarea de evenimente culturale
Motivația proiectului	În comună, în acest moment instituțiile culturale au o activitate slab dezvoltată
Modul de implementare a proiectului	Proiectarea, execuția, reabilitarea, dotarea și utilizarea

	căminelor culturale
Surse de finanțare	Buget local și surse guvernamentale
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - dotarea și modernizarea în satul Valea de Jos a căminului cultural (finalizarea lucrărilor și darea în folosință s-a făcut în anul 2020) - anul 2022 - Construcția și dotarea căminului cultural din satul Rieni. Lucrările vor demara în anul 2023 si se vor finaliza în anul 2024 - Modernizarea și dotarea căminului cultural din satul Sudrigiu - anul 2022 - Modernizarea (cameră frigorifică, acustică performantă,etc.) și dotarea căminului cultural din satul Petrieni. A fost reabilitat și dat în folosinta la standarde moderne, inclusiv instalație de încălzire, în anul 2012. Finalizarea lucrărilor se estimează a fi anul 2023 - Modernizarea și dotarea căminului cultural din satul Ghighișeni. A fost reabilitat și dat în folosință la standarde moderne în anul 2011. Finalizarea lucrărilor se estimează a fi anul 2024
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei

Fișa de proiect nr.30

<i>Domeniul: <u>Infrastructura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Construirea de terenuri de sport, modernizarea și întreținerea celor existente</u></i>
Cadrul general	Nu există în acest moment în comună spații suficiente și adecvate pentru activități sportive
Obiective	Construirea, reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale și de agrement
Motivația proiectului	Nevoia de a realiza, a mări și moderniza spațiile pentru activitățile sportive și de agrement
Modul de implementare a proiectului	Construirea și modernizarea spațiilor și terenurilor pentru desfășurarea activităților sportive
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizare sală de sport din Petrieni (dată în folosință în anul 2011) - până în anul 2023: <ul style="list-style-type: none"> - Dotarea și modernizarea vestiarelor cu mobilier adecvat; - Dotarea și modernizarea punctului medical de la sală; - Înființarea unei săli de forță într-unul din vestiare; - Finalizarea lucrărilor exterioare (schimbat burlane pentru scurgerea apei, amenajarea și întreținerea spațiului verde din jurul sălii, etc.) - Reparații la rețeaua de apă și canalizare după finalizarea lucrărilor de reabilitare la D.N.76 2. Construirea unui teren de fotbal cu gazon natural (

	<p>100 m x 50m), pe platoul de lângă sala de sport, care aparține domeniului public – lucrările sunt estimate să demareze în anul 2024</p> <p>3. Construirea unui teren de fotbal cu gazon natural (100 m x 50m), în Ghighișeni, pe domeniului public sau privat – lucrările sunt estimate să demareze în anul 2023</p> <p>4. Modernizarea infrastructurii la terenul de fotbal cu gazon natural din satul Sudrigiu (vestiare, tribună, etc.) – lucrările sunt programate să demareze în anul 2023</p> <p>5. Modernizarea și extinderea actualului teren de sport (beton) din satul Rieni, de lângă școala generală – lucrările vor fi finalizate în anul 2024</p>
Beneficiari eligibili	Locuitorii comunei Rieni și a localităților învecinate

Fișa de proiect nr.31

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Reabilitarea și modernizarea unităților de învățământ</u>
Cadrul general	Unitățile de învățământ sunt într-o stare medie și necesită îmbunătățiri și modernizări
Obiective	Reabilitarea și dezvoltarea infrastructurii educaționale
Motivația proiectului	Nevoia de a moderniza unitățile de învățământ
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Evaluarea anuală a stării unităților de învățământ - Realizarea modernizărilor identificate
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	<ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Sudrigiu – anul 2022 - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Valea de Jos – anul 2024 - Dotarea și modernizarea Grădiniței cu program prelungit din satul Petrieni – anul 2023 - Reabilitarea și modernizarea Școlii primare și Grădiniței cu program normal din satul Ghighișeni – anul 2023
Beneficiari eligibili	Comuna Rieni

Fișa de proiect nr.32

<i>Domeniul:</i> <u>Infrastructura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Consolidare, amenajare lăcașe de cult</u>
Cadrul general	Lăcașele de cult din comună trebuie protejate, în special monumentele istorice
Obiective	Punerea în valoare, dezvoltarea patrimoniului cultural local

	și organizarea de evenimente culturale
Motivația proiectului	Nevoia de a consolida și amenaja lăcașele de cult
Modul de implementare a proiectului	Consolidarea și amenajarea lăcașelor de cult
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Comuna Rieni

Fișa de proiect nr.33

<i>Domeniul: <u>Agricultura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Sprrijin pentru producătorii agricoli</u></i>
Cadrul general	Există posibilitatea eficientizării activităților agricole prin asociere și cooperare
Obiective	Atragerea și stimularea producătorilor agricoli pentru a se organiza în sisteme de cooperare și asociere în scopul aplicării unor tehnologii moderne
Motivația proiectului	Proprietatea este divizată, exploatațiile sunt mici, agricultură de subsistență
Modul de implementare a proiectului	Instituționalizarea întâlnirilor anuale între autoritățile publice (Primărie, Prefectură, Consiliul Județean, Ministerul Agriculturii), agenți economici specializați, institute de educație și cercetare în domeniul agricol și fermieri locali, în vederea promovării acțiunilor agricole moderne
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Cel puțin de două ori pe an
Beneficiari eligibili	Producătorii agricoli

Fișa de proiect nr.34

<i>Domeniul: <u>Agricultura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Consiliere și consultanță pentru fermieri, prin centre de informare, consiliere și consultanță</u></i>
Cadrul general	Nu există o formă coerentă de informare pentru fermieri locali
Obiective	Organizarea unei activități de consultanță agricolă care să aibă în sarcină rezolvarea operativă a tuturor problemelor agricole
Motivația proiectului	O formă permanentă de consultanță poate crește nivelul de informare și în final performanța agriculturii locale
Modul de implementare a proiectului	Crearea la nivel local a unor centre de informare,

	consultanță și consiliere pentru fermieri care să se ocupe inclusiv de orientarea producției agricole în concordanță cu tendințele previzibile ale pieței interne și externe
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Trimestrial
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.35

<i>Domeniul:</i> <u>Agricultura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Cresterea performanțelor agricole prin utilizarea de soiuri adecvate</u>
Cadrul general	Este nevoie de utilizarea unor soiuri adaptate condițiilor naturale din zonă
Obiective	Îmbunătățirea soiurilor folosite (folosirea unor soiuri timpurii și semitimpurii rezistente la secetă, adaptate fiecărei zone de cultură, care să depășească prin timpurietate perioadele critice de secetă)
Motivația proiectului	Lipsa informațiilor în domeniu și a resurselor financiare a dus la utilizarea unor soiuri slabe, fără eficiență economică
Modul de implementare a proiectului	Informarea prin centrele de informare cu privire la soiurile adecvate zonei, achiziția și distribuția de soiuri
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.36

<i>Domeniul:</i> <u>Agricultura</u>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul:</i> <u>Îmbunătățirea fondului genetic al animalelor</u>
Cadrul general	Rasele utilizate în prezent nu conduc la performanțe economice, cu mici excepții
Obiective	Monitorizarea acțiunii de creștere a animalelor și îmbunătățirea potențialului genetic al animalelor, asigurarea unor efective și producții animale care să satisfacă necesarul de consum a populației, crearea de disponibilități
Motivația proiectului	Este necesară creșterea unor rase de animale adaptate zonei, ce conduc la obținerea de eficiență economică
Modul de implementare a proiectului	-Evidența clară a efectivelor de animale și a raselor; -Campanii de informare cu privire la rasele adecvate zonei; -Achiziția și distribuția de rase

Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat
Termene de realizare	Permanent
Beneficiari eligibili	Fermieri locali

Fișa de proiect nr.37

<i>Domeniul: <u>Agricultura</u></i>	<i>Programul / Proiectul propus. Titlul: <u>Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier</u></i>
Cadrul general	Actualele zone verzi nu sunt foarte însemnate ca suprafață, de aceea necesită o atenție specială
Obiective	Conservarea și ameliorarea biodiversității fondului forestier
Motivația proiectului	Este necesară menținerea și dezvoltarea actualelor zone verzi
Modul de implementare a proiectului	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dezvoltarea acțiunilor locale de control și crearea de parteneriate cu ONG-uri, care să urmărească: <ul style="list-style-type: none"> - stoparea defrișării pădurilor și a vegetației forestiere din afara fondului forestier; - excluderea pășunatului din păduri; - conversia arboretelor din lăstari la codru; - reconstrucția ecologică a pădurilor destructurate; 2. Extinderea suprafeței pădurilor și a altor forme de vegetație forestieră în zonele destinate și amenajate pentru sport, agrement, recreere
Surse de finanțare	Bugetul local, bugetul de stat, alte surse
Termene de realizare	Permanent

IMPLEMENTAREA SI MONITORIZAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALA SI REGLEMENTARILOR DIN PLANUL URBANISTIC GENERAL

Planul urbanistic general al comunei Rieni reprezintă un document legal de lucru al Consiliului Local Rieni, având caracter normativ și prospectiv și este supus unui proces continuu de reevaluare și optimizare a opțiunilor de dezvoltare în vederea adecvării evoluției realităților economice și sociale. Succesul unei strategii depinde în mod direct de capacitatea de implementare a ei de către comunitatea locală. Condițiile pentru implementarea cu succes a unui plan strategic ar fi următoarele:

- Transformarea planului strategic în planuri operaționale anuale care sunt revizuite și modificate cu regularitate;
- Acordarea unei atenții deosebite participării la procesul de planificare strategică a fiecărui membru al organizației;
- Realizarea unei liste de responsabilități pentru fiecare persoană;
- Numirea unei persoane responsabile pentru implementarea planului strategic care va supraveghea procesul de implementare.

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Locală și a reglementarilor prevăzute în Planul Urbanistic General - Rieni.

Implementarea constă în punerea în practică a planului de acțiuni stabilit în cadrul strategiei de dezvoltare locală, prin respectarea principiilor care au stat la baza fundamentării acesteia pentru a garanta atingerea obiectivelor țintite în scopul ameliorării gradului de dezvoltare a comunității locale. Responsabilitatea coordonării implementării strategiei revine Primarului și Consiliului Local.

Implementarea strategiei se poate realiza prin mai multe procedee:

Implementarea prin intermediul instituțiilor existente - avantajul acestui procedeu este dat de faptul că se elimină necesitatea constituirii unei structuri paralele pentru implementare, însă există și o serie de dezavantaje: de multe ori apar dificultăți în îndeplinirea sarcinilor de implementare pe lângă sarcinile specifice ale instituției, disfuncționalitățile se accentuează când specificul domeniului curent de activitate al instituției diferă de activitatea de implementare a strategiei - această metodă presupune constituirea unui organism cu identitate juridică și cu autonomie organizațională, ce are ca obiect principal de activitate asigurarea managementului implementării strategiei de dezvoltare locală.

Avantajul acestei alegeri constă în faptul că se poate realiza o supervizare mai atentă în etapa de implementare întrucât personalul este special dedicat și instruit în acest scop. Dezavantajul este generat de costurile suplimentare pentru constituirea agenției, atât costuri de înființare, organizare cât și costuri de funcționare.

- acest model este specific Uniunii Europene și constă în formarea unui departament specializat în cadrul administrației publice și are ca dezavantaj principal faptul că se creează o structură paralelă.

- această metodă reprezintă o structură comunitară participativă prin reprezentarea tuturor factorilor interesați în procesul dezvoltării la nivel local împreună cu partenerii externi. Consorțiul poate dobândi identitate juridică și se transformă într-o agenție sau poate funcționa ca un comitet de conducere a structurilor enunțate anterior. Procesul de implementare trebuie să se desfășoare conform graficului indicat în planul de acțiune, prin respectarea termenelor de realizare a activităților, prin respectarea ordinii indicate/prestabilite a acestora și prin respectarea indicațiilor menționate în planul de acțiune.

Pe parcursul implementării strategiei de dezvoltare locală actorii implicați în această etapă se vor confrunta cu o serie de probleme/disfuncționalități care vor solicita o soluționare imediată pentru a decongestiona circuitul activităților specifice implementării.

Monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Locală și a reglementarilor prevăzute în Planul Urbanistic General - Rieni.

Monitorizarea este procesul de colectare periodică și analiză a informației cu scopul de fundamenta procesul de luare a deciziei de către cei abilitați, asigurând transparența în luarea deciziei și furnizând o bază pentru viitoarele acțiuni de evaluare.

Rolul monitorizării periodice a planificării strategice:

Evaluarea Strategiei de Dezvoltare Locală și stadiul aplicării reglementarilor din PUG este un proces în cadrul monitorizării care presupune aprecierea activităților sau a rezultatelor implementării reglementarilor, utilizând informațiile obținute pe parcursul monitorizării. Evaluarea face o analiză a modului de implementare a Strategiei și reglementarilor și eficienței acestora. În general, evaluarea poate fi realizată de către aceeași echipă care realizează și activitatea de monitorizare a strategiei și reglementarilor.

Tipurile de evaluare sunt:

- evaluarea) pentru identificarea la timp a posibilelor riscuri

– la interval de șase luni, pentru a introduce schimbările necesare și acțiuni corective atunci când este necesar. Evaluarea este un proces prin care pe baza feed-back-ului primit pe parcurs determină îmbunătățirea continuă a formei și conținutului.

– cu participarea tuturor factorilor interesați în strategie și reglementari PUG, pentru a urmări măsura în care au fost realizate obiectivele ex-post – o activitate menită să identifice efectele pe termen lung și sustenabilitatea efectelor pozitive.

Planificarea integrată este o soluție modernă pentru dezvoltarea inițiativelor și acțiunilor instituționale, administrative și socio-economice, care duc la optimizarea folosirii resurselor, în scopul administrării schimbării și maximizării impactului pozitiv al schimbării, conform strategiei stabilite.

Planificarea integrată va ajuta autoritățile locale să deruleze proiecte care au impact multiplu, coerență inter-sectorială și sunt justificate pentru finanțarea și sprijinul oferit de fondurile județene, guvernamentale sau europene.

4. CONCLUZII - MĂSURI

- Amenajarea și dezvoltarea UAT în totalitatea ei, corelând-o cu UAT învecinate
 - varianta ocolitoare favorizează transportul de tranzit atât de persoane cât și de mărfuri fără să fie afectate cele trei localități de-a lungul drumului național DN76
 - datorită trecerii în apropierea limitei administrative a conductei de transport gaze naturale Dn400 PN25 bari, se propune înființarea de distribuție de gaze naturale în localitate
- Șansele relansării economice și sociale a localității, corelate cu programul propriu de dezvoltare
 - existența infrastructurii necesare
 - industrie ușoară dezvoltată
- Materializarea programului de dezvoltare, susținut prin categorii de intervenții
 - obiectivele prioritare prevăzute pentru anul 2017 conform Programului de Dezvoltare Durabilă au fost realizate parțial în 2017 dar unele cu finalizare în anul 2018-2020.
- Priorități de intervenție în funcție de necesități și opțiuni ale populației:
 - construire stație carburanți
 - construire sală evenimente
 - modernizarea dotărilor școlare existente, terenurilor de sport și a bazelor sportive
 - amenajări de parcuri și zone de agrement
 - investiții în dezvoltarea serviciilor și infrastructurii de turism
- Pentru continuitatea, aprofundarea și aplicabilitatea propunerilor generale reglementate prin PUG, se vor indica lucrările necesare a fi elaborate în perioada următoare:
 - A) PLANURI URBANISTICE ZONALE (P.U.Z.) cu precădere în zonele cu următoarele caracteristici:
 - parcelări pentru zonele de servicii, producție
 - zona de agrement,
 - B) ALTE STUDII pentru detalierea unor zone conflictuale
 - studiu de risc, identificarea riscurilor naturale
 - C) PROIECTE PRIORITARE DE INVESTIȚII care să asigure în special în domeniul interesului public, implementarea obiectivelor:
 - construire stație de carburanți;
 - construire sală de evenimente;
 - modernizarea unităților medicale;
 - diversificarea activităților de producție;
 - investiții în domeniul turismului;

Prezenta documentație modifică intravilanul localității față de cea stabilită prin ediția din 2010 a P.U.G.- ului.

Limita exactă a intravilanului va fi stabilită și materializată pe teren, prin bornare, după avizarea documentației la toate organele abilitate.

P.U.G. -ul comunei Rieni împreună cu REGULAMENTUL AFERENT, vor avea valoare juridică în urma avizării de către organismele teritoriale interesate și aprobării de către Consiliul Local al comunei Rieni. Acestea vor constitui acte de autoritate ale administrației locale al comunei Rieni, pe baza cărora se vor putea elibera:

- certificate de urbanism (C.U.)
- autorizații de construire (A.C.)
- alte acte de activitate curente.

ÎNTOCMIT

arh. Popescu Sturz Adrian

ŞEF PROIECT

arh. Dorin Florian LETEA